

TENDINȚE în ECONOMIA MOLDOVEI

Nr. 53/2025 (Sem I, 2025)

ISSN 1857-3126

Chișinău

TENDINȚE în ECONOMIA MOLDOVEI

Nr. 53/2025 (Sem I, 2025)

ISSN 1857-3126

Chișinău

ECHIPA TEM:

Coordonatori: Alexandru Stratan, Angela Timuș, Olga Timofei

Contribuții: Ecaterina Heghea (Evenimente politice, economice, sociale); Alexandru Ceban (Producția); Olga Timofei (Prețuri, rate de schimb, politica monetară); Viorica Popa (Finanțe); Stela Ciobu, Tatiana Iațișin (Sectorul extern); Alexandra Novac (Mediul de afaceri); Colesnicova Tatiana, Mihail Ciobanu (Sectorul social); Zinovia Toacă (Proгноza 2025)

Publicația este elaborată cu suportul financiar al Subprogramului 030101 „Fortificarea rezilienței, competitivității și durabilității economiei Republicii Moldova în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană”, finanțare instituțională.

Echipa **TEM** este recunoscătoare pentru cooperarea instituțiilor publice din Republica Moldova: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Biroul Național de Statistică.

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o informație din această publicație nu poate fi retipărită sau reprodusă sub nici o formă fără permisiunea scrisă a INCE.

<https://doi.org/10.36004/nier.met.2025.53>

© Institutul Național de Cercetări Economice, ASEM

Pentru informații adiționale Vă rugăm să ne contactați:

Institutul Național de Cercetări Economice, ASEM

2064, RM, Chișinău, Str. Ion Creangă, 45

Tel: (+ 373 22) 50-11-00, Fax: (+ 373 22) 74-37-94

e-mail: info@ince.md, web site: www.ince.md

CUPRINS

Principalele evenimente politice, economice și sociale din Republica Moldova	9
Rezumatul ediției	11
PRODUCȚIA	14
PREȚURI, RATE DE SCHIMB ȘI POLITICA MONETARĂ	22
FINANȚE	30
SECTORUL EXTERN	38
MEDIUL DE AFACERI	46
SECTORUL SOCIAL	48
PROGNOZA PENTRU ANUL 2025	51
ANEXE STATISTICE	61

DATE GENERALE

Denumirea oficială	REPUBLICA MOLDOVA
Capitala	Chișinău
Președinte	Maia Sandu
Președintele Parlamentului	Igor Grosu
Prim-ministru	Dorin Recean
Parlamentul Republicii Moldova	98 deputați: Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate" – 59, Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor – 29, Deputați independenți – 5, Deputați neafiliați – 5.
Obținerea independenței	27 august 1991
Suprafața	33,8 mii km ²
Unități administrative	32 raioane, 13 municipii, UTA Găgăuzia, Unitățile administrative-teritoriale din stînga Nistrului
Populația cu reședință obișnuită	2381,3 mii locuitori (la 1 ianuarie 2025)
Principalele religii	ortodoxă (95%), baptistă (1,1%), martorii lui Iehova (0,7%), penticostală (0,5%), creștini după Evanghelie (0,3%), islamică (0,1%), catolică (0,1%)
Moneda națională	Leu moldovenesc (cursul mediu de schimb, 01.01.2025 - 30.06.2025: 1 USD = 17,87 MDL; 1 EUR = 19,49 MDL)

ABREVIERI

ACECL	Acordul Central European al Comerțului Liber
ACR	Avantajul Comparativ Relevant
AGCS	Acordul General asupra Comerțului cu Servicii
AHPCC	Analiza hazardului și punctul critic de control
AID	Asociația Internațională pentru Dezvoltare
ALSAC	Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ATP	Preferințe Comerciale Autonome
APC	Acordul de Parteneriat și Cooperare
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIM	Biroul Internațional al Muncii
BMA	Biroul Migrație și Azil
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul Public Național
BNS	Biroul Național de Statistică
BPA	Bune practici agricole
BTC	Bariere Tehnice în Comerț
CBN	CertIFICATELE Băncii Naționale
CE	Comisia Europeană
CFA	Consumul Final al Autorităților Publice
CFP	Consumul Final al Populației
CNPF	Comisia Națională a Pieței Financiare
CPE	Coeficientul Protecției Efective
CSCI	Clasificatorul Standard de Comerț Internațional
CSI	Comunitatea Statelor Independente
CT	Contingent Tarifar
DPI	Drepturile Proprietății Intelectuale
DST	Drepturi Speciale de Tragere
EAD	Echivalent ad-valorem
EUR	Euro, moneda unică europeană
FMI	Fondul Monetar Internațional
f.p.s.a.p.	Față de perioada similară a anului precedent
INCE	Institutul Național de Cercetări Economice
IHH	Indicele Herfindahl–Hirschman
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
IPC	Indicele Prețurilor de Consum
IPP	Indicele Prețului de Producție
IPPI	Indicele Prețurilor Producției Industriale
ISD	Investiții Străine Directe
IVF	Indicele Volumului Fizic
IVU	Indicele Valorii Unitare
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MAIB	Moldova Agroindbank

MDL	Leu Moldovenesc
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MF	Ministerul Finanțelor
MSF	Măsuri sanitare și fitosanitare
NCMF	Națiunea cea mai Favorizată
NEER	Rata Nominală Efectivă de Schimb
NPC	Coeficientul Protecției Nominale
OCEMN	Organizația Cooperării Economice a Mării Negre
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
OIM	Organizația Internațională a Migrației
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PIB	Produsul Intern Brut
RC	Rata de concentrare
REER	Rata Reală Efectivă de Schimb
SGP	Sistemul Generalizat de Preferințe
TEM	Tendențe în Economia Moldovei
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UE	Uniunea Europeană
USD	Dolar SUA
UTA	Unitate teritorial-administrativă
VAB	Valoare Adăugată Brută
VMS	Valorile Mobiliare de Stat

TABELE

Tabelul 1.1. Evoluția PIB pe trimestre în anul 2025

Tabelul 1.2. Principalele tipuri ale producției animaliere, Sem. I 2025, %

Tabelul 1.3. Structura investițiilor în active imobilizate în Sem. I 2025

Tabelul 1.4. Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în Sem. I 2025

Tabelul 1.5. Volumul mărfurilor transportate, Sem. I 2025

Tabelul 1.6. Numărul de pasageri transportați pe moduri de transport public, Sem. I 2025

Tabelul 1.7. Turiști și excursioniști participanți la turismul organizat prin intermediul agențiilor de turism și a tur operatorilor, Sem. I 2025

Tabelul 4.1. Balanța de plăți a Republicii Moldova, agregate principale, mil. USD

Tabelul 4.2. Principalii indicatori aferenți poziției internaționale, la sfârșitul perioadei

Tabelul 4.3. Datoria externă brută

Tabelul 5.1. Indicii de creștere a numărului de întreprinderi înregistrate și radiate în Sem. I 2020-2025 f.p.s.a.p., %

Tabelul 7.1. Evoluția indicatorilor macroeconomici principali în anii 2021-2024 și prognoza pentru anul 2025

Tabelul 7.2 Modificari în prognoza balanței comerciale

FIGURI

Figura 1.1 Evoluția PIB în Sem. I, 2009 – 2025, %

Figura 1.2. Contribuția componentelor de resurse la formarea PIB în Sem. I 2025 și la creșterea acestuia față de Sem. I 2024, %

Figura 1.3. Contribuția componentelor pe categorii de utilizări la formarea și creșterea PIB în ianuarie-iunie 2025 față de perioada ianuarie-iunie 2024, %

Figura 1.4 Indicii volumului producției industriale în Sem. I, 2009 - 2025 (%)

Figura 1.5. Evoluția volumului producției agricole în ianuarie - iunie 2009-2025, %

Figura 2.1.1. Ritmul anual de creștere a IPC

Figura 2.1.2. Ritmul anual de creștere a IPPI

Figura 2.1.3. Ritmul anual de creștere al IPC și inflației de bază, %

Figura 2.1.4. Evoluția medie anuală a prețurilor la carburanți, în construcții și la produsele agricole, %

Figura 2.1.5. Evoluția cursului mediu nominal de schimb al MDL comparativ cu USD și EURO și ritmurilor de creștere, %

Figura 2.2.1. Evoluția ratelor de politică monetară ale BNM

Figura 2.2.2. Evoluția operațiunilor BNM pe piața monetară

Figura 2.2.3. Evoluția activelor oficiale de rezervă și activitatea BNM pe piața valutară interbancară

Figura 2.2.4. Structura și evoluția masei monetare M3, mil. MDL

Figura 3.1.1. Ritmul de creștere a veniturilor și cheltuielilor lunare ale bugetului public național, mil. MDL, %

Figura 3.1.2. Structura veniturilor în BPN, mil. MDL, %

Figura 3.1.3. Structura cheltuielilor în BPN în anii 2024-2025, mil. MDL, %

Figura 3.1.4. Deficitul finanțelor publice, mil. MDL

Figura 3.1.5. Datoria sectorului public, mld. MDL, %

Figura 3.2.1. Evoluția calității activului bancar

Figura 3.2.2. Evoluția calității capitalului bancar

Figura 3.2.3. Evoluția rentabilității și profitabilității bancare

Figura 3.2.4. Evoluția creditelor neperformante și volumul creditelor acordate

Figura 3.2.5. Volumul creditelor noi acordate după valute, mil. MDL

Figura 3.2.6. Evoluția structurii depozitelor atrase de bănci

Figura 4.1 Evoluția transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice: analiza trimestrială (2021-2025) și lunară (2025)

Figura 4.2. Tendințele comerțului internațional cu mărfuri, în Sem. I 2020-2025, mil. USD

Figura 4.3. Structura exporturilor de mărfuri, în Sem. I 2020-2025, pe grupe de țări, %

Figura 4.4. Principalii 10 parteneri comerciali ai RM, în ianuarie-iunie 2025, pe principalele țări de destinație a mărfurilor (%)

Figura 4.5. Structura exporturilor pe grupe de mărfuri în ianuarie-iunie 2025 (%)

Figura 4.6. Structura importurilor pe grupe de țări, în perioada ianuarie-iunie 2025, pe grupe de țări (%)

Figura 4.7. Topul țărilor de origine a importurilor de mărfuri ai RM, în ianuarie-iunie 2025, (%)

Figura 4.8. Structura importurilor de mărfuri, în perioada ianuarie-iunie 2025 (%)

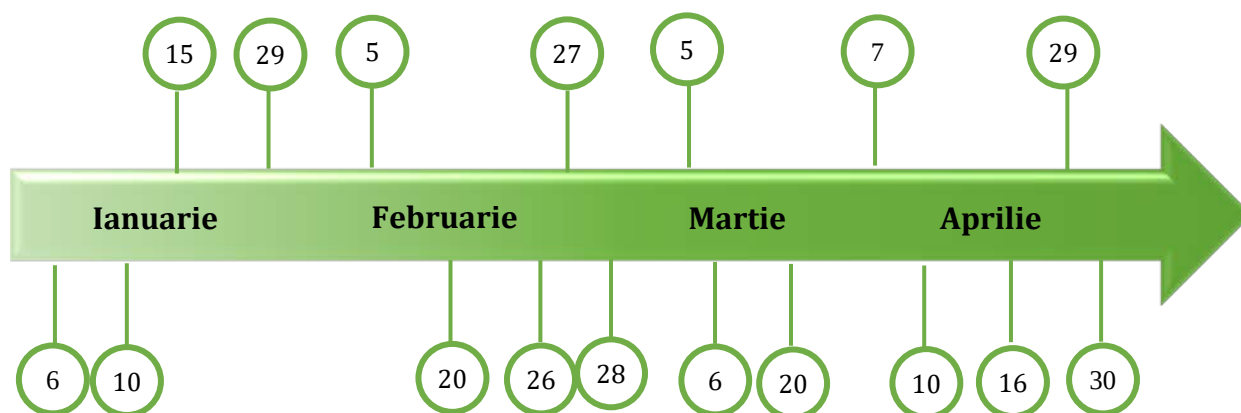
Figura 5.1. Evoluția înregistrărilor și radierilor din Registrul de Stat și a numărului net de întreprinderi nou-create în Sem. I 2020-2025

Figura 6.1. Evoluția numărului populației ocupate, al șomerilor și a ratelor de ocupare și a șomajului populației de 15 ani și peste, în valori semestriale, anii 2021-2025

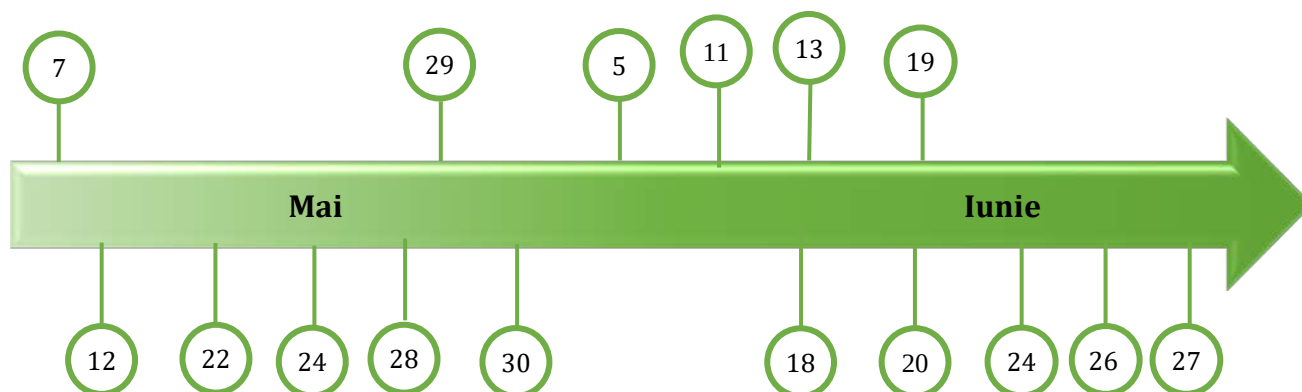
Figura 6.2. Dinamica salariului nominal în perioada Sem. I 2021 – Sem. I 2025, MDL

Figura 6.3. Dinamica numărului de pensionari și a mărimii medii a pensiei, S.I 2021 – S.I 2025, mii pers., MDL

PRINCIPALELE EVENIMENTE POLITICE, ECONOMICE ȘI SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

- 06.01 Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) a aprobat o serie de măsuri necesare pentru a asigura continuitatea și fiabilitatea alimentării cu energie electrică și gaze naturale a consumatorilor.
- 10.01 BNM a stabilit rata dobânzii la creditele overnight la 7,60 % anual, iar rata pentru operațiunile repo – la 5,85 % anual, pentru menținerea stabilității pieței monetare.
- 15.01 Guvernul Republicii Moldova și Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) au semnat o declarație comună privind acordarea unui grant de 1,3 miliarde lei pentru dezvoltarea infrastructurii de transport și sporirea rezilienței cibernetice a țării.
- 29.01 Guvernul a aprobat un program de sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii, menit să le ajute să își crească competitivitatea, să se integreze mai ușor în lanțurile valorice și să accese noi piețe.
- 05.02 BNM a menținut rata de bază la 6,50 % anual pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt.
- 20.02 Parlamentul a ratificat Acordul de finanțare dintre Republica Moldova, Comisia Europeană și Agenția Națională de Coeziune Teritorială din Franța pentru Programul URBACT IV 2021 – 2027.
- 26.02 Guvernul a aprobat o hotărâre privind eficientizarea programelor de stat pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, menită să asigure acces mai bun la finanțare pentru sectorul privat.
- 27.02 Parlamentul a aprobat în prima lectură proiectul de lege privind indexarea pensiilor cu 10 %.
- 28.02 Lansarea Proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE”, finanțat de Uniunea Europeană.
- 05.03 Guvernul a aprobat extinderea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” până în anul 2030 și măsuri pentru sporirea transparenței în gestionarea mijloacelor financiare alocate în cadrul acestuia.
- 05.03 Guvernul a aprobat un proiect de armonizare a cadrului normativ privind securitatea cibernetică, aliniind hotărârile sectoriale la Legea securității cibernetice pentru a consolida protecția instituțiilor, companiilor și cetățenilor.
- 06.03 Parlamentul a aprobat în prima lectură un proiect de lege care permite copiilor și persoanelor cu dizabilități severe din copilărie să beneficieze concomitent de alocație pentru dizabilitate și pensie de urmaș.
- 20.03 BNM a adoptat o nouă decizie de politică monetară, vizând ancorarea anticipațiilor inflaționiste și consolidarea stabilității macroeconomice.
- 07.04 Parlamentul a adoptat în prima lectură Bugetul +PLUS, care prevede investiții suplimentare pentru susținerea cetățenilor și stimularea creșterii economice a țării.
- 10.04 Republica Federală Germania a anunțat un pachet de asistență financiară nerambursabilă de 37 mil. euro pentru sprijinirea reformelor și proiectelor de dezvoltare.
- 16.04 Guvernul a aprobat un program de dezvoltare culturală la nivel local, care prevede măsuri de sprijin pentru regiunile rurale și comunitățile cu acces limitat la activități culturale.
- 29.04 Executivul a aprobat un proiect de lege prin care mai mulți cetățeni cu venituri reduse vor putea beneficia de asistență juridică calificată parțial gratuită, acoperită din bugetul de stat.
- 30.04 Parlamentul a adoptat modificări la Codul familiei, prin care se instituie un mecanism de revalorizare a pensiei de întreținere, inclusiv pentru copii.

07.05 Guvernul a aprobat Agenda de Reforme pentru anii 2025 – 2027.

12.05 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a adoptat o decizie de politică monetară (pentru a ancora anticipațiile inflaționiste).

22.05 Parlamentul a ratificat două acorduri de grant cu BERD, prin care Republica Moldova va beneficia de finanțare nerambursabilă pentru modernizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din Chișinău.

22.05 Parlamentul a ratificat Acordul pentru Planul de Creștere a Moldovei, un pachet financiar fără precedent oferit de Uniunea Europeană pentru dezvoltarea țării și îmbunătățirea nivelului de trai al cetățenilor.

24.05 Guvernul a lansat Programul de sprijin pentru micii producători agricoli, cu granturi și finanțări rambursabile pentru întreprinderile micro și mici.

28.05 Guvernul a aprobat Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025 – 2029 (PNA).

29.05 Parlamentul a adoptat proiectul de lege privind organizarea comisiilor de evaluare externă a judecătorilor, pentru creșterea transparenței și a integrității în justiție.

30.05 Executivul a aprobat Legea privind libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor de familie ai acestora.

05.06 Guvernul a aprobat un proiect de lege care prevede măsuri de sprijin pentru dezvoltarea afacerilor și simplificarea relației dintre antreprenori și stat.

11.06 Executivul a aprobat Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital 2025–2030, care are drept scop transformarea pieței de capital într-un mediu mai dinamic și atractiv pentru investiții, stimulând totodată dezvoltarea economică a țării.

13.06 Parlamentul a adoptat, în a doua lectură, un proiect de lege de susținere a economiei digitale și serviciilor electronice.

18.06 Guvernul a aprobat modificările la Legea bugetului de stat pentru 2025, care prevăd acordarea unui ajutor de școală de 1000 de lei pentru elevii claselor I–IX, cu o alocare totală de 300 de milioane de lei.

18.06 Guvernul a aprobat inițiativa legislativă de creare a Parcului de Tehnologii Avansate „Moldova HiTech Park”, destinat să stimuleze inovația, digitalizarea și colaborarea dintre sectorul public, privat și academic.

19.06 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat un pachet amplu de măsuri economice și de dezvoltare: a ratificat Acordul cu Banca Mondială privind modernizarea învățământului superior, Acordul-cadru de aderare la Alianța Internațională pentru Energie Solară (ISA) și un proiect de lege pentru combaterea fraudelor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

20.06 Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) va acorda finanțare suplimentară în valoare de 40 de milioane de euro pentru reabilitarea a patru drumuri naționale din țară.

24.06 Guvernul Republicii Moldova a aprobat ratificarea Amendamentului la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții, privind interconectarea electrică Moldova–România.

24.06 Guvernul Republicii Moldova a aprobat proiectul de lege pentru reglementarea activității economice independente a persoanelor fizice.

26.06 Parlamentul a adoptat o nouă lege a energiei electrice, armonizată la cadrul normativ al Uniunii Europene.

27.06 Parlamentul a votat în prima lectură măsuri de consolidare a independenței media și protecției interesului public.

27.06 Parlamentul a adoptat o Declarație de susținere a independenței, suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei.

27.06 Parlamentul a adoptat proiectul de lege care prevede aderarea Republicii Moldova la Convenția privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri.

REZUMATUL EDIȚIEI

În Sem. I al anului 2025 economia Republicii Moldova a înregistrat următoarele evoluții principale:

Indicatori macroeconomici: Produsul intern brut al Republicii Moldova pentru Sem I 2025 a atins valoarea de 155 292,9 mil. MDL, poziționându-se, astfel, la același nivel comparativ cu primul semestru al anului 2024.

Producția industrială a înregistrat o creștere cu 1,6% (serie brută) comparativ cu primele 6 luni ale anului 2024.

Producția agricolă globală în gospodăriile de toate categoriile a înregistrat o diminuare cu 5,8% (în prețuri comparabile) față de Sem. I al anului 2024.

Investițiile în activele imobilizate au atins valoarea a 15 388,4 mil. MDL, ce prezintă o creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024 cu 21,0%.

Inflația și cursul valutar: Indicele prețurilor de consum în prima jumătate a anului 2025 a accelerat semnificativ și a înregistrat o medie de circa 8,4% față de perioada similară a anului 2024. Evoluția ascendentă a IPC a fost determinată în principal de majorarea tarifelor la energie, gaze și servicii reglementate în contextul crizei energetice regionale, și de prețurile produselor alimentare.

Prețurile la producția industrială au crescut cu 4,3%, concentrate în sectorul energetic și industria extractivă și transmițând presiuni inflaționiste către consumatori prin intermediul tarifelor și costurilor de producție.

Inflația de bază s-a situat la 4,8%, menținându-se în coridorul țintă a BNM și indicând că presiunile inflaționiste s-au concentrat în componente volatile, nu în nucleul inflaționist.

Leul moldovenesc a manifestat stabilitate, cu o apreciere minimă față de USD (0,6%) și o depreciere modestă față de EUR (1,5%), susținută de fluxuri de remiteri și intervențiile BNM.

Politica monetară: Pe parcursul primelor luni ale anului 2025, Banca Națională a Moldovei a promovat o politică monetară cu un caracter restrictiv pentru a contracara presiunile inflaționiste și a limita cererea agregată, prin menținerea ratelor de dobândă la niveluri ridicate. Ulterior, odată cu scăderea inflației în iunie, BNM a inițiat o tranziție prudentă către relaxare, reducând rata de bază în lunile august și septembrie a anului curent.

Masa monetară: În Sem. I 2025, masa monetară M3 a crescut cu 11,7% f.p.s.a.p. ajungând la 176,3 mld. MDL, în timp ce structura sa reflectă o dedolarizare parțială și creșterea încrederii în moneda națională. Rezervele oficiale au atins 5070 mil. EUR, susținute preponderent de asistența financiară externă, care a compensat intervențiile BNM și efectele negative ale reevaluării valutare.

Finanțe publice: În Sem. I al anului 2025, veniturile bugetului public național (BPN) au însumat 60531,5 mil. MDL, înregistrând o creștere de 16% f.p.s.a.p., ceea ce corespunde unei majorări în valoare absolută de 8352,6 mil. MDL.

Cheltuielile bugetare au totalizat 66292,4 mil. MDL, în creștere cu 15% f.p.s.a.p., fiind susținute preponderent de dinamica pozitivă a cheltuielilor de natură socială, care au continuat să dețină cea mai mare pondere în structura BPN.

Ca urmare, deficitul bugetar s-a majorat cu 4,2% în raport cu perioada similară a anului precedent, pe fondul intensificării cheltuielilor publice destinate protecției sociale și investițiilor. La finele perioadei, soldul datoriei publice a constituit 131219,0 mil. MDL, echivalent cu 37,4% din PIB, în creștere cu 3,1 p.p. față de Sem. I 2024, reflectând o ajustare moderată a poziției fiscale.

În ansamblu, evoluțiile bugetare din prima jumătate a anului 2025 reflectă un echilibru între obiectivele de consolidare fiscală și necesitatea susținerii cheltuielilor sociale, în condițiile menținerii stabilității macroeconomice și bugetare.

Sectorul bancar: La 31 iulie 2025, în Republica Moldova activau 10 bănci licențiate, ca urmare a reorganizării prin fuziune dintre Victoriabank și BCR Chișinău.

Soldul prudential al creditelor a atins 93,9 mld. MDL (+16,2% f.p.s.a.p.), reprezentând 53,4% din active, determinat în principal de dinamica ascendentă a creditelor imobiliare (+21,3%), precum și de creșterea creditelor pentru comerț (+13,7%) și consum (+15,1%), ceea ce reflectă diversificarea finanțării și intensificarea activității de intermediere bancară.

Ponderea creditelor neperformante a scăzut ușor la 4,54% (-0,31 p.p. f.p.s.a.p.), deși volumul lor absolut a crescut cu 26,3%, indicând o atenție sporită asupra gestionării riscurilor de credit.

Soldul depozitelor a crescut cu 10,6% f.p.s.a.p. până la 133,2 mld. MDL, determinat în principal de majorarea depozitelor persoanelor fizice cu 4,6 mld. MDL până la 80,6 mld. MDL, în timp ce depozitele persoanelor juridice s-au diminuat ușor cu 0,5 mld. MDL, reflectând încrederea populației în sistemul bancar și preferința pentru economisire în contextul stabilității macroeconomice.

Sectorul extern În Sem. I 2025, deficitul contului curent al Republicii Moldova s-a deteriorat semnificativ, ajungând la -2025,55 mil. USD comparativ cu -1152,93 mil. USD în Sem. I 2024, înregistrând o creștere de 75,7%.

Comerțul exterior cu bunuri și transferurile: În Sem. I 2025, Republica Moldova a înregistrat transferuri bănești din străinătate de 772,04 mil. USD (cel mai scăzut nivel recent), iar comerțul internațional cu mărfuri a atins 6718,6 mil. USD (+10,2% față de 2024). Exporturile au scăzut cu 10,1% la 1,6 mld. USD, în timp ce importurile au crescut cu 18,6% la 5117,6 mil. USD, generând un deficit comercial de 3516,4 mil. USD (+38,7%). Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a scăzut la 31,3%, înregistrând o diminuare de 10 p.p. comparativ cu aceeași perioadă din 2024.

Sectorul antreprenorial: Numărul întreprinderilor înregistrate în Sem. I al anului 2025 a înregistrat o creștere moderată de 16,9% față de aceeași perioadă a anului anterior. Potrivit datelor Agenției Serviciilor Publice, în Registrul de stat au fost înregistrate 5099 de întreprinderi noi.

Cu toate acestea, deși într-un ritm mai redus, numărul radiierilor a continuat să depășească înregistrările. În prima jumătate a anului 2025, au fost radiate 5802 unități, ceea ce reprezintă o creștere ușoară, de 0,6%, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Piața forței de muncă: Populația ocupată în Sem. I 2025 a constituit 768,90 mii persoane, în scădere cu 9,21% f.p.s.a.p. Rata de ocupare a atins valoarea de 38,9%, înregistrând o scădere cu 4,2 p.p. f.p.s.a.p. Totodată, numărul șomerilor, a ajuns la 35,40 mii pers., înregistrând o scădere de 5,1% f.p.s.a.p. Însă, rata șomajului prezintă o creștere de 0,3 p.p., ajungând la 4,4% în Sem. I 2025.

Remunerarea muncii și protecția socială: În Sem. I 2025 câștigul salarial nominal mediu lunar brut în țară a constituit 15019,05 MDL, înregistrând o creștere cu 10,3% f.p.s.a.p. în termeni nominali, iar în termeni reali - doar o creștere de 1,8%. El a crescut în mai mare măsură în sectorul real - cu 11,7%, ajungând la 15715,10 MDL, decât în sectorul bugetar - cu 9,9%, ajungând la 12986,35 MDL. Numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială în Sem. I 2025 a fost de 671,6 mii persoane, micșorându-se cu 0,3% f.p.s.a.p. Mărimea medie a pensiilor a constituit 4404,7 MDL în Sem. I 2025, în creștere cu 11,5% f.p.s.a.p.

Capitolul I PRODUȚIA¹

Produsul intern brut

Produsul intern brut al Republicii Moldova, conform datelor preliminare, în prima jumătate a anului 2025, a atins valoarea de 155 292,9 mil. MDL, în prețuri curente de piață, poziționându-se, astfel, la același nivel comparativ cu primul semestru al anului 2024.

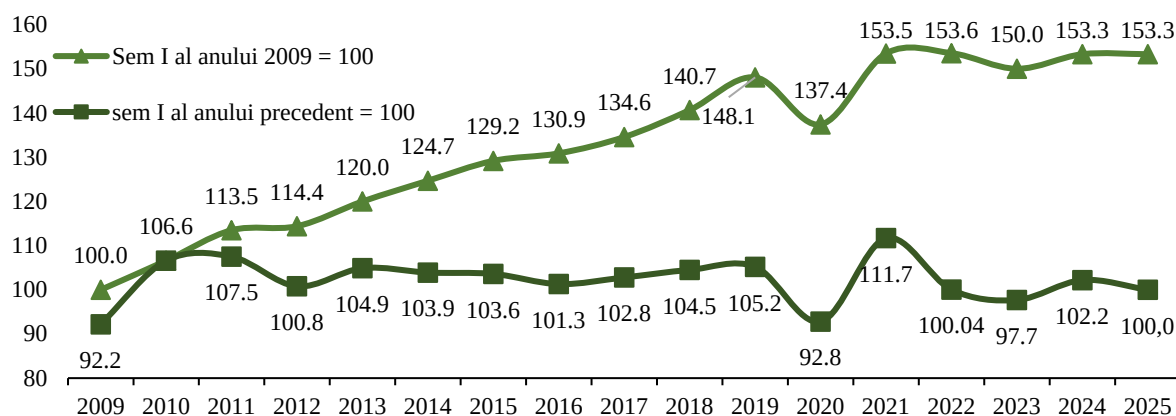

Figura 1.1 Evoluția PIB în Sem. I, 2009 – 2025, %

Sursa: Elaborată de autor în baza datelor BNS

Cu toate că trimestrul I al anului 2025 a demarat cu o diminuare a PIB-ului cu 1,2% f.p.s.a.p., aceasta a fost compensată în trimestrul II cu o creștere de 1,1%, totalizând în final o egalitate valorică cu Sem. I 2024.

Tabelul 1.1. Evoluția PIB pe trimestre în anul 2025

	Trimestrul I	Trimestrul II	Semestrul I
PIB, prețuri curente, mii lei	72 980 015	82 312 887	155 292 902
În % față de perioada corespunzătoare din anul precedent	98,8	101,1	100,0

Sursa: în baza datelor BNS

Conform categoriilor de resurse, principalele activități care au contribuit la creșterea PIB-ului au fost următoarele:

- **Construcțiile** – în perioada respectivă și-au mărit VAB-ul cu 7,8% astfel, atingând o pondere din PIB de 5,9% și o contribuție la creșterea acestuia cu 0,4%;
- **Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat** - în perioada respectivă a avut o creștere a VAB-ului propriu cu 9,6% astfel, atingând o pondere în PIB de 2,3% și o creștere a lui cu 0,2%;
- **Informațiile și comunicațiile** – de asemenea, au avut o creștere a VAB cu 2,0% și o pondere din PIB de 7,6%, astfel favorizând creșterea lui cu 0,2%;

¹ Analiza este prezentată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender, pe baza statisticilor oficiale, elaborate de către Biroul Național de Statistică. În unele cazuri, special menționate, sunt prezentate datele disponibile vizând regiunea transnistreană, difuzate de către organul de statistică din regiune.

- **Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor** – în perioada respectivă și-au crescut VAB-ul cu 0,6%, astfel contribuind la creșterea PIB cu 0,1% și o pondere la formarea lui de 14,6%;
- **Activitățile financiare și asigurările** – au avut o creștere a VAB cu 1,6%, o cotă la formarea PIB de 3,4% și o creștere a acestuia cu 0,1%;
- **Învățământul** - a înregistrat o creștere a VAB-ului propriu cu 1,0% având astfel, o contribuție la formarea PIB cu 7,9% și la creșterea lui cu 0,1%;
- **Sănătatea și asistența socială** – cu o creștere a volumului propriu cu 1,0%, a atins o cotă de 6,8% din PIB și a favorizat la creșterea lui cu 0,1%.

În aceeași perioadă, activitățile care au contribuit negativ la creșterea PIB-ului au fost următoarele:

- **Tranzacțiile imobiliare** – și-au redus indicii de volum cu 4,6% și au atins o cotă de 8,4% la formarea PIB și o contribuție negativă la creșterea lui cu 0,4%;
- **Industria prelucrătoare** – în perioada dată și-au redus VAB-ul cu 3,4%, ce a înregistrat o cotă din PIB de 7,6% și o diminuare a acestuia cu 0,3%;
- **Agricultura, silvicultura și pescuitul** – la fel, și-au redus indicii de volum cu 6,1% și au atins o cotă de 3,7% la formarea PIB și o contribuție negativă la creșterea lui cu 0,2%;
- **Activitățile profesionale, științifice și tehnice** – de asemenea, și-au redus VAB-ul cu 10,2%, ce a înregistrat o cotă din PIB de 2,1% și o diminuare a acestuia cu 0,2%;

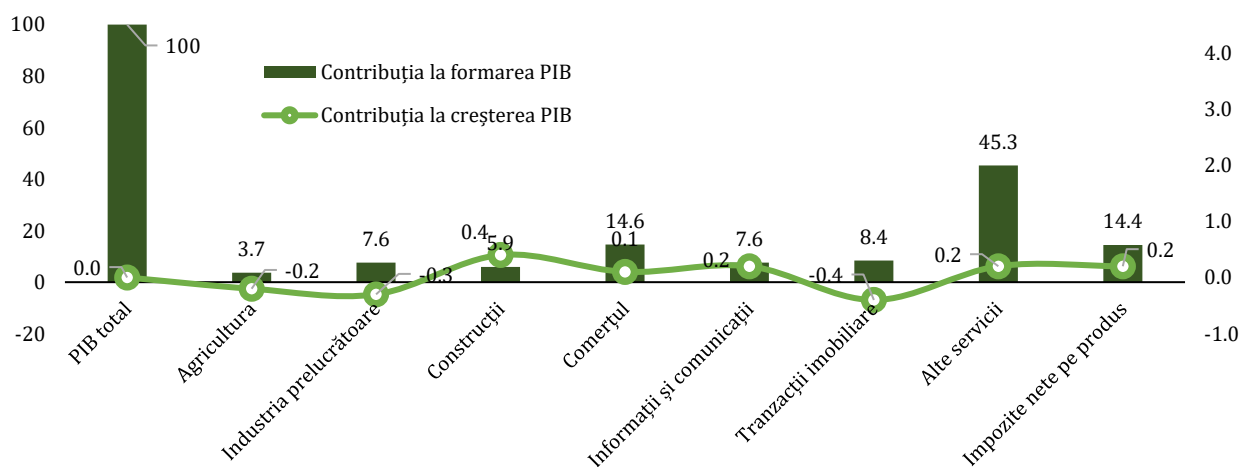

Figura 1.2. Contribuția componentelor de resurse la formarea PIB în Sem. I 2025 și la creșterea acestuia față de Sem. I 2024, %

Sursa: Elaborată de autor în baza datelor BNS

Impozitele nete pe produs s-au majorat cu 1,7% f.p.s.a.p. astfel, atingând o pondere de 14,4% din PIB și au contribuit la creșterea acestuia cu 0,2%.

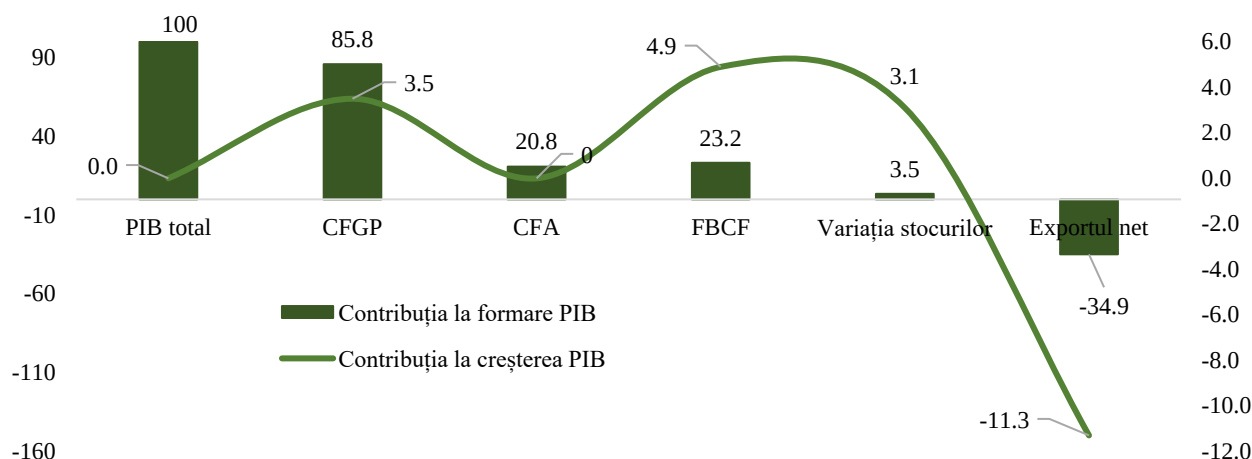

Figura 1.3. Contribuția componentelor pe categorii de utilizări la formarea și creșterea PIB în ianuarie-iunie 2025 față de perioada ianuarie-iunie 2024, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

În cadrul categoriilor de utilizări, un aport pozitiv l-au avut:

- **Formarea brută de capital fix** – în perioada respectivă a avut o creștere a volumului cu 25,3%, ceea ce i-a permis să atingă o cotă de 23,2% din PIB și a favorizat creșterea lui cu 4,9%.
- **Consumul final al gospodăriilor populației** – volumul căruia în perioada respectivă a crescut cu 4,2% astfel, atingând o pondere de 85,8% în formarea PIB și o contribuție la creșterea acestuia cu 3,5%;

Aportul negativ conform categoriilor de utilizări l-au avut:

- **Exportul net de bunuri și servicii** – ca urmare a reducerii cu 6,2% a volumului de exporturi de bunuri și servicii în corelare cu creșterea cu 16,2% a importului de bunuri și servicii, a avut un aport negativ la creșterea PIB cu 11,3%;
- **Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației** – în perioada respectivă s-a redus cu 4,0% și a atins o cotă de 1,6% din PIB și o reducere a lui cu 0,1%.

Industria

În prima jumătate a anului 2025, industria a înregistrat o creștere cu 1,6% (serie brută) a producției industriale comparativ cu primele 6 luni ale anului 2024.

Acest rezultat s-a datorat creșterii Industriei extractive cu 17,3% f.p.s.a.p., a Industriei prelucrătoare cu 0,2% f.p.s.a.p. și a producției și furnizării de energie electrică, termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 5,0% f.p.s.a.p

În cadrul industriei prelucrătoare, cele mai mari creșteri au înregistrat: Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (+54,5%); Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (+48,5%); Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (+22,8%) și Industria metalurgică (+17,9%). În același timp, activitățile din cadrul industriei prelucrătoare care au înregistrat cele mai mari diminuări ale producției industriale sunt: Fabricarea echipamentelor electrice (-31,8%);

Fabricarea de mașini și utilaje n.c.a. (-17,5%) și Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută cu excepția mobilei (-13,7%).

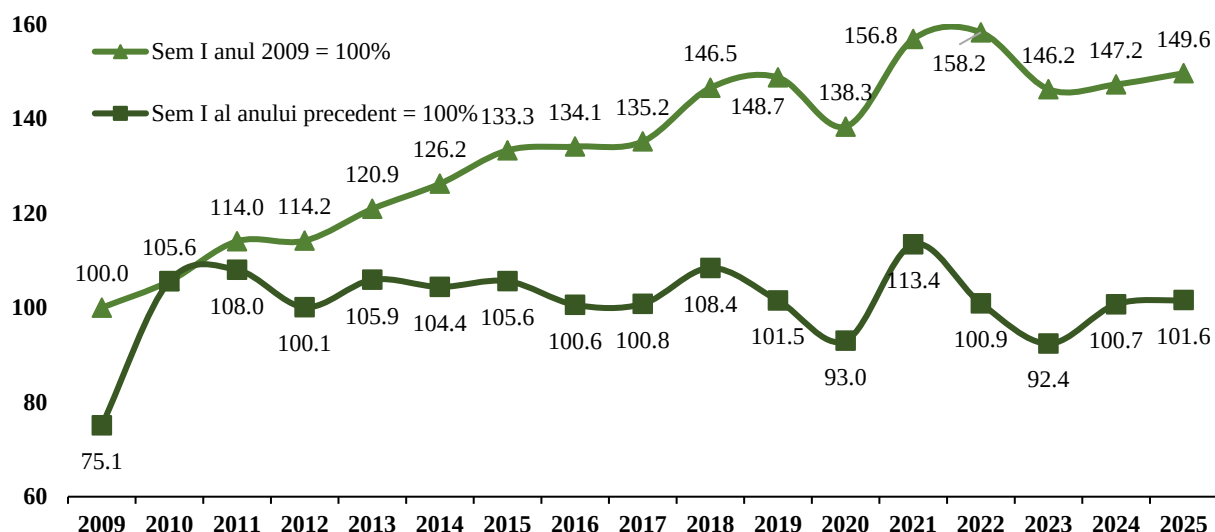

Figura 1.4 Indicii volumului producției industriale în Sem. I, 2009 - 2025 (%)

Sursa: Elaborată de autor în baza datelor BNS

De asemenea, o atenție deosebită merită și Industria alimentară (care, de exemplu, în anul 2024 a atins o valoare de 34,3% din industria prelucrătoare) care însă în primele 6 luni ale anului 2025 a înregistrat o reducere cu 9,5% f.p.s.a.p.

Agricultura

În Sem. I al anului 2025, conform datelor statistice, producția agricolă globală în gospodăriile de toate categoriile a înregistrat o diminuare cu 5,8% (în prețuri comparabile) față de Sem. I al anului 2024.

Rezultatul dat se datorează reducerii producției vegetale cu 11,4% f.p.s.a.p. și a producției animaliere cu 5,1% f.p.s.a.p.

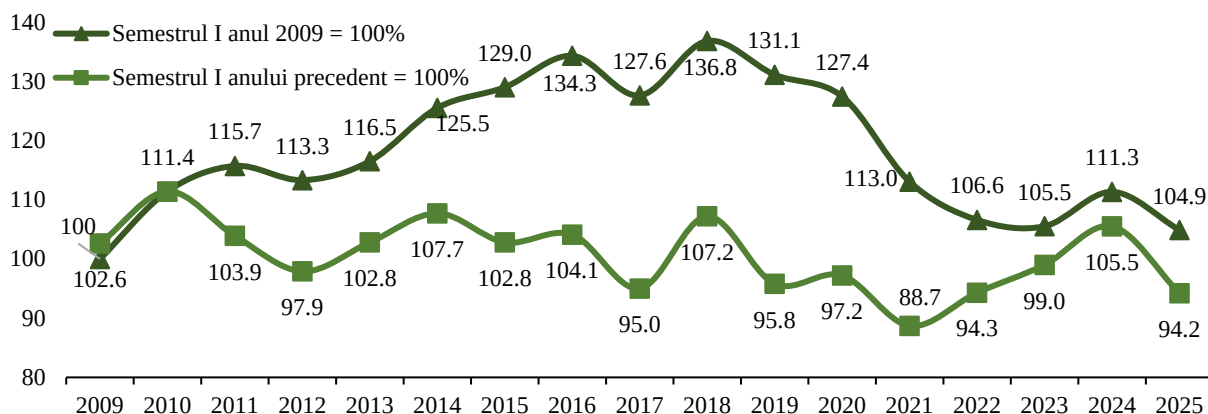

Figura 1.5. Evoluția volumului producției agricole în ianuarie - iunie 2009-2025, %

Sursa: Elaborată de autor în baza datelor BNS

Cu referire la producția vegetală, în anul 2025 au fost însămânțate 1581,0 mii ha, ce prezintă o creștere cu 1,3% comparativ cu suprafețele însămânțate din anul 2024. În cadrul structurii suprafețelor însămânțate, **Cerealele și leguminoasele pentru boabe** s-au diminuat cu 2,5% f.p.s.a.p. atingând 58,3% din totalul suprafețelor însămânțate. **Culturile tehnice** și-au extins cu 8,5% suprafața față de anul trecut și au atins 35,2% din totalul suprafețelor însămânțate, iar **Cartofii, legumele și bostănoasele** cu o creștere de 1,6% față de anul trecut au atins 4,5% din totalul suprafețelor însămânțate.

Tabelul 1.2. Principalele tipuri ale producției animale, Sem. I 2025, %

	total	în % față de Sem. I 2024	ponderea în % față de total
Producția (creșterea) animalelor (mii tone)	73,9	89,1	100
din care:			
întreprinderile agricole	46,1	85,1	62,3
gospodăriile populației	27,8	96,6	37,7
Lapte, total (mii tone)	147,6	107,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	30,3	122,8	20,5
gospodăriile populației	117,3	104,4	79,5
Ouă, total (mil. buc.)	299,2	104,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	154,1	106,1	51,5
gospodăriile populației	145,1	102,0	48,5

Sursa: în baza datelor BNS

În cadrul producției animale, în primele șase luni ale anului 2025 creșteri au înregistrat producția de lapte și producția de ouă care în perioada dată au crescut cu 7,7% și 4,1% f.p.s.a.p. În același timp, producția (creșterea) animalelor s-a diminuat cu 10,9% f.p.s.a.p.

Investițiile în active imobilizate

În primele 6 luni ale anului 2025, investițiile în activele imobilizate au atins valoarea a 15 388,4 mil. MDL, ce prezintă o creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024 cu 21,0% (în prețuri comparabile).

Creșterea dată se datorează atât investițiilor în imobilizările corporale ce în perioada dată au crescut simțitor cu 17,9% f.p.s.a.p., cât și a investițiilor în imobilizările necorporale care cu toate că au crescut de aproape 2 ori față de Sem I 2024, au atins o valoare de doar 6,3% din totalul investițiilor în activele imobilizate.

Tabelul 1.3. Structura investițiilor în active imobilizate în Sem. I 2025

	Realizări, mil. MDL	în % față de Sem. I 2024	în % față de total
Investiții în active imobilizate - total	15 388,4	121,0	100
Imobilizări necorporale	968,9	199,3	6,3
Imobilizări corporale	14 419,5	117,9	93,7
din care:			
- clădiri rezidențiale	2 368,2	127,6	15,4
- clădiri nerezidențiale	1 907,0	116,5	12,4
- construcții ingineresti	1 829,6	100,0	11,9
- mașini, utilaje	5 125,1	124,0	33,3
- mijloace de transport	1 909,6	103,7	12,4
- alte imobilizări corporale	1 280,0	136,6	8,3

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistic

În cadrul investițiilor în active imobilizate practic toate categoriile au înregistrat creșteri în mod diferit, excepție a avut doar categoria construcții ingineresti care a înregistrat valori stabile comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024.

Tabelul 1.4. Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în sem. I 2025

	Realizări, mil. MDL	în % față de total
Investiții în active imobilizate - total	15 388,4	100
care sunt finanțate din contul:		
- surse proprii	10 821,0	70,3
- bugetul de stat	828,3	5,4
- bugetele unităților administrativ-teritoriale	557,6	3,6
- credite și împrumuturi interne	1 606,6	10,4
- credite și împrumuturi externe	435,2	2,8
- surse din străinătate	492,1	3,2
- fondul rutier	405,8	2,6
- fondul ecologic	10,2	0,1
- alte surse	231,5	1,5

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Sursa principală a investițiilor, la fel ca în perioadele precedente, este din mijloacele proprii ale investitorilor, care a atins o cotă de 70,3% din totalul surselor de finanțare, fiind urmată de categoria credite și împrumuturi interne cu o cotă 10,4% din totalul investițiilor în active imobilizate.

Transportul

În primele șase luni ale anului 2025, volumul mărfurilor transportate pe toate tipurile de transport (feroviar, rutier, fluvial și aerian) a atins cifra de 8 435,1 mii tone. Acest volum este inferior celui din perioada similară a anului precedent cu 4,9%. De asemenea, și parcursul mărfurilor transportate pe toate tipurile de transport a scăzut cu 10,5% față de anul precedent, astfel însumând 2 457,65 mil. tone-km.

Tabelul 1.5. Volumul mărfurilor transportate, Sem. I 2025

	Sem. I 2025	în % față de Sem. I 2024	Cota din totalul mărfurilor transportate
Mărfuri transportate, total, mii tone	8 435,1	95,1	100
din care pe modul de transport:			
- feroviar	1 023,3	77,3	12,1
- rutier	7 341,3	98,1	87,0
- fluvial	70,0	108,0	0,8
- aerian	0,5	63,9	0,01

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Acest rezultat s-a datorat reducerii practic a tuturor tipurilor de transport, excepție fiind doar transportarea mărfurilor pe cale fluvială care a crescut cu 8,0% f.p.s.a.p însă care a atins o cotă de doar 0,8% din totalul mărfurilor transportate. Transportarea mărfurilor pe cale rutieră care este principala cale de transportare a mărfurilor în perioada dată s-a redus cu 1,9% f.p.s.a.p. astfel atingând o cotă de 87,0% din totalul mărfurilor transportate.

Tabelul 1.6. Numărul de pasageri transportați pe moduri de transport public, Sem. I 2025

	Sem. I 2025	În % față de Sem. I 2024	În % față de total
Pasageri transportați, mii pasageri	164 276,8	116,2	100
din care, pe moduri de transport:			
- feroviar	180,0	58,2	0,1
- rutier (autobuze și microbuze)	55 447,6	105,9	33,8
- fluvial	62,0	107,1	0,04
- aerian	838,2	134,0	0,5
- troleibuze	107749,0	122,5	65,6

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS

Transportarea de pasageri în Republica Moldova în perioada respectivă a însumat 164 276,8 mii pasageri, ce constituie o creștere cu 16,2% comparativ cu perioada similară a anului 2024. Rezultatul obținut s-a datorat creșterii numărului de pasageri transportați practic pe toate căile de transport, excepție fiind doar transportarea pe cale feroviară, care în perioada dată s-a redus cu 41,8% f.p.s.a.p.

Turismul

În prima jumătate a anului 2025 numărul de turiști și excursioniști care au profitat de serviciile acordate de agențiile de turism și a turoperatorilor a atins o cifră de 228,3 mii, ce prezintă o creștere cu 8,7% comparativ cu perioada ianuarie – iunie 2024.

Acest rezultat a fost atins datorită tuturor tipurilor de turism și anume: turismul receptor a crescut cu 44,8% f.p.s.a.p., turismul emițător s-a majorat cu 3,8% f.p.s.a.p., iar turismul intern - cu 3,1% f.p.s.a.p.

Tabelul 1.7. Turiști și excursioniști participanți la turismul organizat prin intermediul agențiilor de turism și a tur operatorilor, Sem. I 2025

	turiști și excursioniști în Sem. I 2025, mii vizitatori	% față de Sem. I anul 2024
TOTAL	228,3	108,7
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în țară)	37,1	144,8
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate)	146,4	103,8
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova prin interiorul țării, în scop turistic)	44,8	103,1

Sursa: Datele BNS

Scopul principal al persoanelor care au vizitat Republica Moldova a fost odihna, recreerea și agrementul (95,0%), aceștia fiind predominant din România (65,0%) Italia (21,7%) și Turcia (2,0%).

Persoanele care au plecat peste hotarele țării, de asemenea au avut ca scop principal odihna, recreerea și agrementul (98,0%). Principalele țări ca destinație au fost: Turcia (40,0% din numărul total de persoane plecate peste hotare), Egipt (18,3%), Bulgaria (14,1%), România (12,1%) și Grecia (3,9%).

Capitolul II

PREȚURI, RATE DE SCHIMB ȘI POLITICA MONETARĂ

2.1 PREȚURI ȘI RATE DE SCHIMB

Prețuri

Indicele prețurilor de consum în prima jumătate a anului 2025 a accelerat semnificativ și a înregistrat o medie de circa 8,4% față de perioada similară a anului 2024. Însă, după vârful de 9,1% din ianuarie f.p.s.a.p., a urmat o moderare treptată a IPC până la 7,3% în august f.p.s.a.p.

În Sem. I 2025, evoluția ascendentă a IPC a fost determinată în principal de creșterea prețurilor la servicii (15,7% f.p.s.a.p.) ca urmare a majorării tarifelor la energie, gaze și servicii reglementate în contextul crizei energetice regionale, și de presiunile susținute asupra produselor alimentare (8,9% f.p.s.a.p.), amplificate de efectele secetei din 2024. Factori adiționali au inclus efectul de bază scăzut din ianuarie 2024, costurile ridicate de import (energie, materii prime) și volatilitatea sezonieră a prețurilor la alimente. Spre deosebire, produsele nealimentare au înregistrat o evoluție favorabilă, cu o rată de creștere anuală a prețurilor de doar 2,9% f.p.s.a.p., reflectând cererea moderată pentru bunurile industriale.

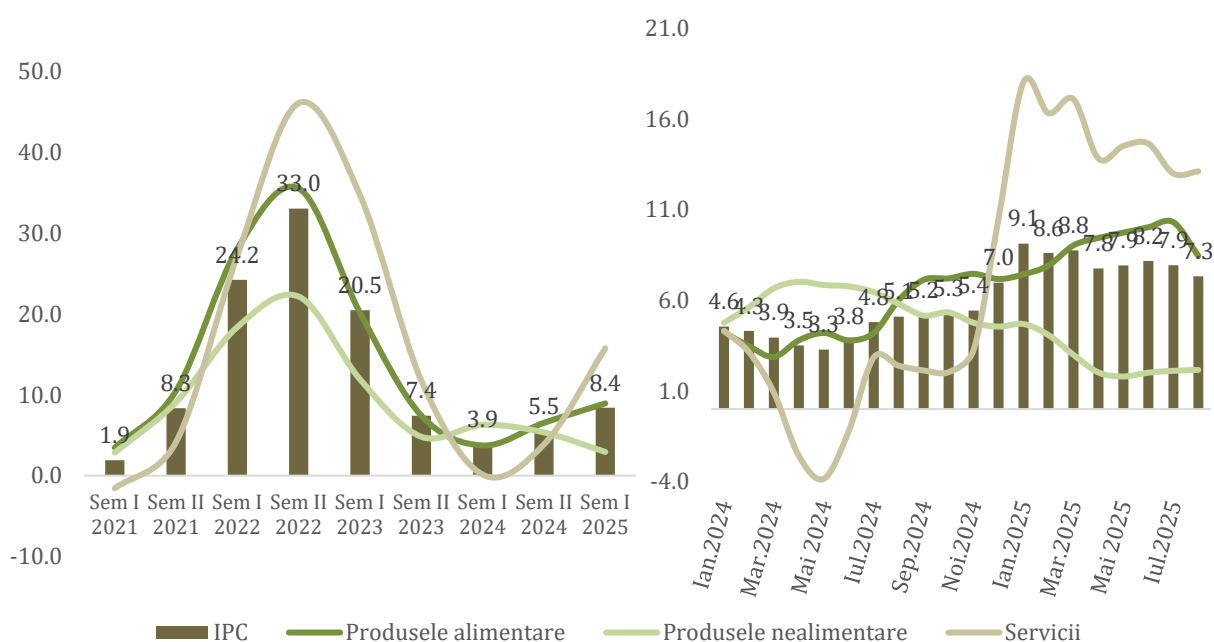

Figura 2.1.1. Ritmul anual de creștere a IPC

Sursa: Conform datelor BNS

În primele luni ale Sem. II 2025, s-a observat o moderare treptată a presiunilor inflaționiste, IPC înregistrând o traiectorie descendentă. Cu toate acestea, serviciile au continuat să se mențină rate ridicate de creștere a prețurilor, în timp ce produsele alimentare au manifestat o stabilizare relativă după volatilitatea din prima jumătate a anului.

Indicii prețurilor la producția industrială în Sem. I al anului 2025 au înregistrat o creștere semnificativă f.p.s.a.p. de 4,3%, cu evoluții ascendente în toate ramurile industriale. Această evoluție a fost determinată în principal de creșterea semnificativă a prețurilor în sectorul energetic (18,5% f.p.s.a.p., alimentate de ajustări ale tarifelor la energie și furnizare termică în contextul crizei energetice regionale și al tensiunilor geopolitice), precum și de creșterea cu 12,0% f.p.s.a.p. a prețurilor din industria extractivă, susținută de dinamica prețurilor internaționale ale materiilor prime și de cererea externă.

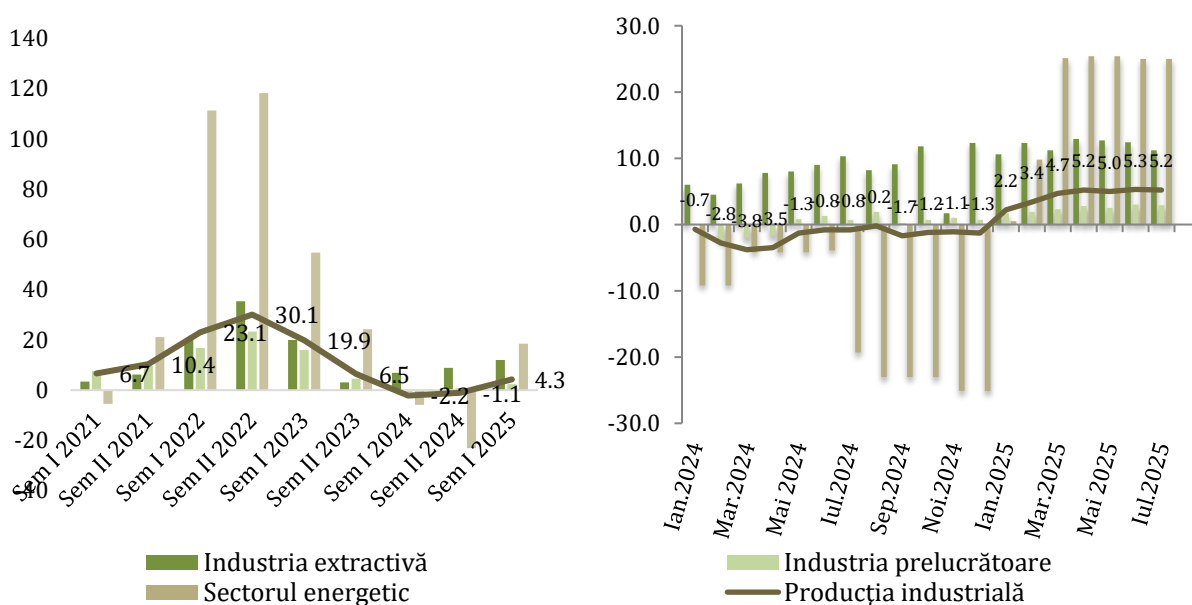

Figura 2.1.2. Ritmul anual de creștere a IPPI

Sursa: Conform datelor BNS

Industria prelucrătoare a înregistrat o creștere mai temperată de 2,5% f.p.s.a.p. fiind afectată de costurile crescute de input și de cererea internă moderată. Presiunile inflaționiste au fost amplificate atât de șocuri externe (fragmentarea comerțului global, tensiuni geopolitice, volatilitatea prețurilor la energie și materii prime), cât și de factori interni (lichiditatea excesivă în economie, deficitul bugetar persistent). Această evoluție a creat presiuni inflaționiste structurale care s-au transmis și către consumatori prin intermediul tarifelor la energie și servicii, accentuând vulnerabilitatea economiei moldovenești la șocurile energetice externe.

În primele luni ale Sem. II 2025 (iulie-august), presiunile inflaționiste la nivel de producător au manifestat semne de stabilizare, deși la niveluri în continuare ridicate.

Inflația de bază în prima jumătate a anului 2025 a înregistrat un nivel mediu de 4,8% f.p.s.a.p., evidențiind o reducere substanțială, situându-se în interiorul benzii țintă a BNM (3,5% - 6,5%).

Evoluția pozitivă a inflației de bază contrastează semnificativ cu dinamica IPC, diferență ce subliniază că presiunile inflaționiste s-au concentrat în componente volatile precum energia, alimentele și serviciile reglementate, în timp ce nucleul inflaționist a fost bine controlat, evitând o spirală generalizată; decalajul persistent de 3-4 p.p. între cei doi indicatori indică șocuri specifice de ofertă în sectoare critice, nu o problemă sistemică a cererii agregate.

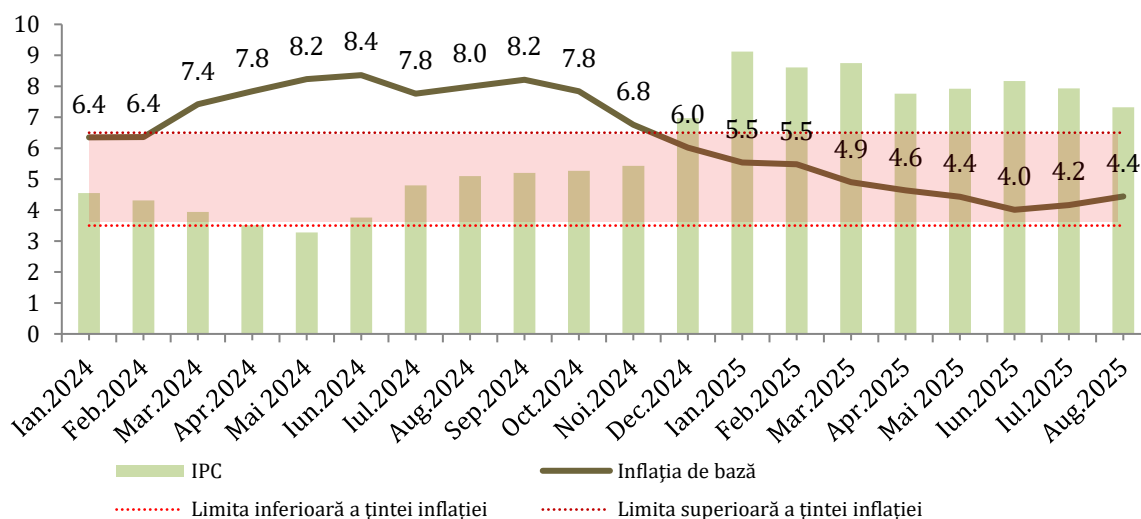

Figura 2.1.3. Ritmul anual de creștere al IPC și inflației de bază, %

Sursa: Conform datelor BNS

În primele luni ale Sem. II 2025 inflația de bază crește ușor, marcând o inversare temporară a trendului descendent anterior, evoluție ce se datorează în principal transferului gradual al costurilor ridicate de producție – precum cele legate de energie și materii prime – în prețurile bunurilor și serviciilor non-volatile.

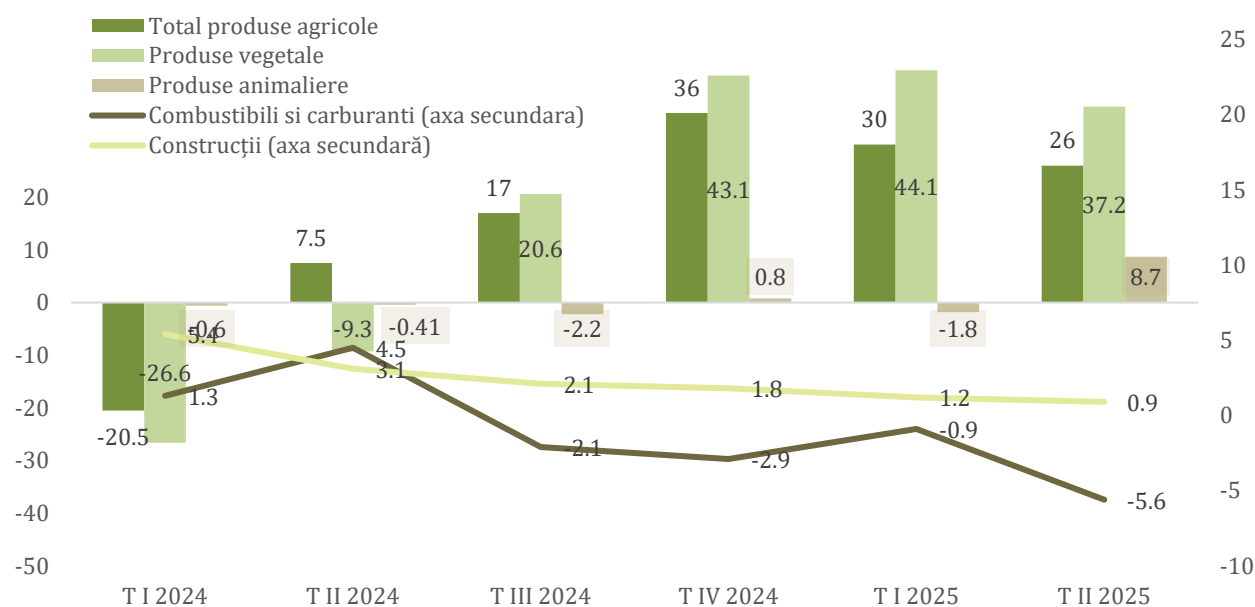

Figura 2.1.4. Evoluția medie anuală a prețurilor la carburanți, în construcții și la produsele agricole, %

Sursa: Conform datelor BNS

Prețurile la produsele agricole au cunoscut o creștere robustă în Sem. I 2025, cu o medie de **28%** f.p.s.a.p. (T I: 30%, T II: 26%), reprezentând o accelerare semnificativă față de nivelurile din 2024.

Principalii factori care au alimentat această dinamică includ efectele secetei din 2024 asupra recoltelor, volatilitatea prețurilor internaționale la cereale și uleiuri în contextul tensiunilor geopolitice regionale, și creșterea costurilor de producție (energie, îngrășăminte, combustibili pentru utilaje agricole). Produsele vegetale au manifestat cea mai mare volatilitate (vârf de 44,1% în T I 2025 și 37,2 % în T II 2025), în timp ce produsele animaliere au avut o evoluție mai temperată (oscilând între -1,8% și 8,7% f.p.s.a.p.), diferență explicată prin faptul că oferta de produse vegetale variază puternic în funcție de sezon și recoltă, pe când oferta de produse animaliere se ajustează mai lent la șocuri.

Prețurile în construcții au înregistrat o creștere minimă în Sem. I 2025, cu o medie de doar 1,0% (T I: 1,2%, T II: 0,9%) f.p.s.a.p., marcând o descreștere față de perioadele anterioare și indicând o stabilizare a costurilor în sector. Această evoluție sugerează o posibilă intensificare a concurenței între executanți, ceea ce ar fi limitat capacitatea firmelor de a transfera costurile către clienți, în special în segmentele locuințelor și infrastructurii. În plus, cererea internă temperată de incertitudinile geopolitice și ratele dobânzilor ridicate ale BNM, alături de normalizarea prețurilor la materiale importate după volatilitatea din 2022-2023, au contribuit la această stabilizare.

Prețurile la combustibili și carburanți în Sem. I 2025 s-au redus în medie cu -3,2% (T I: -0,9%, T II: -5,6%) f.p.s.a.p., continuând și accentuând trendul deflaționist. Scăderea prețurilor la carburanți și petrol în prima jumătate a anului 2025 se datorează mai multor factori globali, care au influențat piața internațională și, implicit, prețurile în țări precum Republica Moldova. Încetinirea economiei globale a crescut oferta mai mult decât cererea, punând presiune descendentă pe prețuri. Totuși, perspectivele pentru a doua jumătate a anului depind de cum evoluează economia chineză și deciziile OPEC+.

Rate de schimb

În prima jumătate a anului 2025, cursul de schimb al leului moldovenesc cursul de schimb al leului moldovenesc a manifestat stabilitate față de principalele valute de referință.

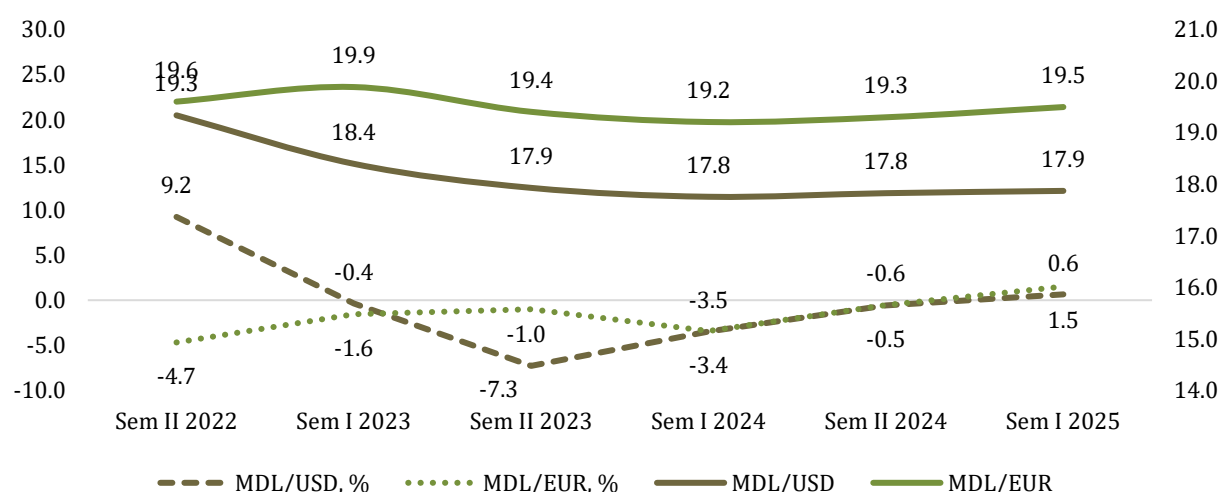

Figura 2.1.5. Evoluția cursului mediu nominal de schimb al MDL comparativ cu USD și EURO și ritmurilor de creștere, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Cursul nominal mediu s-a menținut la aproximativ 17,9 MDL/USD și 19,5 MDL/EUR, ceea ce indică o apreciere minimă de 0,6% față de USD și o depreciere modestă de 1,5% față de EUR comparativ cu Sem. I 2024. Această evoluție a fost rezultatul unui echilibru între cererea și oferta de valută, susținut de de remiteri, asistență externă consistentă, și politicile prudente de intervenție și gestionare a rezervelor valutare ale BNM.

În primele luni ale Sem. II 2025, leul moldovenesc a manifestat o tendință de apreciere față de dolar și o stabilizare relativă față de euro, cu perspective de continuare a aprecierii față de USD, dar cu riscuri legate de volatilitatea piețelor valutare internaționale și evoluțiile geopolitice regionale.

2.2. POLITICA MONETARĂ

Pe parcursul primelor luni ale anului 2025, Banca Națională a Moldovei a promovat o politică monetară cu un caracter restrictiv pentru a contracara presiunile inflaționiste și a limita cererea agregată, prin menținerea ratelor de dobândă la niveluri ridicate. Ulterior, odată cu scăderea inflației în iunie, BNM a inițiat o tranziție prudentă către relaxare, reducând rata de bază în lunile august și septembrie a anului curent.

Instrumentele politicii monetare

În Sem. I al anului 2025, BNM a operat ajustări succesive ale ratei de bază, menținând normele de rezerve obligatorii, pentru a readuce inflația în limitele țintei de $5\% \pm 1,5\%$. În ianuarie, rata de bază a fost majorată cu 2.p.p. la 5,6%, alături de ratele pentru depozite overnight (3,6%) și credite overnight (7,6%), ca răspuns la presiunile inflaționiste accentuate de criza energetică. În februarie, rata a crescut încă cu 0,9 p.p., la 6,5%, iar ratele pentru depozite și credite overnight au fost ajustate corespunzător la 4,5% și 8,5%. Acest nivel a fost menținut în martie, mai și iunie.

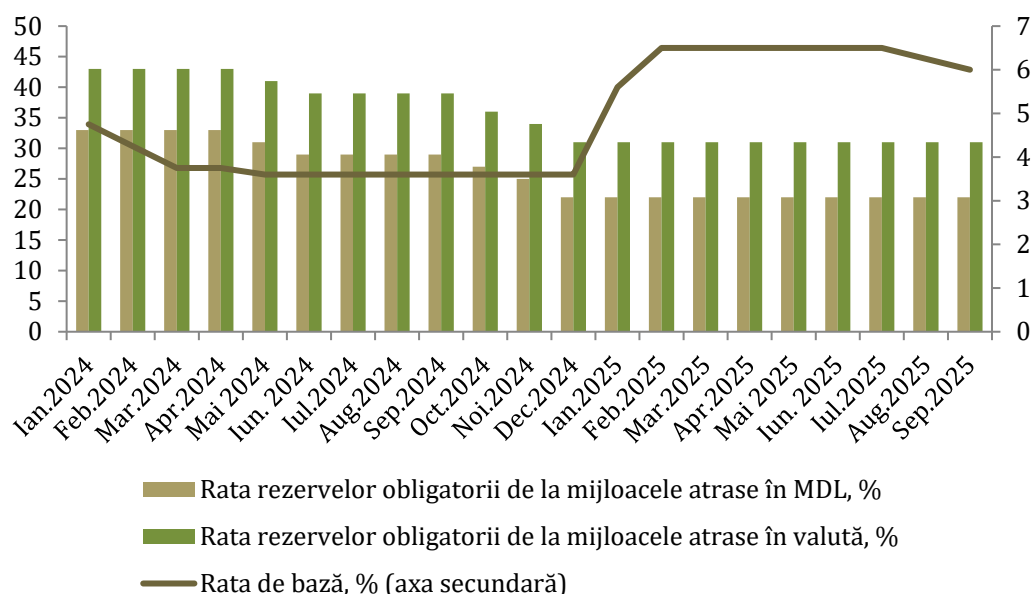

Figura 2.2.1. Evoluția ratelor de politică monetară ale BNM

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Pe măsură ce inflația a scăzut în Sem. II, BNM a inițiat relaxarea politicii monetare, reducând rata de bază la 6,25% în august (cu depozite overnight la 4,25% și credite overnight la 8,25%) și la 6% în septembrie (cu depozite overnight la 4% și credite overnight la 8%).

Pe tot parcursul primului semestru al anului 2025, BNM a menținut neschimbate normele de rezerve obligatorii – 38% pentru atragerea resurselor în lei și 20% pentru cele în valută străină – concentrându-se pe instrumentul ratei de bază ca principal pârghie de politică monetară.

Operațiunile de piață deschisă și facilitățile permanente

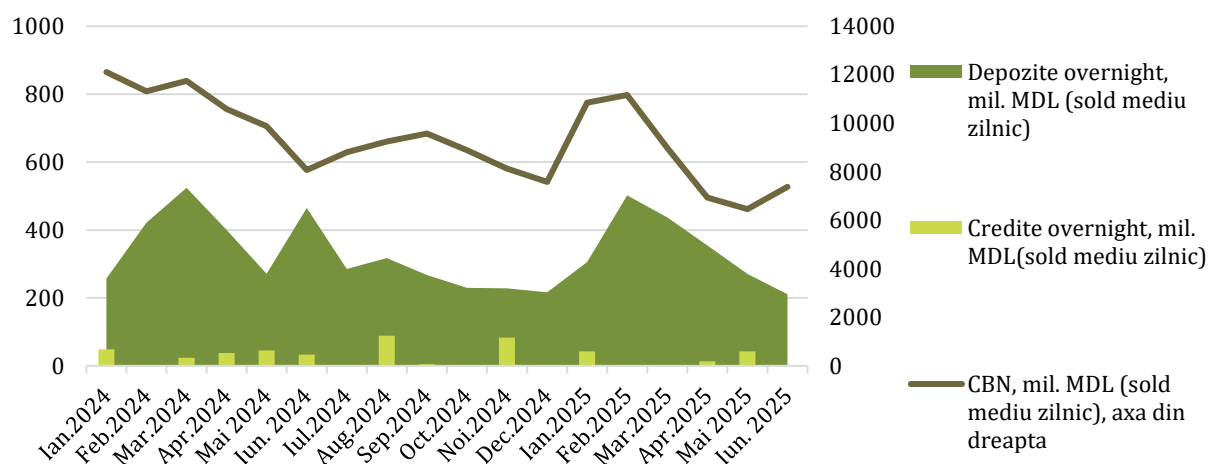

Figura 2.2.2. Evoluția operațiunilor BNM pe piața monetară

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Soldul mediu zilnic al operațiunilor de sterilizare (CBN) în prima jumătate a anului 2025 a înregistrat o tendință descendentă semnificativă scăzând de la 10,85 mld. MDL în ianuarie la 7,3 mld. MDL în iunie și constituit o medie de 8,63 mld MDL ceea ce reprezintă o diminuare de ca 2 mld. MDL f.p.s.a.p. Această evoluție reflectă relaxarea treptată a condițiilor monetare pe măsură ce presiunile inflaționiste s-au atenuat, permițând BNM să elibereze lichiditate în sistem.

Facilitățile overnight au prezentat o dinamică variabilă în Sem. I 2025, cu un volum total de 346,75 mil. MDL la depozite, reprezentând o scădere de 11% f.p.s.a.p., și 16,67 mil. MDL la credite overnight, înregistrând o scădere semnificativă de 46,9% f.p.s.a.p. Minimizarea apelului la credite overnight și menținerea unor solduri semnificative la depozite overnight demonstrează că sistemul bancar moldovenesc a funcționat cu excedent de lichiditate, ceea ce facilitează transmisia politicii monetare prin canalul ratei dobânzii și susține potențialul de creditare a economiei.

Intervențiile pe piața valutară

Spre deosebire de prima jumătate a anului precedent, în Sem. I 2025 BNM a intervenit activ pe piața valutară efectuând operațiuni atât de cumpărare cât și de vânzare a valutei. Volumul vânzărilor nete în sem. I 2025 a constituit 78,5 mil. EUR, comparativ cu doar 9,7 mil. EUR în perioada similară a anului 2024. Concomitent, BNM a efectuat procurări valutare în valoare de 44,15 mil. EUR în Sem. I 2025, față de 9,15 mil. EUR în Sem. I 2024.

În primul semestru al anului 2025, rezervele oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei au înregistrat o creștere moderată f.p.s.a.p. De la 4941 mil. EUR în iunie 2024, rezervele au crescut la 5070 mil. EUR în iunie 2025, ceea ce constituie o creștere nominală de aproximativ 129 mil. EUR, și un spor de 2,6% pe parcursul acestei perioade, ceea ce constituie o diminuare de rit f.p.s.a.p. cu aproape 8 p.p.

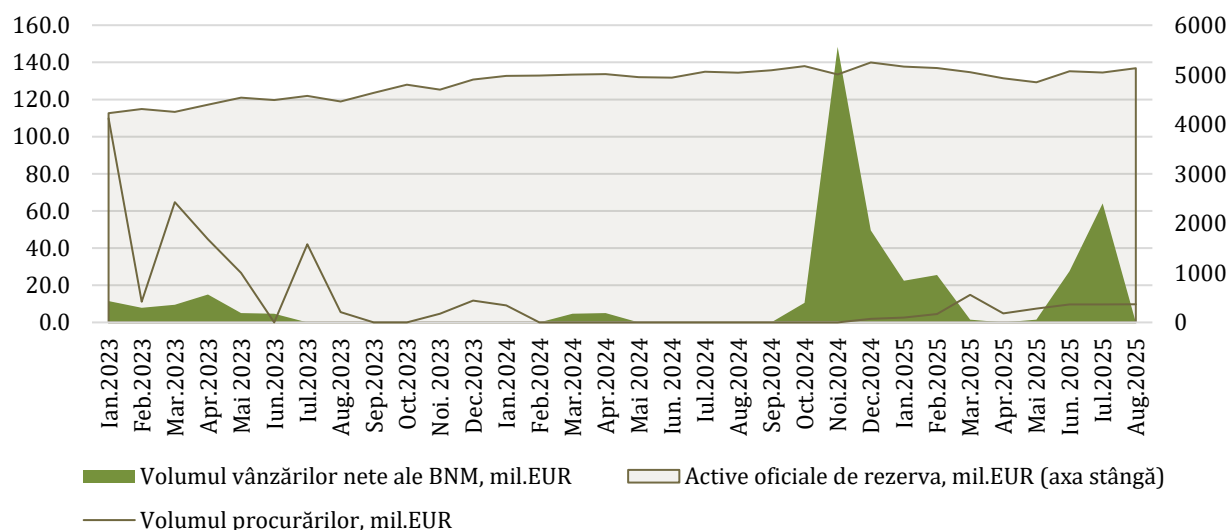

Figura 2.2.3. Evoluția activelor oficiale de rezervă și activitatea BNM pe piața valutară interbancară

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Dinamica lunară a rezervelor în Sem. I 2025 a prezentat o volatilitate semnificativă, cu o scădere accentuată în perioada aprilie-mai (de la 5051 mil. EUR la 4849 mil. EUR, o diminuare de 202 mil. EUR sau 4%), urmată de o recuperare substanțială în iunie (+221 mil. EUR). Această creștere bruscă din iunie a fost determinată în principal de decășarea asistenței financiare externe în valoare de 336,25 mil. EUR în favoarea Ministerului Finanțelor, inclusiv tranșa I din Planul de creștere pentru Moldova (270 mil. EUR) și granturi din partea Comisiei Europene (50 mil. EUR). În același timp, veniturile din gestionarea rezervelor valutare (13,14 mil. EUR) și reevaluarea titlurilor de valoare (2,57 mil. EUR) au contribuit pozitiv, în timp ce deprecierea cursurilor valutare componente față de euro (-82,58 mil. EUR) și intervențiile de vânzare (-29,10 mil. EUR) au exercitat presiuni negative. Astfel, asistența financiară internațională și veniturile din investiții au compensat semnificativ consumul de rezerve prin intervenții valutare și efectele negative ale reevaluării, asigurând creșterea netă a activelor oficiale de rezervă.

Indicatorii monetari

Sem. I 2025 s-a caracterizat printr-o creștere moderată a masei monetare, în continuarea tendinței din anul precedent, dar cu un ritm de expansiune în decelerare. Agregatele monetare au înregistrat următoarele rate de creștere în sem. I 2025 f.p.s.a.p.: M0 cu 15,0%, M1 cu 12,2%, M2 cu 13,6% și M3, cel mai larg agregat monetar, a atins 176277,9 mil. MDL, înregistrând o creștere de 11,7%. Încetinirea ritmului de creștere a M1 (de la 23,6% în iunie 2024 la 12,2% în iunie 2025) reflectă normalizarea preferințelor de lichiditate pe măsură ce incertitudinea economică s-a atenuat și ratele dobânzilor au început să scadă.

Baza monetară a înregistrat o contracție semnificativă, ajungând la 80966,3 mil. MDL în iunie 2025, cu o scădere de 3,8% f.p.s.a.p., marcând o schimbare față de stabilitatea din 2024. Această diminuare reflectă efectele politicii monetare restrictive aplicate de Banca Națională în prima jumătate a anului.

Figura 2.2.4. Structura și evoluția masei monetare M3, mil. MDL

Sursa: Calcule conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Structura masei monetare în Republica Moldova s-a modificat moderat în sem. I 2025 f.p.s.a.p. Agregatul monetar M0 și-a crescut ponderea cu 1,0 p.p., ajungând la 26,7% din M3. Depozitele la vedere au scăzut cu 0,9 p.p., atingând 29,5% din M3. Depozitele la termen au crescut cu 1,1 p.p., reprezentând acum 19,5% din M3, iar depozitele în valută străină au scăzut cu 1,3 p.p., ajungând la 24,2% din M3. Această evoluție reflectă o tendință de dedolarizare parțială a economiei și o creștere a încrederii în moneda națională, susținută de stabilizarea cursului de schimb și de oportunitățile mai atractive oferite de depozitele în lei.

Capitolul III

FINANȚE

3.1. FINANȚE PUBLICE

În Sem. I 2025, veniturile bugetului public național (BNP) au însumat 60531,5 mil. MDL, ceea ce reprezintă o majorare cu 8352,6 mil. MDL f.p.s.a.p., corespunzând unei creșteri nominale de 16% f.p.s.a.p.

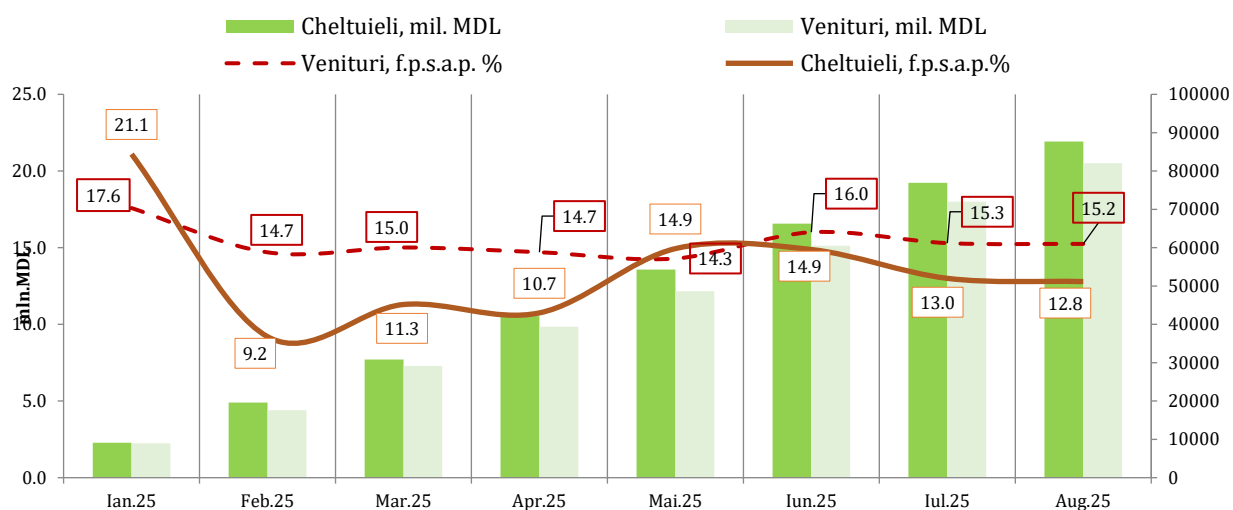

Figura 3.1.1. Ritmul de creștere a veniturilor și cheltuielilor lunare ale bugetului public național, mil. MDL, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor.

În Sem. I 2025, majorarea încasărilor la BPN a fost determinată, în principal, de evoluția pozitivă a veniturilor din impozite și taxe, care au totalizat 35766,8 mil. MDL, marcând o creștere de 9,8% f.p.s.a.p. În schimb, volumul granturilor primite a constituit 2831,8 mil. MDL, înregistrând o diminuare cu 2258,2 mil. MDL. Totodată, contribuțiile și primele de asigurări sociale au cunoscut o dinamică ascendentă de 13,4%, însumând 18460,8 mil. MDL. La rândul său, categoria „alte venituri” a consemnat o creștere semnificativă de 25,4%, atingând valoarea de 3472,1 mil. MDL comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024.

Prin urmare, în Sem. I al anului 2025, din totalul veniturilor BPN, veniturile bugetului de stat au deținut o pondere de 46%, cele ale bugetului asigurărilor sociale de stat – 30%, veniturile din fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 11%, iar veniturile bugetelor locale – 13%. Veniturile totale ale bugetului de stat au constituit 71553,9 mil. MDL, dintre care: veniturile generale și colectate – 66434,9 mil. MDL, granturile – 1238,0 mil. MDL, transferurile primite în cadrul BPN – 28,4 mil. MDL și alte venituri – 3852,6 mil. MDL. Comparativ cu perioada similară a anului 2024, veniturile totale ale bugetului de stat au înregistrat o creștere de 17,6%, determinată în principal de majorarea cu 9,5% a veniturilor generale și colectate.

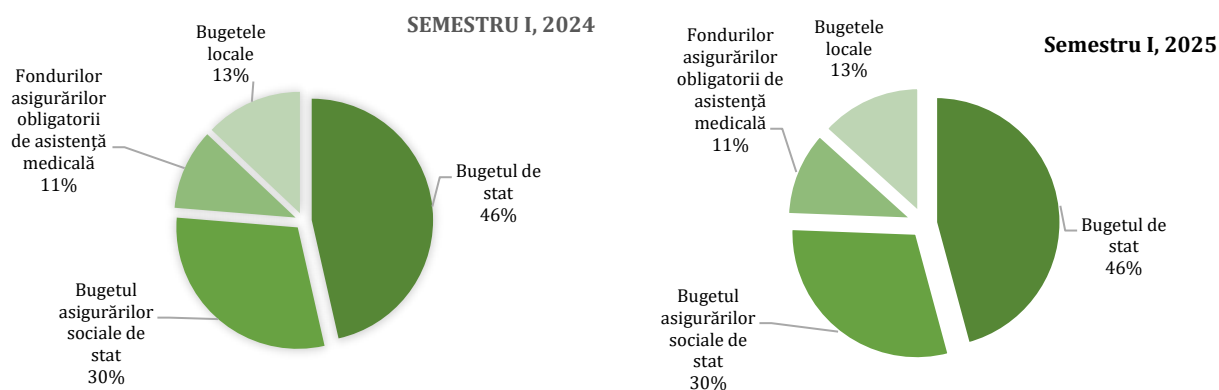

Figura 3.1.2. Structura veniturilor în BPN, mil. MDL, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor.

În Sem. I al anului 2025, cheltuielile realizate din BPN au fost susținute preponderent de dinamica cheltuielilor de ordin social, care au înregistrat o creștere de 15% f.p.s.a.p. Partea de cheltuieli a BPN, înregistrată în prima jumătate a anului, a însumat 66292,4 mil. MDL, marcând o majorare de 15% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2024. Structura cheltuielilor evidențiază faptul că cea mai mare pondere a venit finanțării sectorului social, după cum urmează:

- protecția socială cu o pondere de 41,3% - 27257,8 mil. MDL;
- învățământ cu o pondere de 17% - 11323,32 mil. MDL;
- ocrotirea sănătății cu o pondere de 14% - 9194,8 mil. MDL;
- servicii de stat cu destinație generală cu o pondere de 7,7% - 5121,9 mil. MDL;
- servicii în domeniul economiei cu o pondere de 8,3% - 5512,1 mil. MDL.

Per ansamblu, cheltuielile publice cu destinație socială au însumat, la data de 30.06.2025, aproximativ 49561,9 mil. MDL, ceea ce reprezintă 74,7% din totalul cheltuielilor publice realizate în perioada de referință, în scădere ușoară cu 0,3 p.p. față de Sem. I al anului 2024.

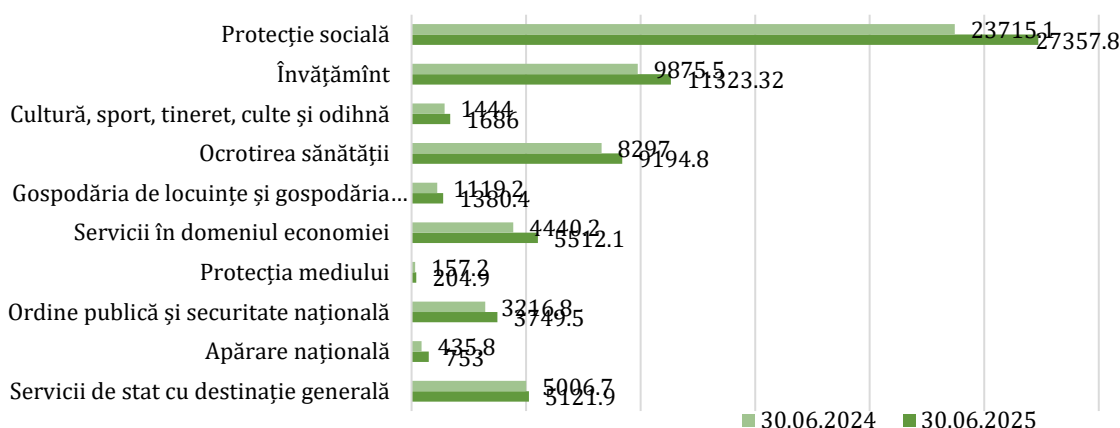

Figura 3.1.3. Structura cheltuielilor în BPN în anii 2024-2025, mil. MDL, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor.

Analiza cheltuielilor Bugetului Public Național în Sem. I al anului 2025 evidențiază caracterul social-pronunțat al politicii bugetare, orientată prioritar spre finanțarea protecției sociale, educației și sănătății. Ponderea semnificativă a acestor sectoare (aproximativ trei pătrimi din totalul

cheltuielilor) confirmă angajamentul autorităților de a consolida reziliența socială și de a sprijini categoriile populaționale vulnerabile. Totodată, menținerea unei dinamici pozitive a cheltuielilor sociale, chiar și în condițiile reducerii ușoare a ponderii acestora în totalul cheltuielilor publice, sugerează o preocupare constantă pentru asigurarea sustenabilității sistemelor sociale și pentru crearea premiselor unei dezvoltări economice echilibrate.

Deficitul bugetar s-a majorat cu 4,2% în anul 2025 f.p.s.a.p. La executarea BPN potrivit situației din 30.06.2025 a fost înregistrat un deficit în mărime de 5760,9 mil. MDL, în creștere cu 232,2 mil. MDL comparativ cu perioada similară a anului precedent.

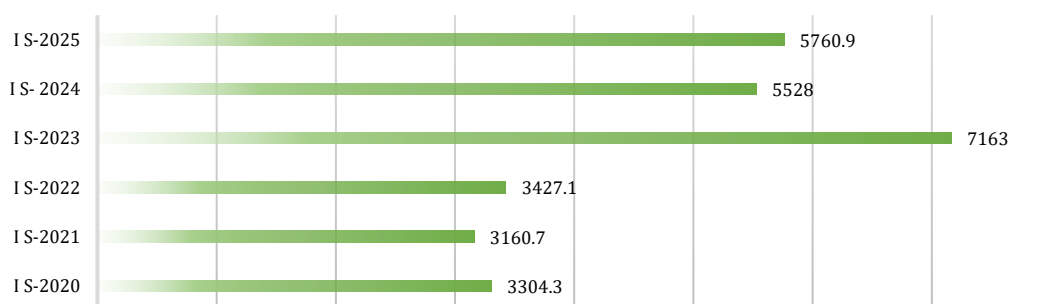

Figura 3.1.4. Deficitul finanțelor publice, mil. MDL

Sursa: elaborată de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor.

Deficitul bugetar în Sem. I al anului 2025 confirmă persistența dezechilibrelor structurale, chiar dacă nivelul său rămâne sub maximul atins în 2023. Dinamica recentă evidențiază o tendință de stabilizare la un nivel mai înalt al deficitului comparativ cu perioada 2020–2022. În perspectivă, menținerea sustenabilității finanțelor publice va depinde de: consolidarea veniturilor fiscale; eficientizarea cheltuielilor publice; atragerea unor granturi externe consistente; limitarea expansiunii cheltuielilor sociale în raport cu ritmul de creștere al economiei.

În primul semestru al anului 2025, soldul datoriei publice a constituit 131219,0 mil. MDL, echivalent cu aproximativ 37,4% din PIB, în creștere cu 3,1 p.p. f.p.s.a.p. Comparativ cu sfârșitul anului 2024, datoria publică a înregistrat o majorare de 4,4%. Această evoluție a fost determinată de creșterea soldului datoriei interne până la 50454,8 mil. MDL și a datoriei externe până la 80764,2 mil. MDL. Raportat la PIB-ul prognozat pentru 2024, ponderea datoriei sectorului public în PIB, la 30 iunie 2025, a atins nivelul de 37,4%, ceea ce reprezintă o majorare cu 1,4 p.p. comparativ cu finele anului 2024.

La 30 iunie 2025, soldul datoriei de stat, care include atât componenta internă, cât și cea externă, a constituit 127176,4 mil.MDL, înregistrând o majorare de 5782,4 mil. MDL la valoarea nominală, ceea ce corespunde unei creșteri de 4,8% față de sfârșitul anului 2024. Această evoluție a fost determinată, în principal, de sporirea datoriei interne cu 4517,2 mil. MDL și a datoriei externe cu 1265,2 mil. MDL, ca urmare a unei finanțări nete pozitive. Potrivit estimărilor pentru PIB-ul anului 2025, ponderea datoriei de stat la valoarea nominală în PIB, la situația din 30.06.2025, a reprezentat 36,2%, marcând o diminuare cu 1,3 p.p. comparativ cu sfârșitul anului 2024. Deși soldul datoriei de stat a crescut în termeni nominali în Sem. I 2025, ponderea acesteia în PIB s-a diminuat la 36,2%. Această evoluție sugerează că ritmul de creștere economică a depășit dinamica îndatorării, menținând datoria publică într-o zonă sustenabilă pe termen mediu.

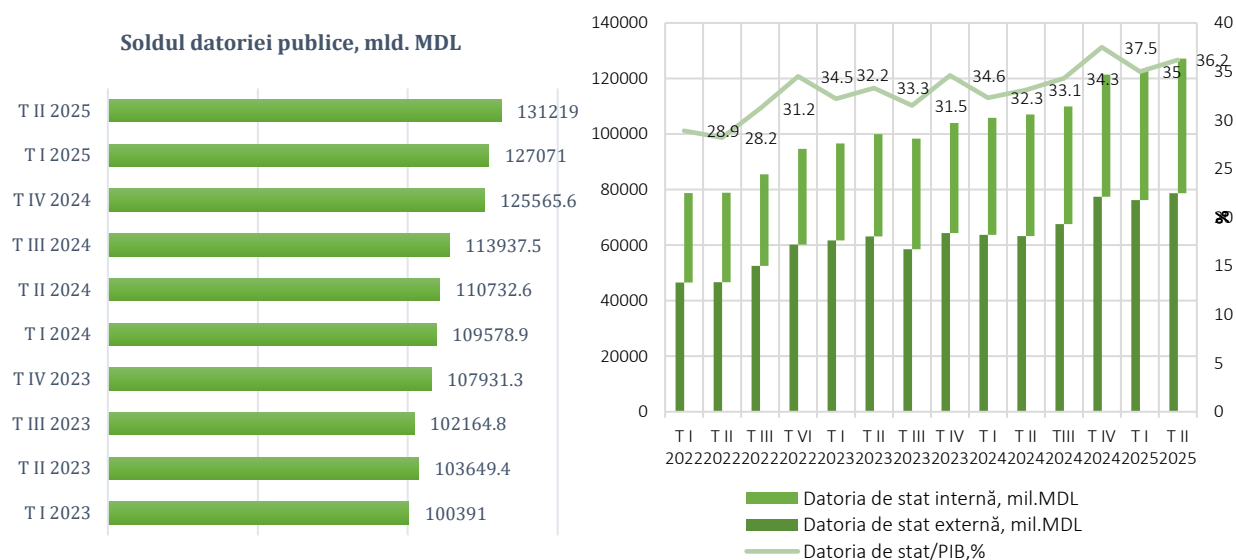

Figura 3.1.5. Datoria sectorului public, mld. MDL, %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor.

3.2. SECTORUL BANCAR

Activele sectorului bancar au totalizat 175820,6 mil. MDL la situația din 30.06.2025, în creștere cu 10,6% față de situația din 30.06.2024. În Sem. I al anului 2025, volumul expunerii totale la risc a atins 92605,9 mil. MDL, ceea ce reprezintă o majorare de 22% f.p.s.a.p. Din perspectiva distribuirii activelor, se evidențiază trei instituții bancare cu pondere semnificativă: BC „MAIB” S.A., care deține active în valoare de 62 904,5 mil. MDL, BC „Moldindconbank” S.A. – 38524,4 mil. MDL, și BC „Victoriabank” S.A. – 27853,5 mil. MDL. La nivel sectorial, obligațiunile bancare s-au cifrat la 147462,7 mil. MDL, marcând un avans de 9,1% în raport cu perioada corespunzătoare a anului anterior. Liderii acestui segment sunt, de asemenea, cele trei bănci menționate anterior: BC „MAIB” S.A. cu 54774,2 mil. MDL, urmată de BC „Moldindconbank” S.A. cu 32180,0 mil. MDL și BC „Victoriabank” S.A. cu 22475,6 mil. MDL.

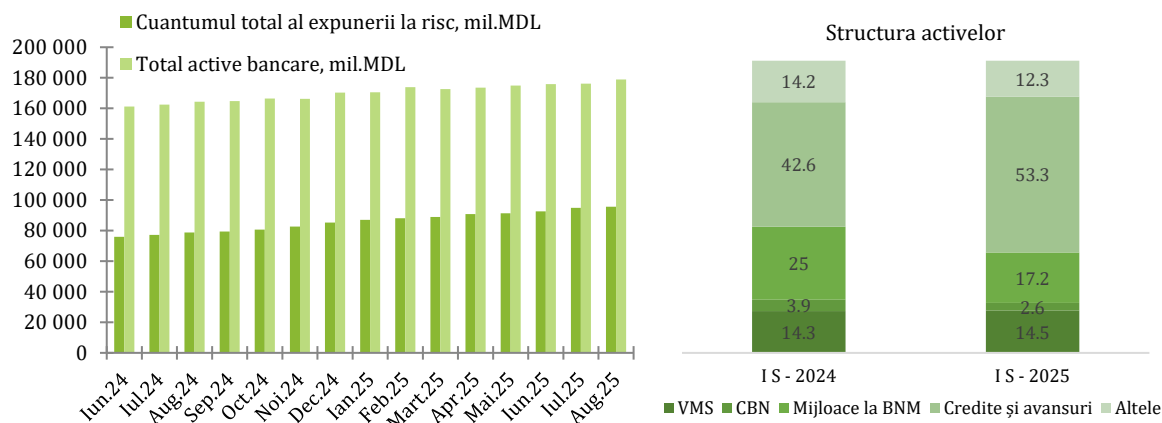

Figura 3.2.1. Evoluția calității activului bancar

Sursa: calculele autorilor în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei

Majorarea ratei fondurilor proprii totale per sector bancar. În Sem. I al anului 2025, fondurile proprii totale ale sectorului bancar au înregistrat o majorare de 8,4% f.p.s.a.p., atingând nivelul de 23695,4 mil. MDL. În aceeași perioadă, fondurile proprii de nivel 1 (capitalul de rang I) au crescut cu 5,8% f.p.s.a.p., situându-se la 22585,8 mil. MDL. Rata fondurilor proprii totale la nivel de sector bancar s-a stabilit la 25,59%, marcând o diminuare de 3,2 p.p. comparativ cu anul precedent. Această dinamică reflectă un proces mixt: pe de o parte, consolidarea fondurilor proprii prin înregistrarea profiturilor eligibile, după aprobarea în cadrul adunărilor generale ale acționarilor și cu permisiunea Băncii Naționale a Moldovei de a include profiturile obținute în capitalul propriu; pe de altă parte, reducerea ratei fondurilor proprii a fost influențată de distribuirea de dividende de către șapte bănci comerciale, în conformitate cu deciziile acționarilor.

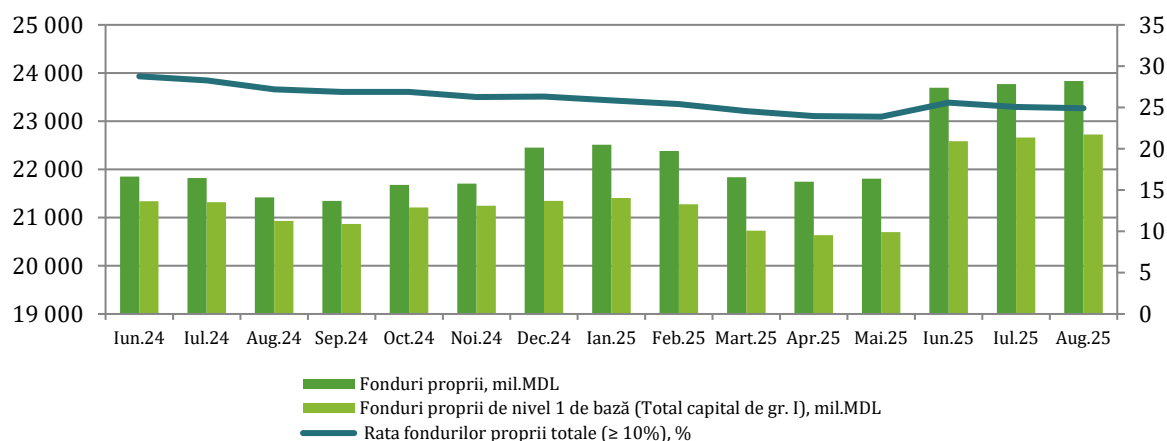

Figura 3.2.2. Evoluția calității capitalului bancar

Sursa: calculele autorilor în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Creșterea profitabilității bancare în Sem. I anul 2025 cu 17,7% f.p.s.a.p. Profitabilitatea băncilor comerciale, în iunie 2025, a crescut cu 17,7% f.p.s.a.p. 2024 (profitul bancar a constituit în luna iunie 2025 – 2055,7 mil.MDL). Prin urmare, la data de 30.06.2025 valorile principalilor indicatori de profitabilitate (rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului) au constituit 2,3% și respectiv 14,35%, fiind în creștere cu 0,12 p.p. și respectiv cu 1,38 p.p. comparativ cu p.s.a.p.

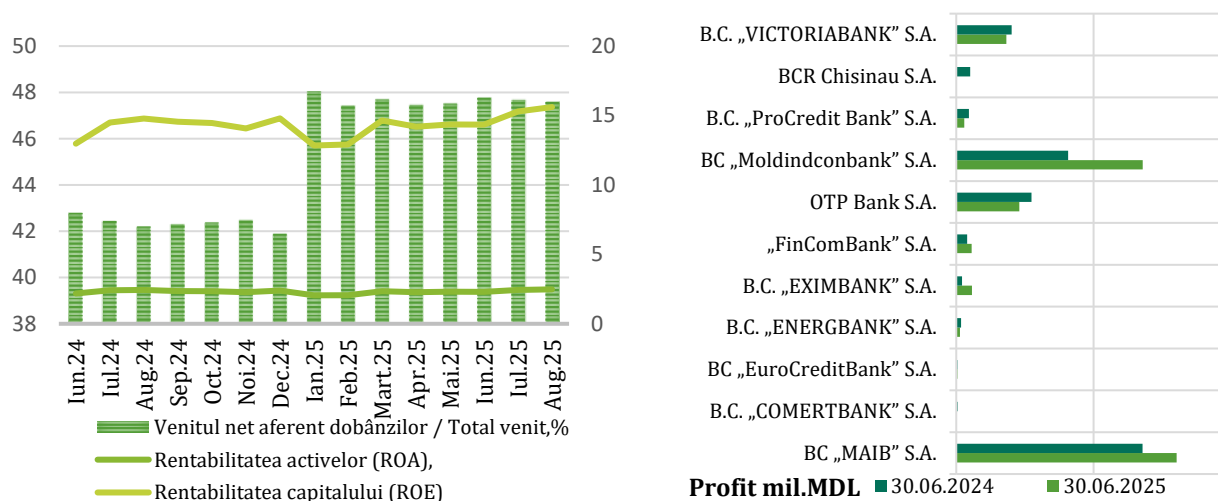

Figura 3.2.3. Evoluția rentabilității și profitabilității bancare

Sursa: calculele autorilor în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei

În Sem. I al anul 2025, volumul creditelor neperformante a crescut cu 26,3% f.p.s.a.p. În prima jumătate a anului 2025, volumul creditelor neperformante a înregistrat o creștere semnificativă de 26,3% comparativ cu perioada similară a anului precedent, atingând nivelul de 4265,21 mil. MDL. Cu toate acestea, ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor s-a redus cu 0,31 p.p., ajungând la 4,54% la sfârșitul lunii iunie 2025, față de iunie 2024. În schimb, raportul creditelor neperformante la fondurile proprii a înregistrat o majorare, situându-se la 18%, ceea ce reprezintă o creștere de 2,55 p.p. comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. Totodată, analiza structurii portofoliului de credite relevă o diminuare a volumului creditelor expirate cu 3,1% (echivalent cu 48,1 mil. MDL), acestea însumând 1498,8 mil. MDL. Ponderea creditelor expirate în totalul creditelor s-a redus la 1,6%, cu 0,3 p.p. mai puțin față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2024. La nivel individual, acest indicator a variat semnificativ între 0,7% și 4,8%, în funcție de bancă, ceea ce evidențiază diferențe structurale în gestionarea riscului de credit între instituțiile bancare.

Evoluțiile din prima jumătate a anului 2025 denotă o dinamică mixtă a calității portofoliului de credite în sectorul bancar. Deși volumul absolut al creditelor neperformante a crescut semnificativ, ponderea acestora în totalul creditelor a continuat să se reducă, ceea ce reflectă o expansiune mai rapidă a volumului total al creditelor decât a creditelor cu probleme. Totodată, creșterea ponderii creditelor neperformante raportate la fondurile proprii indică o presiune suplimentară asupra stabilității financiare a băncilor, necesitând consolidarea mecanismelor de gestiune a riscului. Diminuarea creditelor expirate și scăderea ponderii acestora la nivel de sistem bancar sugerează o ameliorare a disciplinei de plată, chiar dacă persistența diferențelor între bănci subliniază caracterul riscului de credit pe piața bancară din Republica Moldova.

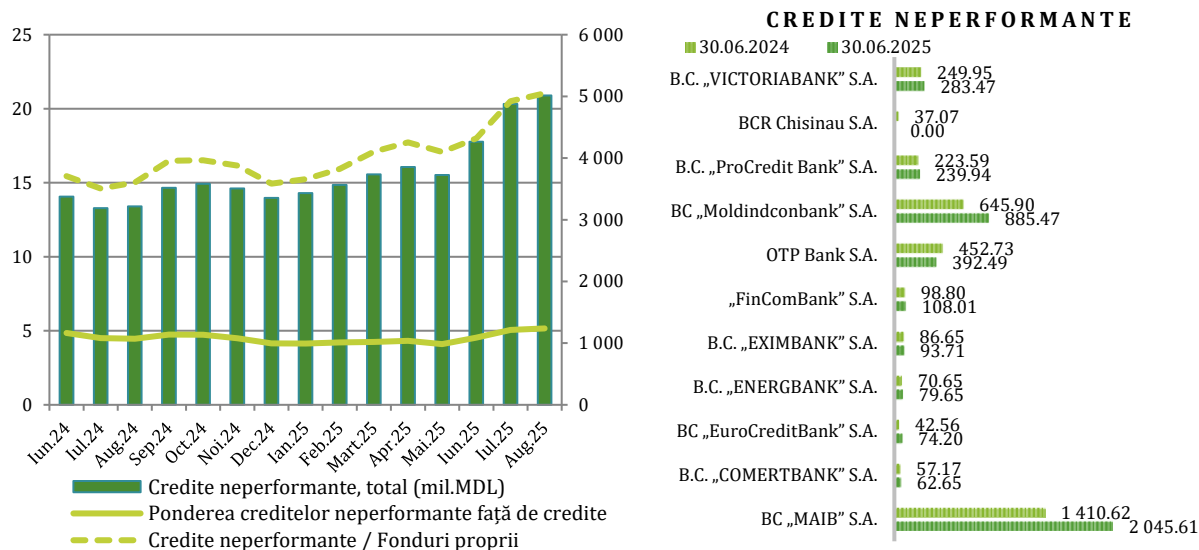

Figura 3.2.4. Evoluția creditelor neperformante și volumul creditelor acordate

Sursa: elaborată de autori în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei

Volumul de credite noi acordate în creștere cu 27% f.p.s.a.p. La finele lunii iunie 2025, volumul creditelor noi acordate de instituțiile bancare a însumat 6952,84 mil. MDL, înregistrând o creștere de 27,3% față de luna iunie 2024 (5464,39 mil. MDL). Această evoluție reflectă intensificarea activității de creditare în contextul unei cereri sporite din partea sectorului real și a populației, dar și a condițiilor mai favorabile de finanțare oferite de bănci, pe fondul stabilității macroeconomice și al reducerii percepției de risc.

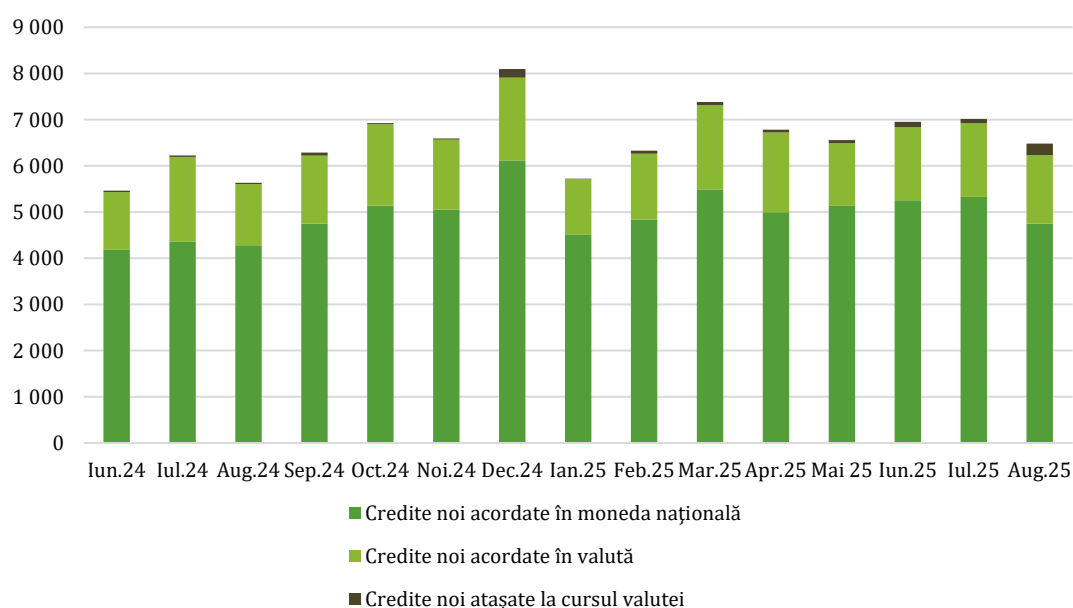

Figura 3.2.5. Volumul creditelor noi acordate după valute, mil. MDL

Sursa: elaborată de autori în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei

Structura pe valute relevă o predominanță a creditelor acordate în monedă națională, care au însumat 5329,30 mil. MDL, ceea ce constituie un indiciu al creșterii încrederii în moneda națională și al orientării băncilor către susținerea economiei interne. În același timp, creditele acordate în valută străină au totalizat 1580,17 mil. MDL, iar creditele atașate la cursul valutar au însumat 116,68 mil. MDL, confirmând o diversificare moderată a portofoliului de împrumuturi în funcție de preferințele debitorilor și de structura valutară a veniturilor acestora. În ansamblu, dinamica ascendentă a volumului creditelor noi acordate indică o revigorare a intermedierei financiare și o creștere a capacității sectorului bancar de a susține investițiile și consumul intern, contribuind astfel la consolidarea rezilienței economiei naționale.

Creșterea soldului depozitelor atrase în Sem. I 2025 cu 10,6 % f.p.s.a.p. În Sem. I al anului 2025, soldul total al depozitelor atrase de instituțiile bancare, atât în monedă națională, cât și în valută străină, a însumat 133,2 mld. MDL la situația din 30 iunie 2025, înregistrând o creștere de 10,6% comparativ cu perioada similară a anului 2024. Structura pe valute relevă o pondere dominantă a depozitelor în monedă națională, care au reprezentat 65,73% din total și au însumat 87 542,7 mil. MDL la aceeași dată. În același timp, depozitele în valută străină au constituit 34,27% din total, atingând nivelul de 45649,9 mil. MDL.

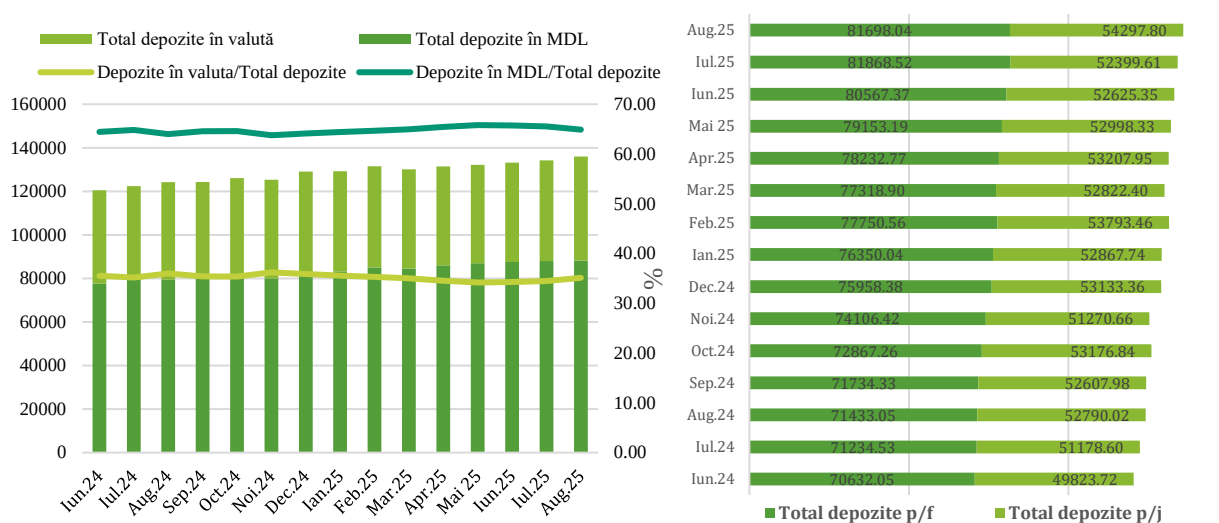

Figura 3.2.6. Evoluția structurii depozitelor atrase de bănci

Sursa: calculele autorilor în baza datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Creșterea soldului total al depozitelor a fost determinată, în principal, de majorarea depozitelor persoanelor juridice, care s-au majorat cu 5,6%, și de avansul semnificativ al depozitelor persoanelor fizice, de 14%, la finele lunii iunie 2025 f.p.s.a.p. Această dinamică denotă încrederea sporită a populației și a agenților economici în sistemul bancar, precum și atractivitatea instrumentelor de economisire oferite de bănci, în contextul stabilității macroeconomice și al nivelurilor relativ avantajoase ale ratelor dobânzilor.

Capitolul IV

SECTORUL EXTERN

Balanța de plăți

Conform datelor preliminare ale BNM, în perioada ianuarie - iunie 2025 (sem. I), Balanța de Plăți a Republicii Moldova a fost marcată de majorarea accentuată a deficitului *contului curent*, care a constituit -2025,55 mil. USD (43% în comparație cu perioada similară a anului 2024). Indicatorul deficitul contului curent și PIB a fost de -23,2%, în creștere față de perioada similară a anului precedent. Această majorare a fost generată de creșterea semnificativă a deficitului balanței bunurilor, de dinamica nefavorabilă înregistrată la veniturile primare și balanța serviciilor.

În sem. I 2025, deficitul comerțului exterior cu bunuri a constituit -3356,67 mil. USD, majorându-se cu 26,7% față de sem. I 2024 (-2458,84 mil. USD), deficitul este generat de creșterea importului cu 4683,52 mil. USD (18,2%) și scăderea exportului cu 1326,85 mil. USD (8,8%). Exportul de bunuri s-a diminuat ca rezultat al reducerii livrărilor către toate zonele geografice, în special a produselor agroalimentare, în timp ce importul s-a majorat pe seama celui din UE și alte țări. Creșterea semnificativă a importului de bunuri se datorită majorării cotei de produse minerale (+720,17 mil. USD) (produse energetice și electricitate).

În sem. I 2025, excedentul balanței serviciilor a fost de 431,31 mil. USD, în scădere cu 7% față de perioada similară a anului trecut, datorită creșterii importului cu +186,84 mil. USD (23,2%), iar creșterea exportului a fost de +154,85 mil. USD sau (12,2%). Această evoluție negativă a balanței serviciilor s-a datorat, în special, creșterii deficitului serviciilor de transport, în timp ce balanța serviciilor de informatică a influențat pozitiv.

În sem. I 2025, veniturile primare au înregistrat 9,76 mil. USD, fiind în ușoară creștere în trim. I, iar în trim. II s-a contabilizat un deficit în valoare de 25,83 mil. USD, cauzat de creșterea ieșirilor de venituri primare (veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților) cu 348,02 mil. USD și scăderea intrărilor (remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți) cu 338,65 mil. USD. Astfel, balanța veniturilor primare a înregistrat un deficit enorm comparativ cu perioada similară a anului precedent când aceasta a fost excedentară (125,66 mil. USD).

În sem. I 2025, excedentul înregistrat la veniturile secundare s-a majorat cu 890,04 mil. USD (24,1%) față de perioada similară a anului trecut, datorită majorării intrărilor de venituri secundare cu 1129,69 mil. USD (+17,2%), iar ieșirile s-au diminuat și au fost de 239,65 mil. USD (-2,8%). Creșterea excedentului veniturilor secundare a rezultat din creșterea intrărilor nete din cadrul cooperării internaționale curente (asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile acordate în cadrul cooperării internaționale). Diminuarea intrărilor de remiteri personale a fost cauzată de scăderea intrărilor din remunerarea netă a salariaților, iar majorarea ieșirilor - de transferurile de capital gospodăriilor populației. Atât intrările, cât și ieșirile de remiteri personale au fost preponderent din/către UE.

TENDINȚE ÎN ECONOMIA MOLDOVEI

În sem. I 2025, soldul **contului de capital** s-a diminuat până la 6,92 mil. USD față de 31 mil. USD în sem. I 2024, ca urmare a majorării de aproximativ 3 ori, a ieșirilor nete de capital ale sectorului privat.

În sem. I 2025, **contul financiar** a fost de -1871,97 mil. USD, ceea ce constituie -21,5% raportat la PIB. Intrările nete au fost determinate de tranzacțiile de micșorare netă a activelor financiare externe ale rezidenților, concomitent cu tranzacțiile de majorare netă a pasivelor rezidenților față de nerezidenți. Deficitul contului curent, a fost finanțat din tranzacțiile de reducere netă a activelor sub formă de numerar și depozite și credite comerciale și avansuri, și tranzacțiilor de majorare netă a pasivelor sub formă de împrumuturi din străinătate și investiții directe (reinvestirea profiturilor).

Tabelul 4.1. Balanța de plăți a Republicii Moldova, agregate principale, mil. USD

	Anul 2024				Anul 2025	
	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Contul curent	-442,76	-710,17	-882,45	-977,32	-1019,64	-1005,91
<i>Bunuri</i>	-1085,03	-1373,81	-1594,67	-1565,46	-1625,73	-1730,93
<i>Servicii</i>	217,13	246,17	236,47	235,18	192,47	238,84
<i>Venituri primare</i>	83,20	42,46	-0,09	-32,01	35,59	-25,83
<i>Venituri secundare</i>	341,94	375,02	475,84	384,97	378,04	512,01
Contul de capital	14,92	16,08	20,83	27,99	6,02	0,90
Contul financiar	-378,59	-665,60	-935,65	-1228,94	-906,64	-965,33
<i>Investiții directe, net</i>	-19,60	-54,91	-148,77	-136,71	-97,89	-115,44
<i>Investiții de portofoliu, net</i>	-0,24	-0,18	2,48	75,62	32,41	6,54
<i>Alte investiții, net</i>	-365,	-520,49	-1048,06	-1147,69	-699,95	-1093,54
<i>Active de rezervă</i>	7,10	-90,02	258,70	-20,17	-141,21	237,11

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Poziția investițională internațională

La sfârșitul sem. I 2025, poziția investițională internațională a constituit -7250,82 mil. USD (-38,5% raportat la PIB), în creștere față de perioada similară a anului 2024. Soldul net debitor al PII la 30.06.2025, s-a majorat cu 22,8%, iar raportul dintre valoarea net debitoare a PII și PIB a crescut cu 4,3 p.p. față de situația de la sfârșitul sem. I 2024

Tabelul 4.2. Principalii indicatori aferenți poziției internaționale, la sfârșitul perioadei

	2024				2025	
	mil. USD					
	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
PII netă	-5855,51	-5903,47	-6377,02	-6075,21	-6509,90	-7250,82
Active	7727,87	7562,64	7894,21	7859,17	7858,34	8281,91
Pasive	13583,38	13466,11	14271,23	13934,44	14368,25	15532,72
Active oficiale de rezervă	5393,23	5288,61	5681,85	5483,57	5441,80	5938,25
Investiții directe, pasive	5426,83	5388,85	5729,32	5470,76	5626,41	6065,34
Împrumuturi, pasive	5363,52	5253,28	5636,97	5894,70	5967,88	6542,92
PII / PIB (%)	-34,5	-34,2	-35,5	-33,4	-35,6	-38,5

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Poziția activelor financiare externe a totalizat 8281,91 mil. USD, majorându-se cu 9,5% comparativ cu sfârșitul sem. I 2024, iar cea a pasivelor externe a însumat 15532,72 mil. USD, în creștere cu 15,3%. Raportul dintre poziția activelor și a pasivelor externe a constituit 53,3%.

Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale și instrumente financiare, creșterea poziției activelor financiare externe la sfârșitul sem. I 2025 a fost influențată de majorarea poziției activelor de rezervă cu +649,64 mil. USD, a investițiilor directe cu +676.49 mil. USD (comparativ cu situația de la sfârșitul sem. I 2024). Astfel, activele de rezervă au deținut ponderea predominantă în poziția totală a activelor financiare, în timp ce alte investiții și investițiile directe au deținut ponderi semnificative în totalul poziției pasivelor.

Ponderea majoră atât în structura activelor financiare, cât și în structura pasivelor a revenit celor pe termen lung.

Datoria externă

Datoria externă brută la sfârșitul sem. I 2025 a fost de 11408,70 mil. USD, ceea ce constituie 60,6% raportat la PIB. Aceasta a crescut cu +1487,73 mil. USD (15%) în comparație cu perioada similară a anului 2024, datorită majorării cotei datoriei publice care a crescut semnificativ cu +1158 mil. USD (31,8%) și a celei private cu +329,73 mil. USD (5,2%).

Tabelul 4.3. Datoria externă brută

	2024				2025	
	mil. USD					
	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Datoria externă brută	10 014,80	9 920,97	10 433,10	10 322,01	10638,06	11408,70
DE publică	3727,75	3636,34	4011,06	4314,88	4348,32	4794,34
DE privată	6287,05	6284,63	6422,04	6007,13	6289,75	6614,36
Termen scurt	2684,37	2731,58	2821,09	2496,49	2720,37	2880,97
Termen lung	7330,43	7189,39	7612,01	7825,52	7917,69	8527,73
DE brută / PIB, %	59,0	57,5	58,1	56,7	58,1	60,6

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Datoria externă publică la sfârșitul sem. I 2025 a fost de 4794,34 mil. USD, ceea ce a constituit 42% din totalul datoriei externe brute. La sfârșitul sem. I 2025, principalul creditor al sectorului public a fost în continuare FMI (29,1% în totalul datoriei externe publice), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu 24,9%, Comisia Europeană – 15,4%. De asemenea, putem constata că principalul instrument de finanțare externă utilizat au fost împrumuturile (91,8%), similar sem. I a anului 2024.

Datoria externă privată la sfârșitul sem. I 2025 a constituit 6614,36 mil. USD (58%) din totalul datoriei externe brute. Astfel, datoria externă privată s-a majorat comparativ cu sem. I a anului 2024, fiind, în special, contractată pe termen lung, principalele instrumente fiind împrumuturile (48,3%) și creditele comerciale și avansurile. Principalul creditor al sectorului privat din cadrul organismelor internaționale a fost BERD (51,7%).

În sem. I 2025, datoria externă pe termen lung a avut în continuare cea mai mare pondere în totalul datoriei externe (74,7%), iar datoria pe termen scurt a constituit 25,3%, urmând un trend similar cu sem. I 2024.

Transferurile de mijloace bănești

În Sem. I 2025, volumul total al transferurilor nete de valută în favoarea persoanelor fizice, realizate prin intermediul instituțiilor bancare, au totalizat 772,04 mil. USD, cel mai redus nivel din ultimii ani.

Transferurile nete de valută în favoarea persoanelor fizice efectuate prin intermediul instituțiilor bancare au totalizat 772,04 mil.USD, comparativ cu aceeași perioadă din 2024 (797,45 mil. USD), volumul transferurilor a scăzut cu 3,3%. Potrivit datelor BNM, luna iunie 2025 a adus totuși o evoluție pozitivă: transferurile bănești din străinătate au crescut cu 6,8% față de iunie 2024, de la 133 mil. USD la 142 mil.USD. Creșteri au fost înregistrate atât în euro (+12,4%), cât și în dolari americani (+5,6%). Structura transferurilor arată o predominanță a celor în euro 81,2%, în timp ce transferurile în dolari reprezintă 18,8% din total. Moldova continuă să depindă într-o mare măsură de intrările de valută din străinătate, care susțin consumul intern și contribuie la stabilitatea pieței valutare.

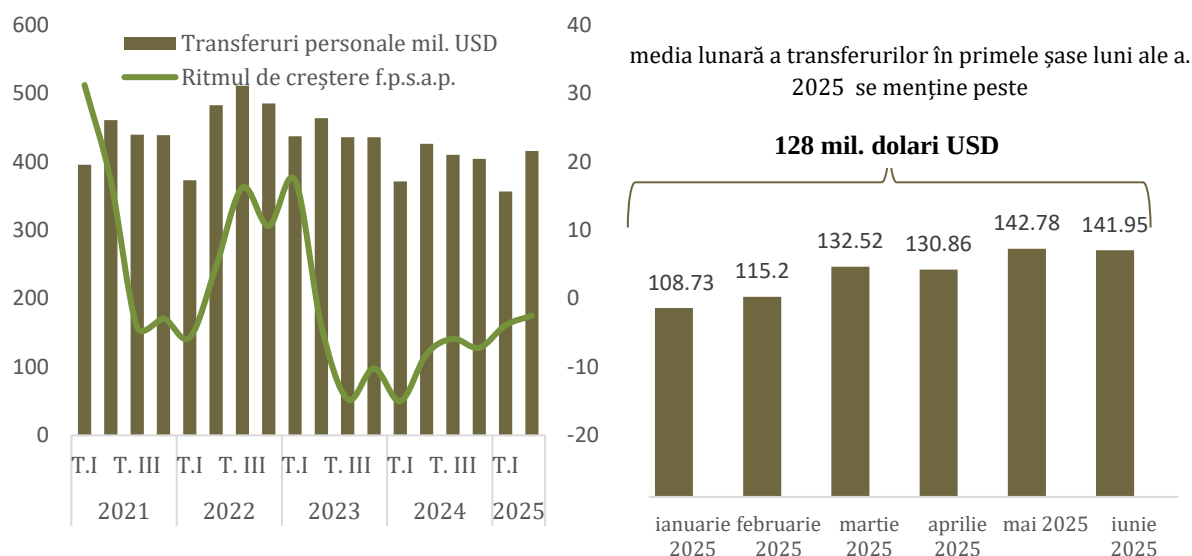

Figura 4.1 Evoluția transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice: analiza trimestrială (2021-2025) și lunară (2025)

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

Comerțul exterior cu bunuri

Valoarea totală a comerțului internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în Semestru I anul 2025 a constituit 6718,6 mil. USD, înregistrând o creștere de 10,2% față de Sem. I 2024.

Exporturile de mărfuri ale Republicii Moldova au înregistrat o scădere semnificativă în primul semestru al anului 2025, afectând inclusiv comerțul cu produse agroalimentare un pilon esențial al economiei rurale. În această perioadă, **exporturile** au totalizat 1601,2 mil. USD, în scădere cu 10,1%

față de Semestru I 2024. În contrast, **importurile** au continuat să crească, avansând cu 18,6% și atingând 5117,6 mil. USD.

Această evoluție a accentuat considerabil dezechilibrul dintre exporturi și importuri, generând un **deficit comercial record** de 3,52 mld. USD — cu 38,7% mai mare decât cel consemnat în aceeași perioadă a anului trecut.

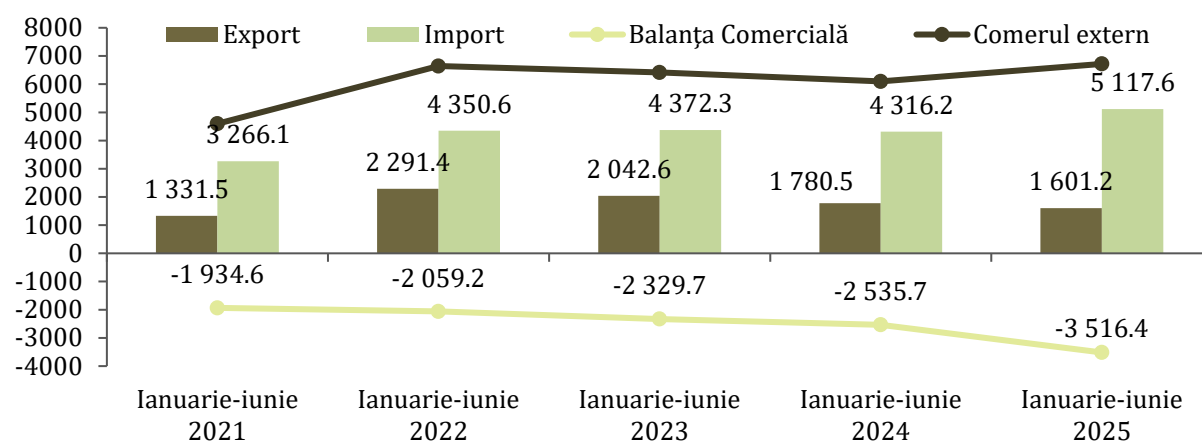

Figura 4.2. Tendințele comerțului internațional cu mărfuri, în Sem. I 2020-2025, mil. USD

Sursa: Conform datelor BNS

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în Sem. I 2025 a fost de 31,3%, în scădere cu 10 p.p., comparativ cu Sem. I 2024.

În Sem. I 2025, exporturile de mărfuri ale Republicii Moldova au constituit 1601,2 mil. USD, înregistrând o scădere de 10,1% față de aceeași perioadă a anului 2024. Numai în luna **iunie 2025**, exporturile au totalizat 266,3 mil. USD, cu 7,7% mai puțin decât în iunie 2024.

Declinul exporturilor se datorează în principal reducerii livrărilor de mărfuri autohtone, care au totalizat 1226,2 mil. USD, ceea ce reprezintă 76,6% din exporturile totale în scădere cu 9,8% față de perioada similară din 2024. Această diminuare a avut un impact negativ asupra valorii totale a exporturilor, contribuind cu un minus de 7,5%.

Reexporturile (atât cele clasice, cât și cele după prelucrare) au totalizat 375 mil. USD în diminuare cu 10,8%, contribuind suplimentar la reducerea exporturilor totale cu 2,6%. În structura exporturilor, reexporturile reprezintă 23,4%, dintre care 16,2% sunt reexporturi după prelucrare, iar 7,2% reexporturi clasice ale mărfurilor care nu au suferit transformări esențiale.

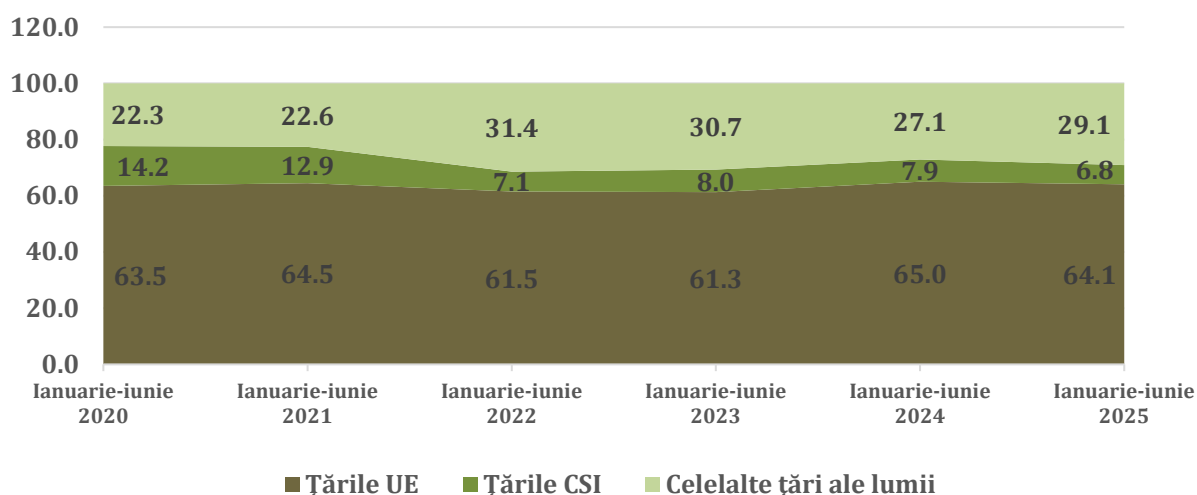

Figura 4.3. Structura exporturilor de mărfuri, în Sem. I 2020-2025, pe grupe de țări, %
Sursa: Conform datelor BNS

Exporturile de mărfuri s-au redus atât spre Țările UE cât și CSI, în timp ce spre celelalte țări s-a înregistrat o mică creștere.

Țările din UE au rămas principala piață de desfacere în Sem. I anul 2025, absorbind 64,1% din totalul exporturilor. Cu toate acestea, livrările către piața europeană au înregistrat o scădere de 11,3% față de aceeași perioadă a anului trecut, însumând 1026,9 mil. USD.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor CSI, au constituit 107,1 mil. USD în diminuare cu 23,9% comparativ cu Sem. I 2024, deținând o pondere de 6,8% în total exporturi.

Principalii parteneri comerciali ai RM au absorbit circa 70,0% din total exporturi. România își menține poziția de lider, cu o pondere de 28,3%, însă livrările către această țară au înregistrat o scădere de 19,8%. Alte piețe importante de destinație au fost, Turcia 12,0%, Cehia 9,3%, Italia 8,7%, Ucraina 8,3% și Germania 3,5%.

În ceea ce privește structura exporturilor, cele mai competitive categorii pe piețele externe rămân mașinile și aparatele electrice, semințele și fructele oleaginoase, legumele și fructele proaspete, articolele de îmbrăcăminte, produsele pe bază de cereale și băuturile. În ultimii ani, Republica Moldova a reușit să își diversifice treptat exporturile, beneficiind atât de regimul comercial preferențial cu Uniunea Europeană, cât și de cererea în creștere pentru produsele agroalimentare și pentru cele ale industriei ușoare pe piețele internaționale.

Pe de altă parte, **importurile de mărfuri** au continuat să crească într-un ritm accelerat. Doar în **luna iunie 2025**, valoarea importurilor a fost de aproximativ 853 mil. USD, cu 23,1% mai mult decât în iunie 2024.

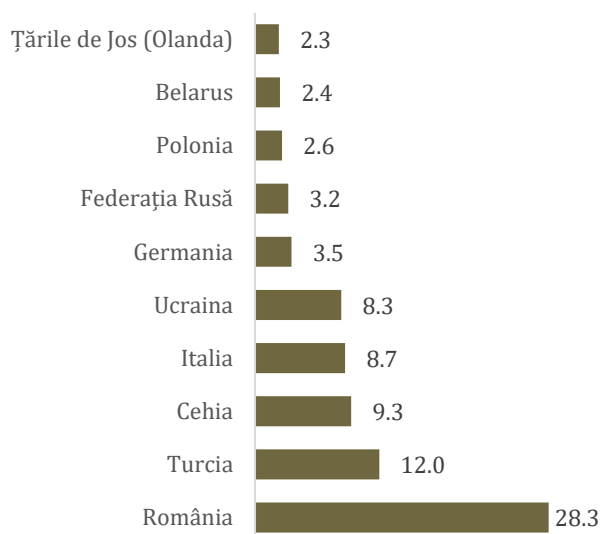

Figura 4.4. Principalii 10 parteneri comerciali ai RM, în ianuarie-iunie 2025, pe principalele țări de destinație a mărfurilor (%)

Sursa: Conform datelor BNS

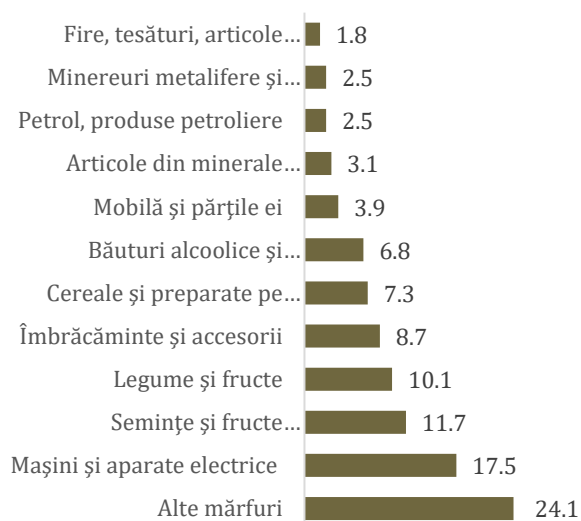

Figura 4.5. Structura exporturilor pe grupe de mărfuri în ianuarie-iunie 2025 (%)

Sursa: Conform datelor BNS

Importurile de mărfuri, în Sem. I 2025 au constituit 5117,6 mil. USD în creștere cu 18,6% față de aceeași perioadă a anului precedent. **Țările UE** au rămas principalul furnizor extern, cu livrări în valoare de 2781,4 mil. USD cu 31,7% mai mult față de aceeași perioadă din anul 2024, reprezentând o pondere de 54,4% din total importuri. În schimb, importurile provenite **din țările CSI** în Sem. I 2025 au avut o valoare de 150,3 mil. USD în scădere cu 9,9% comparativ cu Sem. I 2024 deținând o pondere modestă de 2,9% în total importuri,

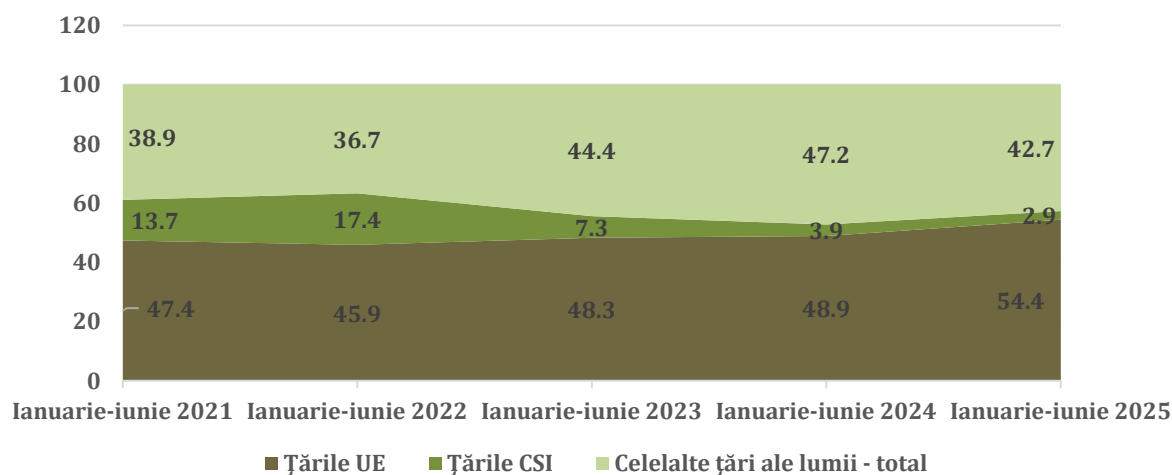

Figura 4.6. Structura importurilor pe grupe de țări, în perioada ianuarie-iunie 2025, pe grupe de țări (%)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistic

În Sem. I 2025, primele țări de origine ale importurilor Republicii Moldova au fost, România cu o pondere de 23,3% din total importuri, China 13,5%, Ucraina 10,0%, Turcia 7,3%, Germania 6,5%,

Italia 4,9%, Polonia 3,4%, Franța 2,3%. Împreună, aceste opt state au generat 71,2% din valoarea totală a importurilor.

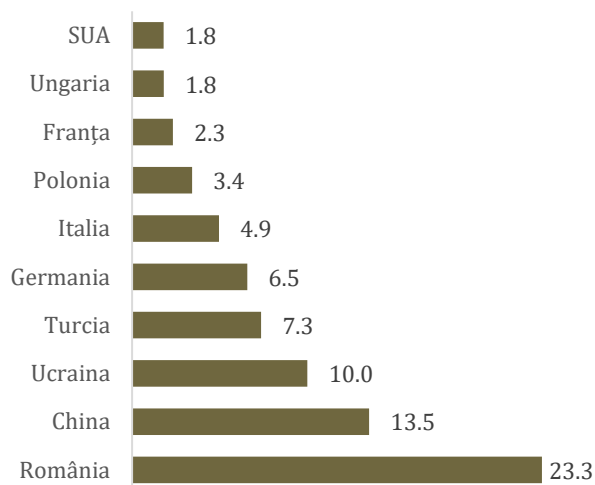

Figura 4.7. Topul țărilor de origine a importurilor de mărfuri ai RM, în ianuarie-iunie 2025, (%)

Sursa: Conform datelor BNS

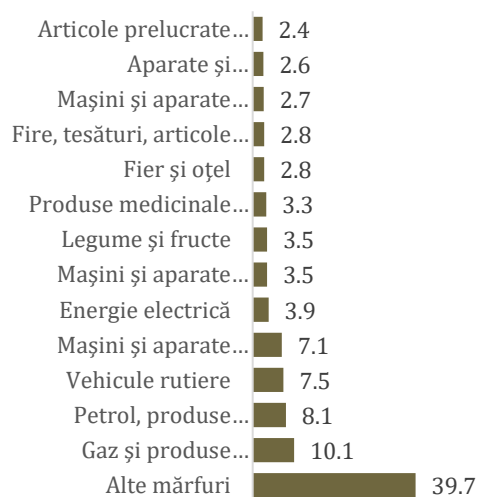

Figura 4.8. Structura importurilor de mărfuri, în perioada ianuarie-iunie 2025 (%)

Sursa: Conform datelor BNS

În structura importurilor din perioada ianuarie–iunie 2025, cele mai importante grupe de mărfuri au fost: gaz și produse industriale obținute din gaz (10,1% din total importuri), petrol, produse petroliere și produse înrudite (8,1%), vehicule rutiere (7,5%), mașini și aparate electrice și părți ale acestora (7,1%), energie electrică (3,9%), mașini și aparate industriale cu aplicații generale, părți și piese detașate ale acestor mașini (3,5%), legume și fructe (3,5%), produse medicinale și farmaceutice (3,3%).

Capitolul V

MEDIUL DE AFACERI

Dinamica întreprinderilor înregistrate și radiate în Sem. I al anilor 2020-2025²

Mediul de afaceri reprezintă ansamblul condițiilor economice, juridice, administrative și instituționale în care operează întreprinderile. Acesta influențează direct capacitatea economiei de a genera activitate antreprenorială, de a susține creșterea firmelor existente și de a absorbi șocurile economice prin adaptare și inovare.

Un mediu de afaceri favorabil se caracterizează prin proceduri de înregistrare simplificate, un cadru fiscal predictibil, acces la finanțare, stabilitate juridică și instituțională, precum și mecanisme eficiente de protecție a drepturilor de proprietate. În absența acestor condiții, inițiativele antreprenoriale întâmpină bariere semnificative, ceea ce poate duce la o dinamică negativă a populației de întreprinderi – mai multe radieri decât înregistrări – și la o capacitate redusă a economiei de a-și reînnoi țesutul economic.

Conform datelor de la 01 iulie 2025, în Registrul de stat al unităților de drept erau înregistrate 141323 unități.

Tabelul 5.1. Indicii de creștere a numărului de întreprinderi înregistrate și radiate în Sem. I 2020-2025 f.p.s.a.p., %

	Înregistrarea întreprinderilor	Radierea întreprinderilor
Sem. I 2020	83,3	134,3
Sem. I 2021	130,2	53,3
Sem. I 2022	95,1	58,8
Sem. I 2023	119,6	184,2
Sem. I 2024	112,3	137,8
Sem. I 2025	116,9	100,6

Sursa: Calculele autorului conform datelor Agenției Servicii Publice; www.date.gov.md

Evoluția întreprinderilor nou-înregistrate în Sem. I al perioadei 2020-2025 este marcată de fluctuații anuale: scăderi în Sem. I 2020 și Sem. I 2022, precum și creșteri comparativ cu perioada similară a anului precedent (Sem. I 2021, Sem. I 2023, Sem. I 2024 și Sem. I 2025) (Tabelul 5.1.).

Per ansamblu, în primul semestru al anului 2025 se confirmă o tendință ascendentă, cu o creștere de 16,9% comparativ cu aceeași perioadă din 2024. Astfel, potrivit datelor Agenției Serviciilor Publice, în Registrul de stat în Sem. I 2025, au fost înregistrate 5099 întreprinderi noi.

Totuși, această tendință favorabilă este contrabalansată de dinamica radierilor, care în aceeași perioadă a urmat o traiectorie de creștere, cu excepția Sem. I 2021 și Sem. I 2022. În Sem. I 2025, au

² Datele se referă la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Sursa: Agenția Serviciilor Publice)

fost radiate 5802 întreprinderi, ceea ce reprezintă o creștere modestă, de 0,6%, față de nivelul din perioada similară a anului precedent.

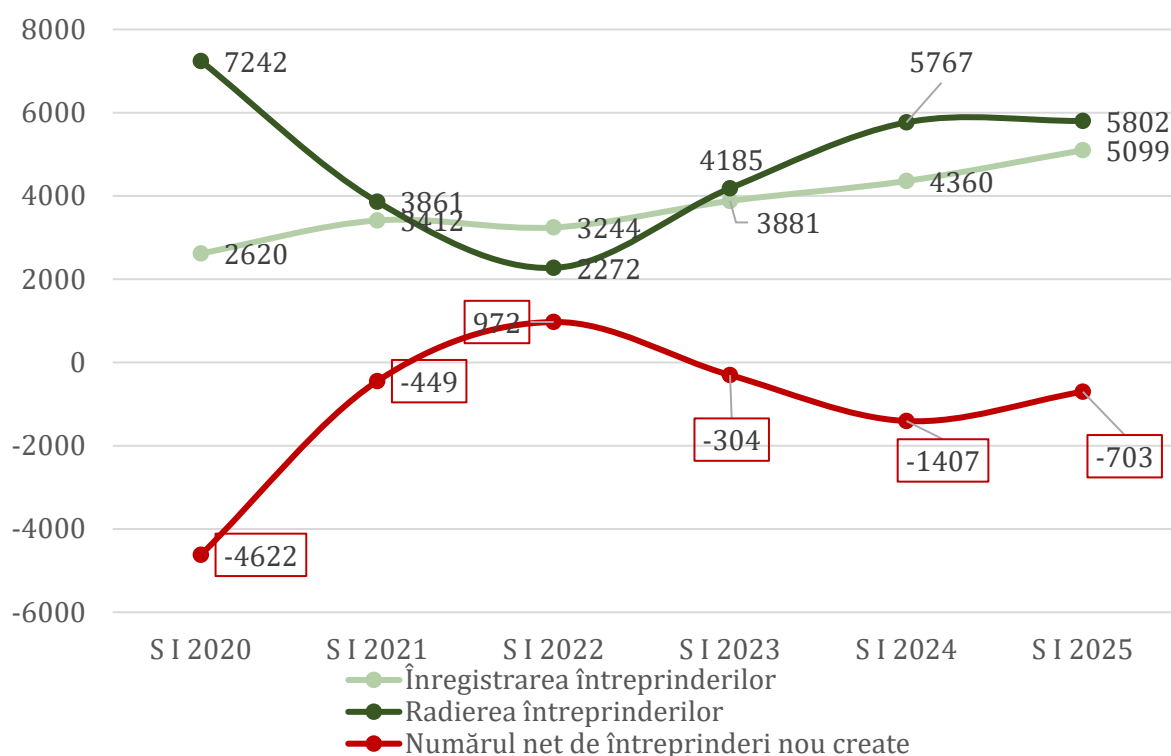

Figura 5.1. Evoluția înregistrărilor și radierilor din Registrul de Stat și a numărului net de întreprinderi nou-create în Sem. I 2020-2025

Sursa: Calculele autorului conform datelor Agenției Servicii Publice; www.date.gov.md

Figura 5.1. ilustrează evoluția numărului net de întreprinderi nou-create în primul semestru al perioadei 2020–2025. În ansamblu, se observă o tendință constantă de diminuare a numărului net de întreprinderi nou-create, numărul radierilor depășind aproape permanent pe cel al înregistrărilor. Soldul negativ a caracterizat întreaga perioadă analizată, cu o singură excepție – Sem. I 2022, când înregistrările au depășit radierile.

În primul semestru al anului 2025, tendința descendentă a numărului net de întreprinderi nou-create s-a accentuat, bilanțul net fiind de –703 unități. Această evoluție semnalează o problemă structurală: dificultatea de a susține inițiativele antreprenoriale până la maturitate și o rată ridicată de eșec al firmelor tinere. Practic, mediul de afaceri generează mai multe ieșiri decât intrări, ceea ce reduce capacitatea economiei de a se înnoi și de a crea locuri de muncă prin inițiative private.

Capitolul VI

SECTORUL SOCIAL

Piața forței de muncă

În Sem. I 2025, forța de muncă a fost mai scăzută f.p.s.a.p. Numărul populației ocupate s-a redus, ceea ce a determinat o rată de ocupare mai mică. Rata șomajului s-a menținut relativ stabilă, având o majorare ușoară în Sem. I 2025. Aceste modificări apar și datorită aplicării unei noi metodologii de calcul al indicatorilor forței de muncă ajustate după datele RPL 2024.

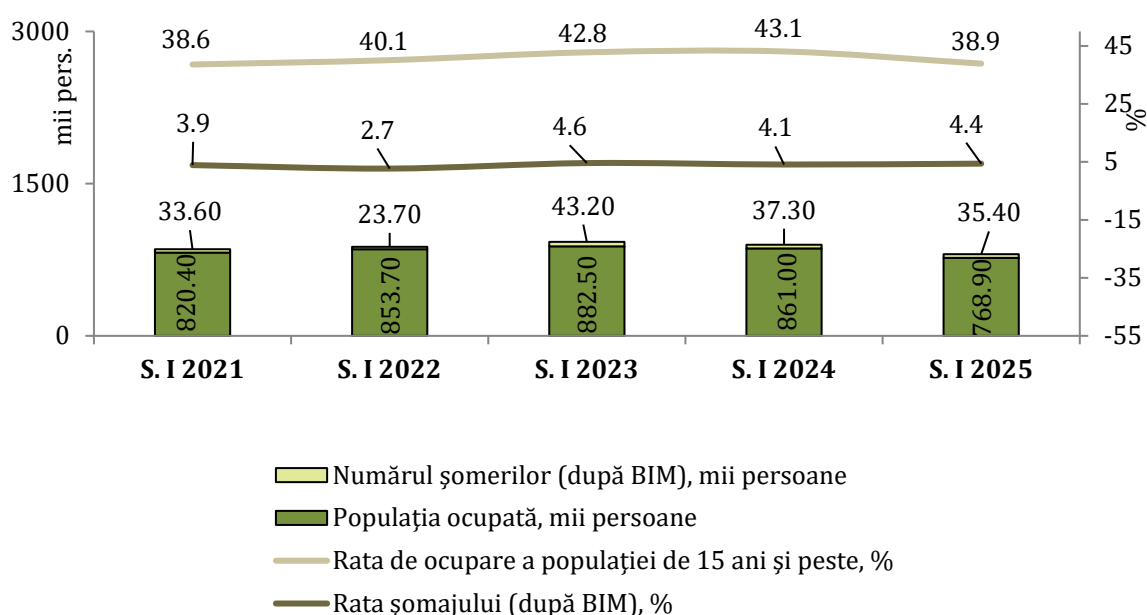

Figura 6.1. Evoluția numărului populației ocupate, al șomerilor și a ratelor de ocupare și a șomajului populației de 15 ani și peste, în valori semestriale, anii 2021-2025

Sursa: Calculat în baza datelor BNS

Note: La estimarea rezultatelor cercetării Anchetei Forței de Muncă s-a utilizat numărul populației cu reședință obișnuită.

*În anii 2019-2024, Ancheta Forței de Muncă (AFM) s-a realizat conform unui plan de sondaj - Eșantion Multifuncțional de tip master pentru cercetările din Domeniul Social (EMDOS 2), elaborat în baza rezultatelor Recensământului Populației și al Locuințelor (RPL) din 2014 și conform definiției revizuite a ocupării. Începând cu 2025, AFM se realizează pe un nou eșantion de gospodării casnice, urmare a implementării unui nou plan de sondaj - EMDOS 3, elaborat în baza rezultatelor RPL din 2024. Datele pentru Sem. I 2025 au fost calculate în baza EMDOS 3. Datele din anii precedenți urmează a fi revizuite în urma recalculării numărului populației cu reședință obișnuită în baza RPL din 2024.

Forța de muncă în Sem. I 2025 a fost în mărime de 804,25 mii pers, în scădere cu 10,5%. Rata de activitate economică a fost de 40,7%, micșorându-se cu 9,4% f.p.s.a.p. În același timp, populația ocupată în Sem. I 2025 a constituit 768,90 mii persoane, în scădere cu 9,21% f.p.s.a.p. Corespunzător, rata de ocupare a atins valoarea de 38,9%, înregistrând o scădere cu 4,2 p.p. f.p.s.a.p. (Figura 6.1.). Totodată, numărul șomerilor, a ajuns la 35,40 mii pers. și înregistrează o scădere de 5,1% f.p.s.a.p. Însă, rata șomajului prezintă o creștere de 0,3 p.p., ajungând la 4,4% în Sem. I 2025.

Remunerarea muncii

În Sem. I 2025 câștigul salarial nominal mediu lunar brut în Republica Moldova a înregistrat o creștere modestă în termeni reali. Cele mai înalte câștiguri salariale medii lunare au fost înregistrate în domeniile informațiilor și comunicațiilor, serviciilor financiare și de asigurări, precum și în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, iar cele mai mici salarii s-au menținut în agricultură, silvicultură și pescuit, activități de cazare și alimentație publică, respectiv artă, activități de recreere și de agrement.

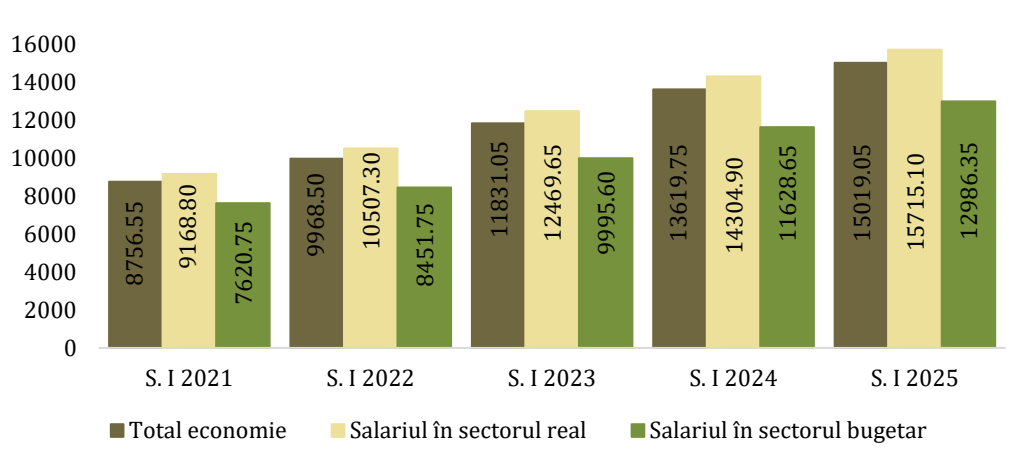

Figura 6.2. Dinamica salariului nominal în perioada Sem. I 2021 – Sem. I 2025, MDL

Sursa: Calculat în baza datelor BNS

În Sem. I 2025 câștigul salarial nominal mediu lunar brut în țară a constituit 15019,05 MDL, înregistrând o creștere cu 10,3% f.p.s.a.p. în termeni nominali, iar în termeni reali - doar o creștere de 1,8%. El a crescut în mai mare măsură în sectorul real - cu 11,7%, ajungând la 15715,10 MDL, decât în sectorul bugetar - cu 9,9%, ajungând la 12986,35 MDL (Figura 6.2). Mărimile cele mai mari ale câștigului salarial mediu lunar au fost identificate în așa domenii de activitate precum: informații și comunicații (35046,35 MDL în Sem. I 2025); activități financiare și de asigurări (28041,90 MDL); producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (22909,4 MDL), iar cele mai mici în: agricultură, silvicultură și pescuit (9621,05 MDL); activități de cazare și alimentație publică (10225,05 MDL); artă, activități de recreere și de agrement (11197,60 MDL).

Protecția socială a populației

În Sem. I al anului 2025, numărul total de pensionari a înregistrat o mică scădere, în timp ce pensionarii după limită de vârstă s-au menținut la același nivel. Beneficiarii de alocații sociale au crescut semnificativ, în special cei vârstnici. Totodată, pensia medie a înregistrat o creștere ușoară față de anul precedent.

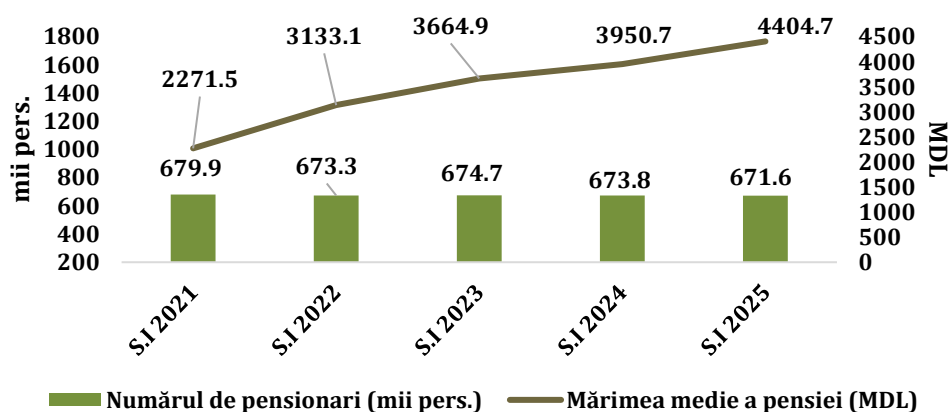

Figura 6.3. Dinamica numărului de pensionari și a mărimii medii a pensiei, S.I 2021 – S.I 2025, mii pers., MDL

Sursa: Conform datelor BNS

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială în Sem. I 2025 a fost de 671,6 mii persoane, micșorându-se cu 0,3% f.p.s.a.p. (Figura 6.3). Numărul de pensionari după limita de vârstă a constituit 530,0 mii persoane, în creștere cu 0,03% f.p.s.a.p. Numărul total de beneficiari de alocații sociale de stat a fost de 93,4 mii persoane, cu o creștere de 7,1% f.p.s.a.p., dintre care pentru persoane vârstnice 23,3 mii persoane (+16,1% f.p.s.a.p.). Mărimea medie a pensiilor a constituit 4404,7 MDL în Sem. I 2025, în creștere cu 11,5% f.p.s.a.p. Mărimea pensiilor pentru limita de vârstă a crescut la 4411,3 MDL, indicând o creștere de 11,4% f.p.s.a.p. Decalajul dintre mărimea medie a pensiei după limita de vârstă și minimul de existență pentru pensionarii pentru limita de vârstă s-a majorat f.p.s.a.p. (+1842,9 MDL vs +1492,0 MDL în Sem. I 2024).

Capitolul VII

PROGNOZA PENTRU ANUL 2025

(varianta actualizată)

Economia Republicii Moldova va continua să evolueze într-un mediu complex în 2025, marcat de incertitudini geopolitice regionale, tranziții energetice și constrângeri structurale, dar și de oportunități legate de integrarea europeană și reforme. În pofida acestor provocări, Republica Moldova este sprijinită de partenerii internaționali, în special Uniunea Europeană, care oferă suport financiar și tehnic pentru consolidarea rezilienței economice. Anul 2025 debutează într-un nou context politic pentru Republica Moldova, în urma alegerilor parlamentare. Rezultatul scrutinului a consolidat orientarea pro-europeană a guvernării, oferind premise pentru continuitatea reformelor și aprofundarea procesului de integrare în Uniunea Europeană. Acest cadru oferă un grad sporit de predictibilitate instituțională și deschide noi oportunități de cooperare cu partenerii internaționali.

Pe plan extern, economia rămâne expusă unor riscuri semnificative: prelungirea conflictului din Ucraina, volatilitatea prețurilor la energie și încetinirea creșterii economice în Europa. Aceste evoluții pot afecta cererea externă, investițiile și echilibrul balanței comerciale. În plan intern, provocările vizează modernizarea infrastructurii, consolidarea fiscală, atenuarea presiunilor sociale și continuarea reformelor structurale.

Sprijinul din partea Uniunii Europene și al altor parteneri internaționali va continua să joace un rol crucial în susținerea stabilității macroeconomice, finanțarea investițiilor strategice și avansarea procesului de integrare. Reforma administrației publice, digitalizarea, tranziția energetică și eficientizarea justiției rămân priorități-cheie pentru guvernare. Un rol esențial în susținerea creșterii economice îl are accesul extins al Republicii Moldova pe piețele europene, garantat prin Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA). Acest acord facilitează comerțul liber cu statele membre ale Uniunii Europene, eliminând majoritatea barierelor tarifare și netarifare, și permite standardizarea reglementărilor comerciale în conformitate cu normele europene. DCFTA a devenit un pilon al integrării economice și un stimulent pentru dezvoltarea competitivității întreprinderilor moldovenești, încurajând diversificarea exporturilor, atragerea de investiții și creșterea valorii adăugate în lanțurile de producție.

În anul 2025, producătorii agricoli din Republica Moldova beneficiază de noi oportunități de export pe piața Uniunii Europene, în urma extinderii facilităților comerciale prevăzute DCFTA. În baza deciziilor recente ale Consiliului UE, au fost eliminate sau majorate semnificativ cotele tarifare pentru șapte produse agricole sensibile: prune, struguri de masă, mere, cireșe, roșii, usturoi și suc de struguri. Această liberalizare comercială extinsă permite producătorilor moldoveni să își sporească prezența pe piața europeană, în condiții preferențiale, fără taxe vamale sau cu taxe reduse. În paralel, au fost raportate creșteri semnificative ale exporturilor agricole, inclusiv la ouă, prune și legume, iar Moldova a inițiat și primele livrări comerciale de ceapă și castraveți către piața din Israel.

Un eveniment important pentru sectorul agricol în anul 2025 îl reprezintă deschiderea pieței din Islanda pentru merele moldovenești, realizată în baza Acordului de Liber Schimb dintre Republica Moldova și statele Asociației Europene a Liberului Schimb (EFTA). Primele livrări comerciale au avut

loc la începutul anului, marcând debutul exporturilor directe de fructe moldovenești pe această piață nordică. Loturile inițiale, formate din mere de soiul Gala, au fost exportate în cadrul unui contract care prevede livrarea a circa 300 de tone până în anul 2026, inclusiv pentru programe alimentare destinate instituțiilor educaționale din Islanda. Acest pas confirmă recunoașterea calității produselor horticole autohtone și deschiderea efectivă a piețelor EFTA pentru producătorii moldoveni. Exportul de mere în Islanda evidențiază capacitatea sectorului agricol de a se diversifica și de a pătrunde pe piețe noi, cu standarde ridicate de calitate, consolidând imaginea Moldovei ca furnizor de produse agricole sigure și competitive. Aceste evoluții reflectă nu doar creșterea competitivității sectorului agricol, ci și o diversificare treptată a piețelor de desfacere, sprijinită de eforturi instituționale de promovare a exporturilor și de armonizare a standardelor de calitate la cerințele internaționale.

Sprijinul din partea Uniunii Europene și al altor parteneri internaționali va continua să joace un rol crucial în susținerea stabilității macroeconomice, finanțarea investițiilor strategice și avansarea procesului de integrare. Reforma administrației publice, digitalizarea, tranziția energetică și eficientizarea justiției rămân priorități-cheie pentru guvernare.

În primul semestru al anului 2025, **Produsul Intern Brut (PIB)** al Republicii Moldova a constituit, în prețuri curente, 155,3 mld. MDL, menținându-se în termeni reali la nivelul Sem. I 2024 (0,0%). Potrivit datelor BNS, evoluția PIB-ului în perioada de referință a fost rezultatul unei creșteri moderate a investițiilor și a consumului intern, compensate parțial de scăderea activității în agricultură, industrie prelucrătoare și tranzacții imobiliare. Pe **categorii de resurse**, valoarea adăugată brută (VAB) totală, care reprezintă 85,6% din PIB, s-a micșorat cu 0,3%, reducând PIB-ul cu 0,2 p.p., în timp ce impozitele nete pe produs, cu o pondere de 14,4%, au contribuit pozitiv cu +0,2 p.p. Creșterea PIB-ului în perioada analizată a fost determinată de evoluțiile pozitive din: Construcții – creștere a VAB cu +7,8%, contribuție de +0,4 pp, pondere 5,9%; Producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze și apă caldă – creștere de +9,6%, contribuție +0,2 pp, pondere 2,3%; Informații și comunicații – creștere de +2,0%, contribuție +0,2 pp, pondere 7,6%; Impact negativ asupra PIB-ului au avut următoarele ramuri: Tranzacții imobiliare – scădere a VAB cu -4,6%, contribuție -0,4 pp, pondere 8,4%; Industria prelucrătoare – scădere de -3,4%, contribuție -0,3 pp, pondere 7,6%; Agricultură, silvicultură și pescuit – scădere de -6,1%, contribuție -0,2 pp, pondere 3,7%; Activități profesionale, științifice și tehnice – scădere de -10,2%, contribuție -0,2 pp, pondere 2,1%. Pe **categorii de utilizări** creșterea PIB-ului din Sem. I 2025 a fost susținută în principal de: Formarea brută de capital fix, în creștere cu +25,3%, cu o contribuție pozitivă de +4,9 pp și o pondere de 23,2% la formarea PIB; Consumul final al gospodăriilor populației, majorat cu +4,2%, contribuție de +3,5 pp, pondere 85,8%. Contribuții negative semnificative au provenit din: Exportul net de bunuri și servicii, care a redus PIB-ul cu -11,3 pp, urmare a scăderii volumului exporturilor cu -6,2% și creșterii importurilor cu +16,2%; Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ, în scădere cu -4,0%, contribuție negativă -0,1 pp. În același timp, exporturile de servicii au înregistrat o creștere de +9,7%, ponderea acestora în PIB ajungând la 16,3%, contribuind pozitiv cu +1,5 pp și atenuând parțial efectul negativ al balanței comerciale cu bunuri. În concluzie, PIB-ul Republicii Moldova în primul semestru al anului 2025 a stagnat, reflectând o combinație între redresarea moderată a activităților interne și slăbiciunea sectorului exportator. Dinamica pozitivă a investițiilor și a consumului intern sugerează o bază de relansare pentru a doua jumătate a anului, condiționată însă de stabilitatea mediului extern și de continuitatea reformelor structurale.

În perioada ianuarie–august 2025, **dinamica prețurilor de consum** a reflectat o stabilizare treptată a inflației, după corecțiile ample din anii precedenți. Conform datelor BNS, în luna august 2025 comparativ cu iulie 2025, prețurile medii de consum s-au diminuat cu 0,4%, determinând un indice lunar al prețurilor de 99,6%. De la începutul anului (față de decembrie 2024), prețurile de consum s-au majorat cu 4,8%, iar comparativ cu august 2024 — cu 7,3%, ceea ce definește rata anuală a inflației de 7,3%. Aceasta se situează în limitele prognozei Băncii Naționale a Moldovei, care estimează pentru anul 2025 o inflație medie anuală între 6,5% și 7,0%, semnificativ sub valorile înregistrate în 2022–2023. Evoluția prețurilor în anul 2025 a fost determinată de un ansamblu de factori interni și externi care au acționat în direcția temperării inflației. Un rol important l-a avut reducerea tarifelor reglementate la energie electrică, măsură susținută prin continuarea programelor de compensare a facturilor pentru consumatorii casnici din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. În paralel, stabilizarea cursului valutar al leului moldovenesc a contribuit la diminuarea presiunilor inflaționiste importate, în timp ce scăderea cotațiilor internaționale la combustibili a generat ieftiniri pe lanțul de aprovizionare și în costurile de transport. De asemenea, evoluția sezonieră a prețurilor la produsele alimentare – în special la fructe și legume – a exercitat o influență temporară asupra indicelui general al prețurilor de consum. În ansamblu, aceste evoluții s-au manifestat pe fundalul unei cereri interne moderate și al unei creșteri treptate a costurilor salariale, care au susținut parțial consumul, dar fără a crea presiuni inflaționiste suplimentare. Comparativ cu evoluțiile din regiune, rata inflației în Republica Moldova în 2025 s-a situat în zona mediană a Europei de Sud-Est, reflectând o ajustare mai rapidă decât în unele economii vecine, dar mai lentă decât în statele membre ale Uniunii Europene. În România, inflația anuală a fost de aproximativ 5,8%, în scădere constantă datorită stabilizării prețurilor la energie și măsurilor fiscale prudente. În Ucraina, presiunile de cost generate de conflict și de fluctuațiile valutare au menținut inflația la un nivel mai ridicat, de aproximativ 8,5–9,0%, în timp ce în Georgia rata medie s-a situat în jur de 4,5%, beneficiind de un cadru monetar stabil și de controlul prețurilor administrate. Prin urmare, inflația Moldovei se aliniază treptat tendinței regionale de dezinflație, confirmând eficiența politicilor monetare restrictive din anii precedenți și stabilizarea treptată a piețelor de energie și bunuri de consum.

În anul 2025, **politica monetară** a Băncii Naționale a Moldovei s-a concentrat pe menținerea stabilității prețurilor și consolidarea încrederii în moneda națională, în condițiile unei inflații moderate și a unui context extern caracterizat prin volatilitate redusă a piețelor valutare. După ciclul de înăsprire monetară din 2022–2023 și relaxarea graduală începută în a doua jumătate a anului 2024, autoritatea monetară a continuat să mențină o politică monetară prudentă, calibrată pentru a asigura echilibrul dintre controlul inflației și susținerea activității economice. Pe parcursul primelor opt luni ale anului 2025, rata de bază a fost menținută la nivelul de 4,25% anual, ceea ce a permis păstrarea condițiilor financiare stabile, cu dobânzi reale pozitive și un acces relativ echilibrat la creditare. Rata medie a dobânzilor la creditele noi acordate în moneda națională s-a situat în jurul valorii de 8,3–8,5%, în timp ce la depozitele în lei – în jur de 5,1%, reflectând o politică monetară coerentă și credibilă.

Cursul de schimb valutar al leului moldovenesc a înregistrat o volatilitate redusă în 2025. În perioada ianuarie–august, moneda națională s-a apreciat ușor față de euro, menținându-se în intervalul 19,2–19,7 lei pentru 1 euro, și a fost relativ stabilă față de dolarul SUA, oscilând între 17,5–17,9 lei pentru 1 dolar. Această stabilitate a fost susținută de intrările nete de valută din exporturi, remitențe și finanțări externe, dar și de intervențiile moderate ale BNM pe piața valutară.

Balanța contului curent a continuat să prezinte un deficit moderat, finanțat prin intrări de capital și prin creșterea rezervelor valutare, care au atins la sfârșitul lunii august 2025 nivelul de 5,2 mld. USD, echivalent cu acoperirea a circa 6,3 luni de importuri. Acest nivel de rezervă asigură un tampon adecvat pentru stabilitatea financiară și pentru absorbția eventualelor șocuri externe.

În perioada ianuarie–iulie 2025, **comerțul internațional al Republicii Moldova** a reflectat o evoluție mixtă, caracterizată prin scăderea exporturilor și creșterea semnificativă a importurilor, fapt ce a condus la adâncirea deficitului balanței comerciale. Potrivit datelor BNS, în primele șapte luni ale anului exporturile de mărfuri au totalizat 1,95 mld. USD, în scădere cu 5,7% față de perioada corespunzătoare din 2024, în timp ce importurile au însumat 6,02 mld. USD, în creștere cu 18,0%. Această dinamică a generat un deficit comercial de 4,07 mld. USD, mai mare cu 34,1% comparativ cu anul precedent, iar gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a redus la 32,3%, față de 40,5% în 2024.

După un început de an marcat de fluctuații, **exporturile de mărfuri** au înregistrat o creștere robustă în luna iulie (+30,3% față de iunie 2025), ajungând la 347 mil. USD, dar această evoluție lunară nu a fost suficientă pentru a compensa scăderile anterioare. Exporturile autohtone au însumat 1,5 mld. USD, reprezentând 76,9% din totalul exporturilor, fiind în scădere cu 4,0% față de aceeași perioadă din 2024. Reexporturile (clasice și după prelucrare) au scăzut mai accentuat, cu 10,8%, deținând o pondere de 23,1% în total. Analiza geografică indică faptul că Uniunea Europeană rămâne principalul partener comercial, cu o pondere de 66,3% din totalul exporturilor (–4,0% față de 2024), urmată de țările CSI (6,5%, –21,8%) și alte state din regiunea Mării Negre și Orientului Apropiat. Principalele destinații de export au fost România (29,2%), Turcia (10,4%), Italia și Cehia (câte 8,8%), Ucraina (8,0%), Germania (3,6%) și Federația Rusă (3,1%). Deși livrările către România și statele UE au scăzut ușor, s-au înregistrat creșteri semnificative către Turcia (+59,6%), Cehia (+59,2%), Olanda (+49,3%) și Italia (+18,4%), ceea ce reflectă o diversificare treptată a direcțiilor de export.

Importurile de mărfuri au crescut semnificativ, ajungând la 6,02 mld. USD (+18,0% față de 2024). Această evoluție a fost determinată de majorarea livrărilor de gaz și produse industriale obținute din gaz (de 2,1 ori), energie electrică (de 4,3 ori), fier și oțel (+41,2%), legume și fructe (+34,7%) și vehicule rutiere (+9,2%). Importurile provenite din Uniunea Europeană au totalizat 3,27 mld. USD, cu 30,0% mai mult decât în 2024, reprezentând 54,3% din total, în timp ce importurile din țările CSI au scăzut cu 13,0%, deținând doar 2,8%. Cele mai importante țări de origine pentru importuri au fost România (23,1%), China (13,4%), Ucraina (10,1%), Turcia (7,2%) și Germania (6,5%). Creșteri puternice s-au înregistrat la importurile din România (de 1,8 ori), China (+25%), SUA (+35,5%) și Coreea de Sud (+32,7%), ceea ce confirmă creșterea interdependenței economice cu piețele non-CSI. În structura importurilor predomină produsele energetice și bunurile de investiții: gaze naturale (9,6%), produse petroliere (8,3%), vehicule rutiere (7,7%), echipamente electrice (7,1%), energie electrică (4,0%) și produse farmaceutice (3,2%). Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a redus la 32,3%, marcând cel mai scăzut nivel din ultimii cinci ani (comparativ cu 40,5% în 2024). Această tendință evidențiază dependența ridicată de importuri energetice și tehnologice, dar și presiunea persistentă asupra balanței externe. În ansamblu, comerțul exterior al Republicii Moldova în 2025 continuă să reflecte o economie puternic integrată în piața europeană, dar vulnerabilă la variațiile prețurilor energetice și la fluctuațiile cererii externe. Extinderea accesului pe piețele UE și EFTA, alături de diversificarea geografică a exporturilor, reprezintă factori esențiali pentru reducerea dezechilibrelor comerciale pe termen mediu.

Investițiile și formarea brută de capital fix. În prima jumătate a anului 2025, volumul investițiilor în active imobilizate a constituit 15,4 mld. MDL, în creștere cu 21,0% (în prețuri comparabile) față de perioada similară a anului 2024, potrivit datelor BNS. Această dinamică reflectă o revigorare semnificativă a activității investiționale, susținută de proiecte publice de infrastructură, investiții în energie, locuințe și utilaje industriale, dar și de absorbția sporită a fondurilor externe destinate modernizării economiei. Creșterea investițiilor a fost determinată de evoluțiile pozitive atât în imobilizările corporale, care au totalizat 14,4 mld. MDL (+17,9%), cât și în imobilizările necorporale, care au atins 968,9 mil. MDL, aproape dublu față de anul precedent. Aceasta indică o tendință de orientare a capitalului către domenii cu valoare adăugată mai mare, inclusiv digitalizare, software, servicii de consultanță și tehnologii informaționale. Expansiunea activității investiționale în 2025 a fost susținută de mai mulți factori. În primul rând, creșterea investițiilor publice în infrastructură rutieră, energetică și de apă-canal, finanțate din surse externe (UE, BERD, BEI), a avut un efect multiplicator asupra sectoarelor conexe. În al doilea rând, stabilizarea mediului macroeconomic și reducerea inflației au contribuit la relansarea încrederii investitorilor privați. În plus, condițiile favorabile de creditare, cu rate moderate ale dobânzilor reale și un curs de schimb stabil, au sprijinit finanțarea investițiilor corporative și imobiliare.

În primul semestru, **transportul de mărfuri** a înregistrat o scădere generală de 4,9%, determinată de diminuarea exporturilor, reducerea activității industriale și reorientarea fluxurilor logistice spre rute externe mai eficiente. Transportul rutier, care deține o pondere dominantă de 87% în volumul total, a scăzut ușor (-1,9% la volum și -8,5% la parcurs), atingând 7,3 mil. tone. Dintre acestea, 72,6% au fost transporturi interne, iar 27,4% – internaționale.

În prima jumătate a anului 2025, **activitatea agricolă** a Republicii Moldova a fost influențată de condițiile meteorologice nefavorabile din primăvară și începutul verii, ceea ce a condus la o reducere a producției globale agricole cu 5,8% față de perioada corespunzătoare a anului 2024 (în prețuri comparabile). Scăderea a fost determinată în principal de diminuarea producției vegetale (-11,4%) și a producției animaliere (-5,1%), afectând în special întreprinderile agricole mijlocii și mari. Pentru roada anului 2025, suprafața totală însămânțată în gospodăriile de toate categoriile a constituit 1.581,9 mii ha, în creștere cu 1,3% față de anul precedent. Creșterea s-a datorat extinderii semănăturilor la grâu de toamnă și primăvară (+6,3%) și rapiță de toamnă (+144%), în timp ce suprafețele de porumb pentru boabe (-10,7%), orz (-13,4%) și soia (-27,3%) s-au redus semnificativ. Culturile tehnice au deținut o pondere de 35,2% din totalul suprafețelor însămânțate, în creștere față de anul precedent (33,0%), ceea ce confirmă tendința de orientare către culturi cu valoare adăugată mai mare și cerere stabilă pe piețele externe. În același timp, culturile cerealiere și leguminoase pentru boabe au ocupat 58,3% din totalul suprafețelor agricole, iar culturile de cartofi, legume și bostănoase – aproximativ 4,5%. Sectorul zootehnic a consemnat o scădere de 5,1% a producției totale, ca urmare a reducerii efectivelor de animale în gospodăriile populației și a restructurării unor ferme industriale. Producția (creșterea) animalelor pentru carne s-a diminuat cu 10,9%, în special din cauza scăderii în întreprinderile agricole (-14,9%).

În prima jumătate a anului 2025, **sectorul energetic** al Republicii Moldova a continuat procesul de stabilizare și diversificare a surselor de aprovizionare, în urma ajustărilor structurale realizate în 2023–2024. Volumul total de energie electrică produsă în țară a constituit aproximativ 804 mil. kWh, în creștere cu 9,6% față de perioada similară din 2024, ceea ce reflectă relansarea producției interne, în special în cadrul centralelor termoelectrice și a proiectelor bazate pe surse regenerabile. Producția

internă a acoperit circa 32% din consumul național, restul fiind asigurat prin importuri de energie electrică din România și Ucraina. Conectarea rețelelor la sistemul energetic european ENTSO-E, finalizată tehnic la sfârșitul anului 2024, a consolidat securitatea energetică și a permis o mai mare flexibilitate a achizițiilor transfrontaliere. Ponderea sursele regenerabile de energie (SRE) în mixul energetic național a crescut la 16,8%, față de 13,2% în 2024. Energia solară a reprezentat aproape jumătate din această contribuție, urmată de energia eoliană (27%) și biomasă (21%). Extinderea rețelelor de distribuție și schemele de sprijin prin Fondul pentru Eficiență Energetică au determinat un număr mai mare de proiecte de microproducție la nivel local, inclusiv în agricultură și industrie alimentară. În paralel, autoritățile au continuat implementarea Planului Național Integrat Energie-Climă 2030, axat pe eficiență energetică, reducerea emisiilor și integrarea infrastructurii de transport electric și gaze în rețelele europene.

Comerțul intern a înregistrat o dinamică pozitivă, reflectând stabilizarea veniturilor populației și îmbunătățirea condițiilor de piață. În perioada ianuarie–iulie 2025, **cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul** a crescut cu 3,2% față de aceeași perioadă a anului 2024, în termeni reali. Cele mai importante creșteri s-au observat în comerțul cu produse alimentare, băuturi, electronice și bunuri de folosință îndelungată. **Comerțul cu ridicata**, orientat preponderent spre reexport și distribuție industrială, a crescut cu 4,5%, fiind impulsivat de extinderea exporturilor agricole și de activitatea de intermediere a mărfurilor industriale. Deși inflația s-a temperat, cererea de consum a rămas robustă, sprijinită de majorările salariale moderate și de reducerea prețurilor la energie.

În primele opt luni ale anului 2025, **finanțele publice** ale Republicii Moldova au evoluat într-un context de consolidare fiscală moderată, marcată de o creștere stabilă a veniturilor bugetare și de o executare prudentă a cheltuielilor publice. Conform datelor Ministerului Finanțelor, Bugetul public național (BPN) a fost executat cu venituri de 99,4 mld. MDL și cheltuieli de 104,7 mld. MDL, rezultând un deficit bugetar de 5,3 mld. MDL, echivalent cu 1,9% din PIB (estimare semestrială). Deficitul bugetar, estimat la 1,9% din PIB, s-a redus semnificativ față de nivelul de 3,5% înregistrat în aceeași perioadă a anului 2024. Această ajustare reflectă o disciplină fiscală mai strictă și o creștere robustă a veniturilor fiscale.

În trimestrul II 2025, câștigul **salarial mediu lunar** brut pe economie a constituit 15 470,6 MDL, în creștere cu 10,0% față de trimestrul II 2024 și cu 6,2% comparativ cu trimestrul I 2025. În termeni reali, ajustați la indicele prețurilor de consum, salariul mediu a crescut cu 1,9%, ceea ce indică o redresare moderată a puterii de cumpărare a populației. Creșterea salariului real cu 1,9% în contextul unei economii cu avans modest al PIB-ului (+0,0% în Sem. I 2025) indică o creștere limitată a productivității muncii la nivel macroeconomic. Totuși, sectoarele IT&C, financiar-bancar și energie au înregistrat creșteri nete de productivitate, asociate investițiilor în tehnologii și capital uman. Raportul dintre câștigul salarial și valoarea adăugată brută sugerează o îmbunătățire ușoară a eficienței în sectorul privat, dar o presiune persistentă asupra costurilor unitare ale muncii în ramurile tradiționale (agricultură, transport, industrie alimentară).

În prima jumătate a anului 2025, **piața muncii** din Republica Moldova a reflectat o ameliorare graduală a condițiilor de ocupare și o scădere a șomajului, în contextul relansării activității economice și al adaptării la noua metodologie de colectare a datelor privind forța de muncă (Eșantionul Multifuncțional de tip master – EMDOS 3, implementat pe baza Recensământului populației și locuințelor din 2024). **Numărul șomerilor**, conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM), a fost estimat la 32,8 mii persoane în trimestrul II 2025, în scădere cu 13,5% față de

trimestrul I. Rata șomajului la nivel național a constituit 4,0%, comparativ cu 4,8% în primul trimestru.

Remitențele continuă să reprezinte un element structural important al economiei Republicii Moldova, având un impact semnificativ asupra veniturilor populației, consumului intern și stabilității externe. În primele opt luni a anului 2025, potrivit datelor BNM, volumul total al transferurilor personale din străinătate (prin canale bancare și sisteme de plăți) a constituit aproximativ 1,05 mld. USD, în descreștere cu 2,5% față de perioada similară a anului 2024. Deși remitențele au un efect pozitiv pe termen scurt asupra consumului și echilibrului extern, dependența structurii economice de aceste fluxuri rămâne o provocare. Ponderea ridicată a consumului finanțat din surse externe și utilizarea limitată a acestor resurse pentru investiții productive continuă să restrângă impactul lor de dezvoltare.

Actualizarea prognozei macroeconomice pentru anul 2025 a fost realizată pe baza celor mai recente date statistice disponibile la sfârșitul trimestrului II 2025, publicate de BNS și BNM, precum și a tendințelor identificate în execuția bugetară, comerțul extern și evoluțiile regionale. Scopul revizuirii a fost alinierea proiecțiilor economice la dinamica reală observată în prima jumătate a anului, precum și integrarea noilor condiții externe – prețuri la energie, cerere externă, fluxuri comerciale și evoluția inflației. (Tabelul 7.1).

PIB-ul nominal pentru anul 2025 a fost revizuit ușor în jos, de la 358,4 mld. MDL la 355,9 mld. MDL, iar creșterea reală a fost ajustată de la +2,5% la +1,2%.

Această revizuire reflectă ritmul lent al redresării economice în primul semestru, influențat de:

- 1) contracția moderată a producției agricole (-1%), din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile;
- 2) stagnarea cererii externe pentru produsele agroalimentare și textile;
- 3) scăderea volumului exporturilor în termeni reali (-1,8%);
- 4) ajustarea negativă a consumului intern, afectat de inflația mai ridicată decât cea anticipată.

Tabelul 7.1. Evoluția indicatorilor macroeconomici principali în anii 2021-2024 și prognoza pentru anul 2025

	Unitatea de măsură	2021	2022	2023	2024	2025
		Efectiv				Prognoza
PIB nominal	mld. MDL	242,1	274,5	300,5	323,8	355,9
Față de anul precedent în prețuri comparabile	%	113,9	95,4	101,2	100,1	101,2
Indicele prețului de consum mediu anual	%	105,1	128,7	113,4	104,7	106,5
Cursul mediu de schimb	lei/USD	17,7	18,9	18,16	17,8	17,5
Export de bunuri	mil.USD	3144	4332	4049	3555	3489
Față de anul precedent	%	127,5	137,8	93,5	87,8	98,2
Import de bunuri	mil.USD	7177	9219	8676	9065	9778
Față de anul precedent	%	132,5	128,5	94,1	104,5	107,9
Soldul negativ al balanței comerciale	mil.USD	4033	4887	4627	5510	6288
Producția industrială în prețuri curente	mld.lei	70,6	85,5	87,6	85,6	90,2
Față de anul precedent în prețuri comparabile	%	112,1	94,9	96,4	98,9	103,0
Producția agricolă în prețuri curente	mld.lei	48,4	41,0	41,8	41,4	42
Față de anul precedent în prețuri comparabile	%	157,9	70,8	124,5	85,4	99
Investiții în active imobilizate	mld.lei	35,4	37,1	38,4	42,1	45,2
Față de anul precedent în prețuri comparabile	%	109,8	88,1	99	108,8	105,4
Salariul nominal mediu lunar	lei	8980	10447	12209	14097	15812
Față de anul precedent						
nominal	%	113,1	116,3	116,9	115,5	112,2
real	%	102,4	70,2	90,9	105,3	101,3
Rata șomajului	%	3,2	4,6	4,6	4,6	4
Transferuri de peste hotare a mijloacelor bănești	mil. dol.	1611,23	1745,75	1627,75	1611,62	1600

Sursa: BNS, estimările-autorilor

Totodată, contribuția pozitivă a investițiilor și a sectorului serviciilor a limitat scăderea ritmului global de creștere.

Indicele mediu anual al prețurilor de consum a fost revizuit de la 4,0% la 6,5%, ca urmare a menținerii presiunilor inflaționiste asupra produselor alimentare și serviciilor, a majorării tarifelor la unele servicii municipale, precum și a deprecierei ușoare a monedelor partenerilor comerciali față de leul moldovenesc, fapt ce a sporit competitivitatea externă, dar a condus la scumpirea importurilor exprimate în lei. Inflația de bază rămâne moderată, însă ușor mai ridicată decât în scenariul inițial, reflectând o redresare mai lentă a ofertei interne și o creștere reală modestă a salariilor.

Revizuirile pentru 2025 indică o deteriorare a balanței comerciale (Tabelul 7.2) și o ajustare descendentă a exporturilor.

Tabelul 7.2 Modificari în prognoza balanței comerciale

Indicator	Inițial	Actualizat	Diferență
Exporturi de bunuri	3 713 mil. USD	3 489 mil. USD	-6,0%
Importuri de bunuri	9 469 mil. USD	9 778 mil. USD	+3,3%
Deficit comercial	5 756 mil. USD	6 288 mil. USD	+9,2%

Sursa: Estimările autorilor

Această corecție reflectă scăderea cererii externe în contextul stagnării economice din Uniunea Europeană, reducerea volumului exporturilor agricole – în special la mere, semințe oleaginoase și cereale – precum și creșterea importurilor de echipamente și combustibili pe fondul relansării investițiilor. Totuși, structura exporturilor devine treptat mai diversificată, caracterizată printr-o pondere în creștere a produselor industriale și a serviciilor din domeniul tehnologiilor informaționale.

Prognoza pentru creșterea producției industriale a fost menținută la +3%, datorită cererii interne stabile și a extinderii producției în ramurile alimentară și electrotehnică. Evoluția agriculturii a fost revizuită în scădere puternică, de la +17,4% la -1%, reflectând impactul secetei asupra culturilor de primăvară și pierderile de productivitate în unele regiuni sudice. Această schimbare explică parțial ajustarea PIB-ului real în jos.

Investițiile au fost revizuite în sus, de la 34,8 mld. MDL la 45,2 mld. MDL, (+29,9%), cu o creștere reală estimată la +5,4%, peste scenariul inițial (+5,0%). Această modificare pozitivă este susținută de dinamica puternică a investițiilor publice în infrastructură și energie, de majorarea finanțării externe provenite din surse precum Uniunea Europeană, BERD și BEI, precum și de reactivarea proiectelor private în construcții, industrie și servicii. În acest context, investițiile devin principalul motor al creșterii economice în a doua jumătate a anului.

Salariul mediu nominal a fost menținut practic neschimbat ($\approx 15\,800$ MDL), însă câștigul real a fost revizuit în jos de la +7,9% la +1,3%, din cauza inflației mai ridicate.

Actualizarea prognozei pentru 2025 reflectă un scenariu de creștere modestă, dar sustenabilă, bazat pe:

- consolidarea investițiilor publice și private;
- stabilitatea financiară și valutară;
- redresarea treptată a cererii interne.

Totodată, revizuirea în jos a exporturilor și producției agricole, precum și ajustarea inflației, indică persistența unor riscuri externe și climatice care limitează ritmul de creștere.

Noua prognoză reprezintă un scenariu realist și echilibrat, fundamentat pe datele efective ale primului semestru și pe ipoteze macroeconomice actualizate, menite să ofere un cadru credibil pentru planificarea economică și bugetară a anului 2025.

ANEXE STATISTICE

RESURSE PIB															
Perioada	PIB		VAB		Agricultura		Industria		Construcții		Alte activități		Impozite nete pe produs		
	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	mil. MDL	în %	
	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	preț. curente	f.p.s.a.p.	
2019	210098.8	103.6	182594.9	103.9	20718.3	97.7	29744.9	102.6	18153.5	115.9	113978.3	103.6	27503.9	101.4	
2020	206352.0	93.0	179578.5	93.1	19626.8	73.6	28884.6	95.7	19149.6	103.7	111917.5	94.3	26773.5	92.7	
2021	241870.6	113.9	207639.4	113.5	25118.9	145.0	30112.8	112.1	19730.1	84.0	132677.6	114.4	34231.2	117.1	
2022	272555.9	94.1	234386.9	94.3	21593.0	74.2	34452.8	89.2	20174.3	90.0	158166.8	99.8	38169.0	92.4	
2023	300421.3	100.7	258798.7	101.6	22890.4	131.9	32162.4	92.4	18618.4	86.2	183513.7	101.0	41622.6	95.3	
2024	323816.8	100.1	278977.8	100.2	23012.2	81.1	29439.6	102.5	22875.7	103.4	201627.6	101.5	44839.0	99.6	
Trimestru I 2021	46523.4	101.8	39487.0	100.7	1260.8	86.1	7292.4	106.1	3107.2	105.5	27826.6	99.6	7036.5	108.6	
Trimestru II 2021	57697.5	121.5	49535.8	119.2	3539.9	92.1	8115.2	119.9	7462.2	122.0	30418.5	122.2	8161.7	138.3	
Trimestru III 2021	69849.5	108.3	60299.0	105.7	11683.5	128.6	7945.9	104.4	6742.9	90.9	33926.7	103.2	9550.4	128.5	
Trimestru IV 2021	66735.8	118.9	57253.6	120.7	7873.0	164.4	30112.8	106.8	5563.3	133.2	36011.2	113.0	9482.6	108.4	
Trimestru I 2022	56266.5	101.1	48124.7	101.2	1305.3	97.9	7007.8	96.0	3937.4	95.6	33819.7	105.0	8141.7	x	
Trimestru II 2022	64326.3	99.1	55212.0	99.6	3381.5	94.0	8044.7	89.2	4759.0	97.0	39026.8	107.4	9114.3	x	
Trimestru III 2022	77178.5	89.7	66806.9	89.5	12338.8	78.6	8439.8	87.3	4869.3	95.3	41158.9	92.3	10371.6	91.3	
Trimestru IV 2022	74784.6	89.4	64243.4	90.3	4567.4	59.5	8905.9	83.4	6608.5	99.7	44161.3	97.5	10541.4	83.8	
Trimestru I 2023	64745.8	99.1	53836.0	96.6	1143.1	96.0	7613.8	79.3	7293.2	92.4	41582.0	101.4	53836.0	96.6	
Trimestru II 2023	71244.1	99.7	61133.6	99.7	3738.5	110.6	7250.1	87.3	4238.7	85.5	45507.2	102.4	9104.2	86.5	
Trimestru III 2023	80841.5	103.3	69519.3	104.8	10570.8	137.7	7757.0	100.0	5635.3	101.7	45153.2	96.5	10943.2	89.3	
Trimestru IV 2023	83589.9	100.2	71855.1	99.8	6785.1	117.2	9518.0	98.9	6322.3	92.5	48820.7	98.3	11734.9	102.4	
Trimestru I 2024	67415.7	101.9	57740.0	103.4	1373.4	115.2	8220.8	119.3	3218.5	113.0	44473.0	100.1	9675.7	93.8	
Trimestru II 2024	74822.3	102.4	63762.5	102.3	3275.9	103.0	6850.9	99.9	3931.8	105.6	49255.9	102.1	11059.8	103.0	
Trimestru III 2024	90891.2	98.1	79391.1	97.9	13113.2	83.4	7269.1	99.0	6481.4	108.3	51974.2	99.8	11500.0	99.8	
Trimestru IV 2024	88242.7	98.7	75639.3	98.1	6331.5	59.2	8424.1	95.8	7001.7	96.9	8131.3	95.8	12603.4	102.2	
Trimestru I 2025	72980.0	98.8	62047.3	98.6	1287.5	90.1	7376.1	94.3	3733.31	108.6	49130.9	99.0	10932.6	98.6	
Trimestru II 2025	82312.9	101.1	70845.0	100.7	4449.2	95.6	8496.5	105.4	5368.9	107.2	51936.2	99.8	11467.8	103.7	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

UTILIZĂRI PIB																
Perioada	PIB			Consum final			Formarea brută de capital fix			Variația stocurilor			Export net			
	mil. MDL	în %	f.p.s.a.p.	mil. MDL	preț. curente	f.p.s.a.p.	în %	mil. MDL	preț.	f.p.s.a.p.	în %	mil. MDL	preț. curente	f.p.s.a.p.	în %	
2019	2100098.8	103.6	103.6	206785.8	102.6	102.6	53713.9	112.9	112.9	1552.2	x	-51953.0	-51953.0	x	x	
2020	206352.0	93.0	93.0	202773.2	94.1	94.1	53019.0	97.9	97.9	-3085.0	x	-46355.1	-46355.1	x	x	
2021	241870.6	113.9	113.9	238742.1	113.2	113.2	58514.0	101.7	101.7	10820.6	x	-66206.2	-66206.2	x	x	
2022	272555.9	94.1	94.1	280869.8	97.4	97.4	61994.8	93.2	93.2	9062.1	x	-79370.8	-79370.8	x	x	
2023	300421.3	100.7	100.7	310394.9	99.2	99.2	59040.4	98.7	98.7	3251.7	x	-72265.7	-72265.7	x	x	
2024	323816.8	100.1	100.1	339061.4	101.6	101.6	64716.4	108.0	108.0	3710.1	x	-83671.1	-83671.1	x	x	
Trimestru I 2021	46523.4	101.8	101.8	48337.8	102.3	102.3	10898.8	114.2	114.2	1537.6	x	-14250.8	-14250.8	x	x	
Trimestru II 2021	57697.5	121.5	121.5	56110.5	122.4	122.4	16630.2	124.5	124.5	2820.5	x	-17863.7	-17863.7	x	x	
Trimestru III 2021	69849.5	108.3	108.3	65166.3	110.7	110.7	18224.7	92.1	92.1	3204.6	x	-16746.1	-16746.1	x	x	
Trimestru IV 2021	66735.8	118.9	118.9	68502.9	107.4	107.4	15631.2	95.3	95.3	127.8	x	-17526.2	-17526.2	x	x	
Trimestru I 2022	56266.5	101.1	101.1	58254.6	102.8	102.8	12081.4	98.0	98.0	873.95	x	-14943.5	-14943.5	x	x	
Trimestru II 2022	64326.3	99.1	99.1	65587.0	100.3	100.3	15420.6	96.8	96.8	703.2	x	-17384.5	-17384.5	x	x	
Trimestru III 2022	77178.5	89.7	89.7	77423.4	95.2	95.2	17908.1	95.6	95.6	5806.2	x	-23959.3	-23959.3	x	x	
Trimestru IV 2022	74784.6	89.4	89.4	79604.8	93.2	93.2	16584.6	91.4	91.4	1678.8	x	-23083.6	-23083.6	x	x	
Trimestru I 2023	63676.3	97.6	97.6	68503.4	98.1	98.1	13217.3	99.6	99.6	649.8	x	-18694.2	-18694.2	x	x	
Trimestru II 2023	70237.8	97.8	97.8	71117.7	93.3	93.3	14172.7	94.1	94.1	334.9	x	-15387.6	-15387.6	x	x	
Trimestru III 2023	80841.5	103.3	103.3	84045.6	98.5	98.5	16113.0	95.7	95.7	269.4	x	-19965.5	-19965.5	x	x	
Trimestru IV 2023	83589.9	100.2	100.2	86474.7	99.6	99.6	16303.5	104.0	104.0	-631.8	x	-18556.4	-18556.4	x	x	
Trimestru I 2024	67415.7	101.9	101.9	71664.6	99.9	99.9	13244.1	104.8	104.8	-1735.6	x	-15757.4	-15757.4	x	x	
Trimestru II 2024	74822.3	102.4	102.4	76611.6	102.7	102.7	15264.3	106.9	106.9	2759.1	x	-19812.7	-19812.7	x	x	
Trimestru III 2024	90891.2	98.1	98.1	92566.2	102.7	102.7	18535.4	108.1	108.1	3834.1	x	-24044.5	-24044.5	x	x	
Trimestru IV 2024	88242.7	98.7	98.7	94498.2	100.8	100.8	17705.2	94.4	94.4	191.4	x	-24152.1	-24152.1	x	x	
Trimestru I 2025	72980.0	98.8	98.8	82777.8	104.9	104.9	16499.7	116.1	116.1	2071.7	x	-28369.3	-28369.3	x	x	
Trimestru II 2025	82312.9	101.1	101.1	85213.3	101.8	101.8	19512.1	126.0	126.0	3352.6	x	-25765.0	-25765.0	x	x	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

PREȚURILE DE CONSUM				
	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2020	3,8	7,4	0,9	2,4
2021	5,1	7,0	6,0	1,3
2022	28,7	31,9	29,3	37,0
2023	13,4	13,2	8,1	21,9
2024	4,7	5,1	5,8	1,9
Ian.2024	4,6	4,2	4,8	4,3
Feb.2024	4,3	3,5	5,6	3,1
Mar.2024	3,9	2,9	6,7	0,9
Apr.2024	3,5	3,8	7,0	-2,6
Mai.2024	3,3	4,2	6,8	-3,8
Iun.2024	3,8	3,8	6,8	-1,2
Iul.2024	4,8	4,2	6,5	2,9
Aug.2024	5,1	6,0	5,8	2,4
Sep.2024	5,2	7,1	5,2	2,1
Oct.2024	5,3	7,2	5,3	2,0
Noi.2024	5,4	7,5	4,8	3,3
Dec.2024	7,0	7,2	4,6	10,5
Ian.2025	9,1	7,4	4,7	18,0
Feb.2025	8,6	7,9	4,1	16,3
Mar.2025	8,8	9,0	3,0	17,1
Apr.2025	7,8	9,4	2,0	13,8
Mai.2025	7,9	9,7	1,8	14,5
Iun.2025	8,2	10,0	2,0	14,6

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele INCE.

PREȚURILE PRODUCȚIEI INDUSTRIALE							
	Ritm. de creștere al prețurilor al IPP1, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritm. de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritm. de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritm. de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritm. de creștere al prețurilor în construcții, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritm. de creștere al prețurilor la produsele agricole, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	
2020	2,6	2,3	3,4	-7,3	0,7	22,5	
2021	8,5	4,6	8,7	7,3	7,1	13,7	
2022	26,7	28,0	20,1	112,0	23,8	13,6	
2023	12,6	10,6	9,8	36,2	8,7	-17,8	
2024	-1,6	8,6	0,1	21,2	2,6	14	
Ian.2024	-0,7	6,0	0,0	-9,2			
Feb.2024	-2,8	4,5	-2,4	-9,2	5,4	-20,5	
Mar.2024	-3,8	6,2	-2,0	-4,2			
Apr.2024	-3,5	7,8	-1,7	-4,2			
Mai.2024	-1,3	8,0	0,8	-4,2	3,1	-7,5	
Iun.2024	-0,8	9,0	1,3	-3,9			
Iul.2024	-0,8	10,3	0,7	-19,3			
Aug.2024	-0,2	8,2	1,9	-23,0	2,1	17	
Sep.2024	-1,7	9,1	0,2	-23,0			
Oct.2024	-1,2	11,8	0,7	-23,0			
Noi.2024	-1,1	1,7	1,0	-25,1	1,8	36	
Dec.2024	-1,3	12,3	0,7	-25,1			
Ian.2025	2,2	10,6	1,7	0,5			
Feb.2025	3,4	12,3	1,9	9,8	1,2	30	
Mar.2025	4,7	11,2	2,3	25,1			
Apr.2025	5,2	12,9	2,8	25,4			
Mai.2025	5,0	12,7	2,5	25,4	0,9	26	
Iun.2025	5,3	12,4	3,0	25,0			
Iul.2025	5,2	11,2	2,9	25,0			

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele INCE

CURSUL VALUTAR				
	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritmull de creștere a cursul nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritmull de creștere al cursul nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
2020	17,3	19,7	-1,6	0,1
2021	17,7	20,9	2,3	6,1
2022	18,9	19,9	6,8	-4,8
2023	17,6	18,9	-6,7	-4,9
2024	17,8	19,3	0,8	1,7
T I 2023	18,8	20,2	4,1	-0,4
T II 2023	18,0	19,6	-4,6	-2,7
T III 2023	17,9	19,5	-7,2	0,1
T IV 2023	17,9	19,3	-7,2	-2,1
T I 2024	17,7	19	-5,9	-4,7
T II 2024	17,8	19,1	-1,0	-2,1
T III 2024	17,6	19,3	-1,8	-1,0
T IV 2024	18,0	19,3	0,6	-0,1
T I 2025	18,5	19,4	4,1	0,7
T II 2025	17,3	19,6	-2,8	2,3
Sem I 2023	18,4	19,9	-0,4	-1,6
Sem II 2023	17,9	19,4	-7,3	-1,0
Sem I 2024	17,8	19,2	-3,5	-3,4
Sem II 2024	17,8	19,3	-0,6	-0,5
Sem I 2025	17,9	19,5	0,6	1,5

Sursa: Conform datelor BNM, calculele INCE.

POLITICA MONETARĂ					
	Agregatul monetar M0, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M1, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M2, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M3, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Baza monetară, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)
2020	29818,9	55301,0	75896,8	107631,0	55638,7
2021	31461,4	58246,6	79894,0	117371,7	56743,2
2022	34406,0	63499,9	91040,0	123086,9	74979,6
2023	38555,3	80090,3	110033,5	149182,0	82371,0
2024	44175,1	94138,1	126183,2	169668,9	82623,8
T I 2023	33014,5	66627,6	96402,3	130094,8	74409,4
T II 2023	37827,8	79704,2	109600,3	148844,4	81653,1
T III 2023	35966,4	71739,9	101942,0	139215,4	78344,6
T IV 2023	38555,3	80090,3	110033,5	149182,0	82371,0
T I 2024	38487,4	83965,4	113017,0	152875,8	81705,5
T II 2024	40482,9	88443,6	117489,5	157787,0	84172,4
T III 2024	42577,7	91506,1	122271,8	163684,5	83993,9
T IV 2024	44175,1	94138,1	126183,2	169668,9	82623,8
T I 2025	44309,9	95928,9	128247,4	170924,3	79176,5
T II 2025	46559,0	99274,7	133482,5	176277,9	80966,3
S I 2023	37827,8	79704,2	109600,3	148844,4	81653,1
S II 2023	38555,3	80090,3	110033,5	149182,0	82371,0
S I 2024	40482,9	88443,6	117489,5	157787,0	84172,4
S II 2024	44175,1	94138,1	126183,2	169668,9	82623,8
S I 2025	46559,0	99274,7	133482,5	176277,9	80966,3

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

POLITICA MONETARĂ							
	Rata de bază, %	CBN, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la credite overnight, %	Credite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata dobânzii la depozite overnight, %	Depozite overnight, mil. MDL (sold mediu zilnic)	Rata rezervelor obligatorii atrase în MDL, %
Ianuarie 2024	4,75	12110,8	6,75	48,5	2,75	256,9	33
Februarie 2024	4,25	11315	6,25	-	2,25	421,5	33
Martie 2024	4,25/3,75	11749,3	6,25/5,75	23,7	2,25/1,75	524,2	33
Aprilie 2024	3,75	10586,7	5,75	37,7	1,75	400,4	33
Mai 2024	3,75/3,60	9846,5	5,75/5,60	45,2	1,75/1,6	271,0	33
Iunie 2024	3,60	8047,3	5,60	33,3	1,6	465,0	31
Iulie 2024	3,60	8804,7	5,60	0,7	1,6	285,3	29
August 2024	3,60	9246,3	5,60	88,7	1,6	317,3	29
Septembrie 2024	3,60	9574,3	5,60	5,0	1,6	267,2	29
Octombrie 2024	3,60	8891,0	5,60	0	1,6	229,5	29
Noiembrie 2024	3,60	8130,1	5,60	83,1	1,6	228,3	27
Decembrie 2024	3,60	7586,2	5,60	0,8	1,6	216,4	25
Ianuarie 2025	3,60/5,60	10850,4	5,60/7,60	42,3	1,60/3,60	305,6	22
Februarie 2025	5,60/6,50	11165,6	7,60/8,50	1,1	3,60/4,50	502,1	22
Martie 2025	6,50	8979,1	8,50	1,0	4,50	436,8	22
Aprilie 2025	6,50	6938,2	8,50	13,3	4,50	354,7	22
Mai 2025	6,50	6459,6	8,50	42,3	4,50	270,5	22
Iunie 2025	6,50	7378,3	8,50	0	4,50	210,8	22
Iulie 2025	6,50	4047,2	8,50	38,7	4,50	286,7	22
August 2025	6,25	4873,3	8,25	0	4,25	339,4	22
Septembrie 2025	6,00	3869,9	8,00	0	4,00	497,7	22

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

FINANȚE PUBLICE							
Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (f.p.s.a.p.)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (f.p.s.a.p.)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Presiunea fiscală, %	
2020	62655,3	-0,5	73274,9	11,1	10619,6	30,36	
2021	77373,1	23,5	82013,6	11,9	4640,5	31,98	
2022	91505,4	18,3	100374,0	22,4	8868,6	33,57	
2023	102299,2	11,8	117871	17,4	15571,8	34,1	
2024	110338,5	7,9	122962,7	4,3	12624,2	34,0	
Trimestru I 2022	20075,9	20,2	21281,6	23,1	1205,7		
Trimestru II 2022	41703,3	19,4	45130,4	17,6	3427,1		
Trimestru III 2022	65568,5	21,3	67485,3	19,4	1916,8		
Trimestru IV 2022	91505,4	18,3	100374,0	22,4	8868,6		
Trimestru I 2023	23968,2	19,4	25939,4	21,9	1971,2		
Trimestru II 2023	47063,6	12,9	54226,6	20,2	7163		
Trimestru III 2023	73874,4	12,7	82114,6	21,7	8240,2		
Trimestru IV 2023	102299,2	11,8	117871	17,4	15571,8		
Trimestru I 2024	25346,4	5,8	27688	6,7	54226,6		
Trimestru II 2024	52178,9	10,9	57706,9	6,4	57706,9		
Trimestru III 2024	81104,8	9,8	86727,1	5,6	5622,3		
Trimestru IV 2024	110338,5	7,9	122962,7	4,3	12624,2		
Trimestru I 2025	29151,5	15,0	30815,4	11,3	1663,9		
Trimestru II 2025	60531,5	16,0	66292,4	14,9	5760,9		

SECTORUL BANCAR															
Perioada	Indicatori				Structura Depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Active, mil. MDL*	Total Obligațiuni, mil. MDL*	Total Credite, mil. MDL*	Total Depozite mil. MDL*	depozite ale pers. fizice/total depozite	depozite ale pers. juridice/total depozite	depozite în valută/total depozite	Rent. activelor	Rent. capitalului	princi- piul I	princi- piul II > 20 %	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină
2020	103923,6	85908,1	45649,2	79644,7	63,74	36,07	41,83	1,66	9,60	0,71	50,56	3,26	0,60	7,85	4,11
2021	118534,2	99100,3	56359,2	90081,89	62,08	37,92	42,61	2,01	12,35	0,74	48,54	4,13	0,39	8,84	3,93
2022	131443,7	108164	61627,2	94968,57	62,14	37,86	39,96	2,89	17,03	0,67	0	13,2	2,46	13,97	5,13
2023	153929,6	127287	63895,5	113861,26	58,92	41,08	36,85	2,78	16,20	0,69	0	4,13	2,21	10,22	6,8
2024	170316,6	142475	80824,5	129091,75	58,84	41,16	35,88	2,39	14,79	0,76	0	3,24	1,74	8,26	5,67
T I 2022	118270,2	97922,1	58065,3	83916,42	61,14	38,86	44,48	2,71	15,97	0,74	0	5,41	0,48	9,64	3,96
T II 2022	120397,6	99211,9	60193,5	85786,80	61,26	38,74	43,49	2,64	15,83	0,74	0	9,5	0,44	11,3	4,04
T III 2022	124995,3	102591,1	60233,3	87982,87	60,91	39,09	42,31	3,1	18,09	0,74	0	12,4	0,74	13,41	4,27
T VI 2022	131443,7	108164	61627,2	94968,57	62,14	37,86	39,96	2,89	17,03	0,67	0	13,2	2,46	13,97	5,13
T I 2023	138271,7	113535	61121,6	100153,88	60,66	39,34	36,59	3,15	18,33	0,66	0	9,94	2,1	14,29	5,77
T II 2023	144446,8	119534	61987,6	106260,61	60,00	40,00	35,89	3,43	19,82	0,64	0	6,29	2,59	12,61	6,36
T III 2023	144855,5	118993	62298,9	105972,38	60,80	39,20	37,37	3,08	17,91	0,66	0	4,29	2,19	11,15	6,95
T VI 2023	153929,6	127287	63895,5	113861,26	58,92	41,08	36,85	2,78	16,20	0,69	0	4,13	2,21	10,22	6,8
T I 2024	157813,6	130793	65246,1	117479,66	57,78	42,22	36,02	2,10	12,12	0,70	0	3,55	1,50	9,48	6,36
T II 2024	161246,2	135153	69613,8	120455,76	58,64	41,36	35,55	2,18	12,97	0,70	0	3,14	1,41	8,89	6,04
T III 2024	164728,6	137702	74198,4	124342,31	57,69	42,31	35,41	2,36	14,55	0,74	0	3,18	1,56	8,41	5,96
T VI 2024	170316,6	142475	80824,5	129091,75	58,84	41,16	35,88	2,39	14,79	0,76	0	3,24	1,74	8,26	5,67
T I 2025	172603,7	143948	87805,5	130141,29	59,41	40,59	35,04	2,34	14,65	0,79	0	4,57	1,27	8,60	5,62
T III 2025	175820,6	147462	93953,3	133151,51	60,49	39,51	34,27	2,3	14,35	0,79	0	4,66	1,47	9,04	5,20

* stoc la sfârșitul perioadei

SECTORUL BANCAR															
Perioada	Indicatori				Structura Depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %	Rata dobânzii la depozite, %			Rata dobânzii la credite, %	
	Total Active, mil. MDL *	Total Obligațiuni, mil. MDL *	Total Credite, mil. MDL *	Total Depozite mil. MDL *	depozite ale fizice/ total depozite	depozite ale pers. juridice/ total depozite	depozite in valuta/total depozite	ROA	ROE	principiul I	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină	
Ian.2024	157121,3	127315	62703,2	114330,28	58,57	41,43	36,61	2,52	15,02	0,68	4,18	1,86	9,97	6,59	
Feb.2024	154123,7	130358	63987,0	117264,96	57,75	42,25	36,16	2,15	12,84	0,68	3,81	1,8	9,63	6,34	
Mar.2024	157813,6	130793	65246,1	117479,66	57,78	42,22	36,02	2,10	12,12	0,70	3,55	1,50	9,48	6,36	
Apr.2024	159601,2	130781	66901,8	119079,89	57,64	42,36	35,67	2,19	12,77	0,70	3,23	1,56	9,19	6,04	
Mai 2024	161481,7	133907	67836,5	120441,54	57,50	42,50	35,66	2,15	12,65	0,70	3,32	1,44	9,18	6,09	
Iun.2024	161246,2	135153	69613,8	120455,76	58,64	41,36	35,55	2,18	12,97	0,70	3,14	1,41	8,89	6,04	
Iul.2024	162440,9	135830	70737,0	122413,12	58,19	41,81	35,17	2,41	14,5	0,71	2,99	1,46	8,82	5,95	
Aug.2024	164356,0	137592	72178,1	124223,06	57,50	42,50	36,00	2,44	14,78	0,72	3,18	1,36	8,68	5,93	
Sep.2024	164728,6	137702	74198,4	124342,31	57,69	42,31	35,41	2,36	14,55	0,74	3,18	1,56	8,41	5,96	
Oct.2024	166467,4	139371	75800,4	126044,10	57,81	42,19	35,37	2,34	14,46	0,75	2,97	1,50	8,25	5,87	
Noi.2024	166207,0	138876	77875,8	125377,08	59,11	40,89	36,23	2,28	14,07	0,77	3,23	1,61	8,27	5,81	
Dec.2024	170316,6	142475	80824,5	129091,75	58,84	41,16	35,88	2,39	14,79	0,76	3,24	1,74	8,26	5,67	
Ian.2025	170567,9	142459	82798,0	129217,78	59,09	40,91	35,59	2,05	12,84	0,76	3,67	1,55	8,39	5,57	
Feb.2025	173882,5	145435	84629,4	131544,02	59,11	40,89	35,33	2,06	12,91	0,76	4,10	1,49	8,41	5,69	
Mar.2025	172603,7	143948	87805,5	130141,29	59,41	40,59	35,04	2,34	14,65	0,79	4,57	1,27	8,60	5,62	
Apr.2025	173576,8	144599	89313,8	131440,72	59,52	40,48	34,54	2,28	14,2	0,80	4,83	1,33	9,00	5,50	
Mai 2025	174866,3	145589	90856,4	132151,51	59,90	40,10	34,19	2,31	14,36	0,80	5,17	1,35	8,94	5,41	
Iun.2025	175820,6	147462	93953,3	133151,51	60,49	39,51	34,27	2,3	14,35	0,79	4,66	1,47	9,04	5,20	
Iul.2025	176203,9	147793	96354,1	134268,13	60,97	39,03	34,47	2,44	15,29	0,79	4,81	1,32	9,35	5,13	
Aug.2025	178888,3	150049	97265,1	135995,84	60,07	39,93	35,11	2,48	15,61	0,79	4,92	1,37	9,38	5,34	

* stoc la sfârșitul perioadei

SECTORUL EXTERN: BALANȚA DE PLĂȚI					
Perioada	Cont Curent	Contul de Capital	Contul financiar	Investiții directe, nete	
2020	-892,51	-65,67	-1042,13	-151,72	
2021	-1699,35	-51,02	-1715,57	-381,86	
2022	-2482,26	20,18	-2462,08	-541,08	
2023	-1848,54	81,41	-1655,16	-349,71	
2024	-3012,70	79,82	-3208,78	-359,98	
Trimestrul I 2024	-442,76	14,92	-378,59	-19,60	
Trimestrul II 2024	-710,17	16,08	-665,60	-54,91	
Trimestrul III 2024	-882,45	20,83	-935,65	-148,77	
Trimestrul IV 2024	-977,32	27,99	-1228,94	-136,71	
Trimestrul I 2025	-1019,64	6,02	-906,64	-97,89	
Trimestrul II 2025	-1005,91	0,90	-965,33	-115,44	

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

SECTORUL EXTERN: INDICII COMERȚULUI CU BUNURI							
Perioada	Indicii valorici ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorici ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	
2020	88,9	92,6	107,6	94,05	82,6	98,1	
2021	127,7	134,7	109,6	114,2	117,0	117,8	
2022	143,6	129	109,01	117,9	131,7	109,5	
2023	94,1	94,7	88,3	96,9	106,5	97,5	
2024	87,8	104,7	100,0	95,7	85,5	109,4	
Trimestrul I 2022	155,2	131,4	108,7	127,1	142,7	103,4	
Trimestrul II 2022	189,8	134,6	107,9	117,6	175,9	114,5	
Trimestrul III 2022	127,8	131,9	113,5	117,4	112,5	112,4	
Trimestrul IV 2022	101,6	118,1	106,1	109,9	95,7	107,5	
Trimestrul I 2023	100,9	113,1	94,4	105,1	106,9	107,7	
Trimestrul II 2023	79,0	89,3	84,1	93,1	93,9	96,0	
Trimestrul III 2023	98,5	85,5	85,6	96,6	115,1	88,5	
Trimestrul IV 2023	97,9	91,0	88,9	92,8	110,1	98,1	
Trimestrul I 2024	86,0	93,4	89,4	89,7	86,2	104,1	
Trimestrul II 2024	88,5	104,6	98,5	97,2	89,9	107,6	
Trimestrul III 2024	86,1	112,5	103,4	97,8	83,3	115,0	
Trimestrul IV 2024	90,7	108,4	108,9	97,9	83,3	110,7	
Trimestrul I 2025	88,1	118,3	108,5	101,3	81,2	116,8	
Trimestrul II 2025	91,9	118,9	110,9	103,5	82,9	114,9	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

SECTORUL EXTERN																			
Valoarea exporturilor, mil.USD																			
	T1/21	T2/21	T3/21	T4/21	T1/22	T2/22	T3/22	T4/22	T1/23	T2/23	T3/23	T4/23	T1/24	T2/24	T3/24	T4/24	T1/25	T2/25	T3/25
Total export	684.6	646.8	771.8	1041.4	1062.8	1227.7	986.2	1057.3	1072.0	970.6	973.8	1032.2	921.5	859.0	838.3	936.2	811.5	789.7	
Produce agroalimentare	194.9	179.3	307.7	459.5	611.5	431.6	280.3	408.7	385.8	284.0	324.1	422.3	364.9	264.7	290.4	384.2	373.9	285.3	
Fructe și legume	72.6	60.6	72	109.8	69.4	96.5	48.3	62.0	91.8	67.6	83.3	141.9	110.5	83.5	65.4	92.7	81.5	80.9	
Cereale	30.4	28.6	159.3	170.4	177.7	150.1	63.1	32.6	119.3	70.3	108.9	130.8	110.6	64.7	80.5	51.4	65.0	52.5	
Semințe oleaginoase	57.2	20.2	60.4	118.9	146.7	111.3	67.5	66.9	48.5	43.8	104.0	86.0	77.0	74.3	65.5	146.8	126.0	61.0	
Băuturi	45.3	48.9	46.1	56.5	46.7	40.8	65.9	65.3	52.9	52.3	52.8	58.1	57.8	68.9	67.3	77.3	53.6	56.1	
Uleiuri	24.7	19.3	2.9	74.16	101.2	128.4	53.4	93.2	83.9	57.5	51.3	55.8	60.7	22.3	15.9	23.8	19.0	9.6	
Mașini și echipamente electrice	174.0	171.7	127.9	161.6	144.8	163.4	122.7	144.7	211.4	209.8	178.4	195.2	188.9	202.1	156.6	159.1	153.2	194.4	
Materiale textile	49.9	64.5	64.4	64.1	72.7	62.3	76.6	94.2	72.1	74.4	73.5	68.0	76.2	78.2	80.6	78.1	62.4	76.1	
Medicamente	20.9	15.1	23.8	26.5	18.3	8.8	7.2	11.2	11.4	10.9	10.5	12.0	13.8	16.6	10.1	12.5	11.5	15.9	
Mobilă	44.0	36.4	35.5	41.2	42.2	39.4	37.1	39.3	38.6	33.4	35.9	36.1	36.9	35.2	37.8	36.1	30.6	31.8	
Valoarea importurilor, mil.USD																			
	T1/21	T2/21	T3/21	T4/21	T1/22	T2/22	T3/22	T4/22	T1/23	T2/23	T3/23	T4/23	T1/24	T2/24	T3/24	T4/24	T1/25	T2/25	T3/25
Total import	1551.1	1715.3	1806.6	2102.4	2037.6	2308.0	2385.4	2463.3	2306.9	2065.4	2040.6	2260.8	2155.1	2161.1	2297.8	2451.2	2549.1	2568.5	
Produce alimentare și animale vii	262.1	247.8	214.7	261.3	302.8	255.2	305.7	307.4	361.4	298.7	285.8	335.2	271.4	262.9	237.7	330.5	323.7	322.0	
Uleiuri, grăsimi	3.6	3.2	7.0	9.1	7.9	44.9	12.5	5.7	12.3	8.2	7.6	7.8	16.1	23.1	15.2	18.8	9.3	15.4	
Băuturi și tutun	24.3	33.2	40.6	34.9	22.6	36.2	38.8	34.8	27.6	38.7	42.8	37.3	30.6	41.5	48.6	38.6	34.5	48.9	
Produce minerale	240.1	259.8	261.8	272.2	237	230.6	247.7	259.0	667.8	445.0	408.4	477.4	271.9	285.8	278.6	264.8	286.7	299.3	
Produce farmaceutice	70.1	79.63	86.7	100.0	76.2	71.4	62.0	69.1	80.2	67.4	68.8	83.4	78.9	80.1	76.8	91.7	79.8	87.9	
Mașini și echipamente, aparate de înregistrat...	396.1	438.6	463.6	525.1	297.3	349.9	378.7	382.3	331.0	370.9	373.8	418.6	523.8	624.1	672.9	667.9	584.1	702.3	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică, calculele autorului.

ÎNREGISTRAREA ȘI RADIEREA ÎNTRINDERILOR			
Perioada	Înregistrarea întreprinderilor	Radieră întreprinderilor	
2020	5894		11910
2021	6834		6603
2022	6396		4892
2023	7729		8664
2024	8778		11252
SI 2019	3146		5392
SI 2020	2620		7242
SI 2021	3412		3861
SI 2022	3244		2272
SI 2023	3881		4185
SI 2024	4360		5767
SI 2025	5099		5802

Sursa: Agenția Servicii Publice. <http://www.date.gov.md>

Perioada	PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ																	
	Numărul persoane- lor active (mii pers.)	Rata de activitate a populației, %				Numărul persoanelor ocupate (mii pers.)	Rata de ocupare a populației, %				Numărul șomerilor BIM (mii pers.)	Rata șomajului, %						
		Total	bărbați	femei	urban		rural	Total	bărbați	femei		urban	rural	Total	bărbați	femei	urban	rural
2020	867,3	40,3	45,1	36,1	46,5	36,3	834,2	38,8	43,1	35,0	44,4	35,1	33,1	3,8	4,3	3,2	4,5	3,3
2021	871,6	41,1	46,5	36,4	47,1	37,2	843,4	39,8	44,7	35,4	45,6	36,0	28,2	3,2	3,8	2,5	3,2	3,2
2022	890,0	41,8	46,3	37,8	49,1	37,1	862,3	40,5	44,7	36,8	47,3	36,1	27,7	3,1	3,5	2,6	3,6	2,7
2023	929,5	45,1	49,5	41,4	49,8	41,7	886,9	43,1	47,1	39,7	47,4	39,9	42,6	4,6	5,0	4,2	4,8	4,4
2024	889,1	44,5	47,7	41,7	51,2	39,3	853,9	42,7	45,9	40,0	49,1	37,8	35,2	4,0	3,8	4,1	4,1	3,8
Trimestrul I 2022	854,2	40,1	44,4	36,3	48,6	34,7	828,5	38,9	42,7	35,5	47,1	33,7	25,7	3,0	3,8	2,1	3,1	2,9
Trimestrul II 2022	900,4	42,3	47,1	38,0	49,2	37,9	878,9	41,3	45,9	37,2	47,5	37,3	21,6	2,4	2,6	2,2	3,5	1,5
Trimestrul III 2022	901,8	42,3	46,5	38,7	48,9	38,1	879,5	41,3	45,3	37,8	47,2	37,5	22,3	2,5	2,6	2,4	3,5	1,6
Trimestrul IV 2022	903,7	42,4	47,2	38,3	49,7	37,7	862,4	40,5	44,8	36,8	47,7	35,9	41,2	4,6	5,2	3,9	4,2	4,9
Trimestrul I 2023	916,1	44,5	49,6	40,2	51,1	39,6	865,3	42,0	46,5	38,2	48,6	37,2	50,8	5,5	6,2	4,9	4,9	6,2
Trimestrul II 2023	935,1	45,4	49,8	41,8	49,1	42,7	899,6	43,7	47,6	40,4	46,7	41,5	35,5	3,8	4,3	3,3	5,0	2,8
Trimestrul III 2023	947,1	46,0	50,6	42,1	48,6	44,1	907,9	44,1	48,3	40,5	46,1	42,6	39,2	4,1	4,5	3,8	5,1	3,4
Trimestrul IV 2023	919,6	44,7	48,2	41,6	50,5	40,3	874,7	42,5	45,9	39,6	48,3	38,2	45,0	4,9	4,9	4,9	4,4	5,4
Trimestrul I 2024	896,5	44,8	47,4	42,7	51,9	39,4	856,8	42,9	45,3	40,8	49,7	37,6	39,7	4,4	4,5	4,4	4,2	4,7
Trimestrul II 2024	900,1	45,0	49,0	41,7	50,4	40,9	865,2	43,3	47,1	40,1	48,3	39,5	34,9	3,9	3,8	4,0	4,3	3,5
Trimestrul III 2024	910,2	45,5	49,6	42,2	51,1	41,3	877,0	43,9	48,0	40,4	49,1	39,9	33,2	3,6	3,2	4,1	3,9	3,4
Trimestrul IV 2024	849,5	42,5	44,9	40,4	51,5	35,8	816,7	40,8	43,2	38,8	49,4	34,5	32,8	3,9	3,8	3,9	4,1	3,6
Trimestrul I 2025*	783,8	39,7	43,7	36,4	48,3	33,2	745,9	37,8	41,1	35,0	45,9	31,6	37,9	4,8	6,0	3,7	4,9	4,8
Trimestrul II 2025*	824,7	41,8	46,6	37,7	49,5	35,9	791,9	40,1	44,6	36,3	47,5	34,5	32,8	4,0	4,4	3,6	4,1	3,9

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Note: La estimarea rezultatelor cercetării Anchetei Forței de Muncă s-a utilizat numărul populației cu reședință obișnuită.

*În anii 2019-2024, Ancheta Forței de Muncă (AFM) s-a realizat conform unui plan de sondaj - Eșantion Multifuncțional de tip master pentru cercetările din Domeniul Social (EMDOS 2), elaborat în baza rezultatelor Recensământului Populației și al Locuințelor (RPL) din 2014 și conform definiției revizuite a ocupării. Începând cu 2025, AFM se realizează pe un nou eșantion de gospodării casnice, urmare a implementării unui nou plan de sondaj - EMDOS 3, elaborat în baza rezultatelor RPL din 2024. Datele pentru trimestrul I și II 2025 au fost calculate în baza EMDOS 3. Datele din anii precedenți urmează a fi revizuite în urma recalculării numărului populației cu reședință obișnuită în baza RPL din 2024.

Perioada	REMUNERAREA MUNCII							
	Câștigul salarial mediu lunar - Total			Indicele câștigului salarial nominal lunar (față de aceeași perioadă din anul precedent), %			Indicele câștigului salarial real lunar (față de aceeași perioadă din anul precedent), %	
	MDL	USD	EUR	MDL	USD	EUR		
Trimestrul I 2022	9560,8	528,4	470,8	112,9	109,2	117,4	94,8	
Trimestrul II 2022	10376,2	551,2	516,5	114,7	108,7	122,6	88,7	
Trimestrul III 2022	10648,1	551,1	546,1	116,0	106,9	125,0	86,6	
Trimestrul IV 2022	11539,1	596,2	585,5	118,1	107,4	120,7	89,4	
Trimestrul I 2023	11486,2	609,5	568,1	120,1	115,3	120,7	96,1	
Trimestrul II 2023	12175,9	678,3	622,7	117,3	123,1	120,6	101,3	
Trimestrul III 2023	12357,2	689,5	632,9	116,1	125,1	115,9	105,9	
Trimestrul IV 2023	13401,1	747,2	694,9	116,1	125,3	118,7	110,3	
Trimestrul I 2024	13170,3	742,3	683,3	114,7	121,8	120,3	110,0	
Trimestrul II 2024	14069,2	791,6	735,1	115,6	116,7	118,1	111,6	
Trimestrul III 2024	14116,8	801,8	730,4	114,2	116,3	115,4	108,7	
Trimestrul IV 2024	15024,5	832,5	779,7	112,1	111,4	112,2	105,9	
Trimestrul I 2025	14567,5	788,6	750,2	110,6	106,2	109,8	101,7	
Trimestrul II 2025	15470,6	895,5	790,3	110,0	113,1	107,5	101,9	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

REMUNERAREA MUNCII DUPĂ ACTIVITĂȚI ECONOMICE																	
Activități economice	Total economie	Agricultură, silvicultură și pescuit	Industrie	Construcții	Comerț cu ridicata și amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	Transport și depozitare	Activități de cazare și alimentație publică	Informații și comunicații	Activități financiare și de asigurări	Tranzacții imobiliare	Activități profesionale, științifice și tehnice	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	Administrație publică și apărare; obligații sociale	Învățământ	Sănătate și asistență socială	Artă, activități de recreere și de agrement	Alte activități de servicii
Trimestrul I 2022	9560,8	6258,2	8633,6	8158,8	8715,6	7587,4	6130,4	24489,0	17365,9	7764,0	11475,7	6963,0	10829,8	7833,6	10781,4	6610,7	11791,3
Trimestrul II 2022	10376,2	6667,2	9533,9	9138,4	9246,1	8363,9	6658,2	26517,9	20401,2	8460,0	12668,9	7759,6	11790,6	8288,6	11730,3	7258,9	12566,3
Trimestrul III 2022	10648,1	7333,6	10123,7	9913,1	9703,7	9775,4	7184,6	26399,6	20623,4	8712,0	12698,6	8039,5	11675,9	8126,2	11207,1	7252,7	13186,2
Trimestrul IV 2022	11539,1	7709,4	10315,5	10051,4	10128,3	9999,7	7370,7	28730,4	22940,9	8859,6	14311,8	8448,2	13330,1	9418,7	12863,8	8312,4	14591,5
2022	10529,1	7000,7	9647,4	9316,6	9443,2	8936,8	6850,9	26537,3	20327,2	8441,8	12767,2	7801,2	11901,7	8417,1	11651,1	7361,1	13047,7
Trimestrul I 2023	11486,2	7046,4	10181,5	9780,5	10366,5	10442,6	7217,0	29841,8	21711,9	9173,0	13467,8	9275,9	12659,7	9577,7	12122,0	8583,6	14337,1
Trimestrul II 2023	12175,9	7643,0	11073,5	10188,5	10860,4	10684,6	7445,8	30521,3	24704,0	9699,9	13905,8	9546,3	13455,9	9950,1	13585,9	9047,8	14691,7
Trimestrul III 2023	12357,2	8344,3	11545,0	10778,8	11487,7	11098,6	7876,2	30309,5	23463,7	9878,4	14330,0	9585,6	13733,9	9662,9	13064,8	8644,9	15550,6
Trimestrul IV 2023	13401,1	8843,6	12065,2	11455,5	11897,2	11112,5	8163,4	31367,0	25751,6	10406,8	15478,9	9696,8	15590,8	10989,0	15804,0	10005,3	16782,6
2023	12354,7	7982,9	11210,6	10564,6	11152,2	10833,3	7676,4	30509,2	23910,2	9788,7	14293,0	9525,4	13859,7	10046,2	13647,5	9071,7	15341,5
Trimestrul I 2024	13170,3	8201,8	11955,1	11231,7	11965,5	11099,2	8605,6	32372,5	24513,5	10983,2	14782,2	9950,2	14891,6	10932,5	14045,4	9726,4	16623,6
Trimestrul II 2024	14069,2	9057,4	12823,0	12013,7	12573,6	11832,6	8924,7	34070,7	27435,9	11671,4	15764,9	11427,8	15814,6	11365,1	16136,3	10292,8	16141,8
Trimestrul III 2024	14116,8	9676,0	13167,2	12691,5	13010,3	12209,4	9518,1	34030,8	25908,8	11823,9	15556,9	11616,9	15662,5	11271,6	15060,2	9905,8	16973,6
Trimestrul IV 2024	15024,5	10066,8	13776,5	13023,6	13324,6	12409,6	9941,2	36370,9	28179,7	12329,5	16709,0	11911,2	16993,0	12358,6	16781,4	10876,2	18946,6
2024	14096,7	9255,7	12926,6	12267,1	12725,8	11883,7	9257,2	34199,2	26517,8	11701,8	15704,7	11223,9	15845,2	11482,7	15502,8	10203,2	17156,6
Trimestrul I 2025	14567,5	9244,3	13336,9	12171,8	13010,1	12091,3	9940,6	33818,7	26258,3	12212,4	16020,8	13013,6	16728,3	12450,3	15785,1	10830,0	18336,9
Trimestrul II 2025	15470,6	9997,8	14307,9	12886,1	13668,8	13085,4	10509,5	36274,0	29825,5	13114,5	18108,5	13170,6	17151,8	12869,6	17785,0	11565,2	17426,1

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Notă: Informația cuprinde unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați

Perioada	INFRAȚIUNI																						
	Infraț- uni înregis- trate - total (cauze)	Infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei (cauze)			Infrațiuni privind viața sexuală (cauze)		Infrațiuni contra patrimoniului (cauze)							Infrațiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale (cauze)		Infrațiuni contra familiei și minorilor (cauze)		Infrațiuni economice (cauze)			Infrațiuni contra securității publice și a ordinii publice (cauze)		
		Total	Omor	Vătămare intenționată gravă	Total	Viol	Total	Furt	Tălhărie	Jaf	Escrocherie	Pungaște	Șanta	Total	Infrațiuni legate de droguri	Total	Trafic de copii	Total	To- tal	Contra- bandă	Fabricarea banilor falși	Total	Huliganism
2020	26342	908	169	163	525	254	11755	8066	62	549	1947	421	58	987	895	1106	21	429	117	113	1208	1064	
2021	27159	878	140	152	555	227	11753	7723	61	521	2126	592	80	892	818	1157	13	490	145	61	1268	1105	
2022	26833	830	136	135	562	249	11573	7639	66	506	1930	843	75	1027	925	1061	22	474	193	40	1344	1067	
2023	24001	775	135	134	551	289	10008	5692	46	378	2650	694	84	1065	994	1123	17	414	184	69	1313	1031	
2024	24599	765	129	128	582	296	8710	4362	32	352	2984	523	66	1159	1075	1131	21	474	183	85	1379	1163	
Trimestrul I 2022	5961	n/d	37	36	n/d	57	n/d	1549	24	114	n/d	n/d	n/d	n/d	252	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	250	
Trimestrul II 2022	13131	n/d	70	58	n/d	119	n/d	3554	35	253	n/d	n/d	n/d	n/d	486	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	516	
Trimestrul III 2022	20136	n/d	110	112	n/d	195	n/d	5636	52	374	n/d	n/d	n/d	n/d	706	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	824	
Trimestrul IV 2022	26833	830	136	135	562	249	11573	7639	66	506	1930	843	75	1027	925	1061	22	474	193	40	1344	1067	
Trimestrul I 2023	5661	n/d	31	31	n/d	57	n/d	1171	18	90	n/d	n/d	n/d	n/d	266	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	228	
Trimestrul II 2023	11794	n/d	67	69	n/d	113	n/d	2759	27	177	n/d	n/d	n/d	n/d	476	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	486	
Trimestrul III 2023	18057	n/d	103	105	n/d	215	n/d	4311	41	300	n/d	n/d	n/d	n/d	733	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	764	
Trimestrul IV 2023	24001	775	135	134	551	289	10008	5692	46	378	2650	694	84	1065	994	1123	17	414	184	69	1313	1031	
Trimestrul I 2024	5340	n/d	33	29	n/d	62	n/d	930	6	90	n/d	n/d	n/d	n/d	265	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	254	
Trimestrul II 2024	11550	n/d	69	54	n/d	134	n/d	2029	17	180	n/d	n/d	n/d	n/d	543	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	524	
Trimestrul III 2024	18285	n/d	96	96	n/d	211	n/d	3193	21	267	n/d	n/d	n/d	n/d	795	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	854	
Trimestrul IV 2024	24599	n/d	129	128	n/d	296	n/d	4362	32	352	n/d	n/d	n/d	n/d	1075	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	1163	
Trimestrul I 2025	5397	n/d	21	28	n/d	59	n/d	753	7	87	n/d	n/d	n/d	n/d	346	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	289	
Trimestrul II 2025	10823	n/d	55	49	n/d	122	n/d	1555	18	179	n/d	n/d	n/d	n/d	675	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	559	

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Redactare: Lidia Maier
Machetare, tehnoredactare, design copertă: Alexandru Sandulescu

Bun de tipar: 20.10.2025, Tirajul 10 ex.
Coli de tipar 5.0, Com.3

Serviciul Editorial, INCE, 2025
MD 2068. Chișinău, str. Ion Creanga, 45.
fax. (+37322) 74-37-94, tel.: (+37322) 50-11-30
www.ince.md

Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) este o organizație din sfera științei și inovării, cu forma juridică de organizare – instituție publică.

Domeniul de activitate al INCE cuprinde cercetărilor științifice de profil economic, financiar, statistic, reformarea sferei sociale și integrarea Republicii Moldova în circuitul economic mondial.

Scopul principal al activității INCE constă în revitalizarea științei economice prin organizarea și efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative, vizând evoluția proceselor economice și sociale din țară, asigurarea unei creșteri economice durabile, atingerea unui nivel de trai decent și sporirea calității vieții populației.

Institutul Național de Cercetări Economice

MD 2068. Chișinău, str. Ion Creanga, 45

Tel: (+37322)50-11-30

Fax: (+37322)74-37-94

www.ince.md